CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

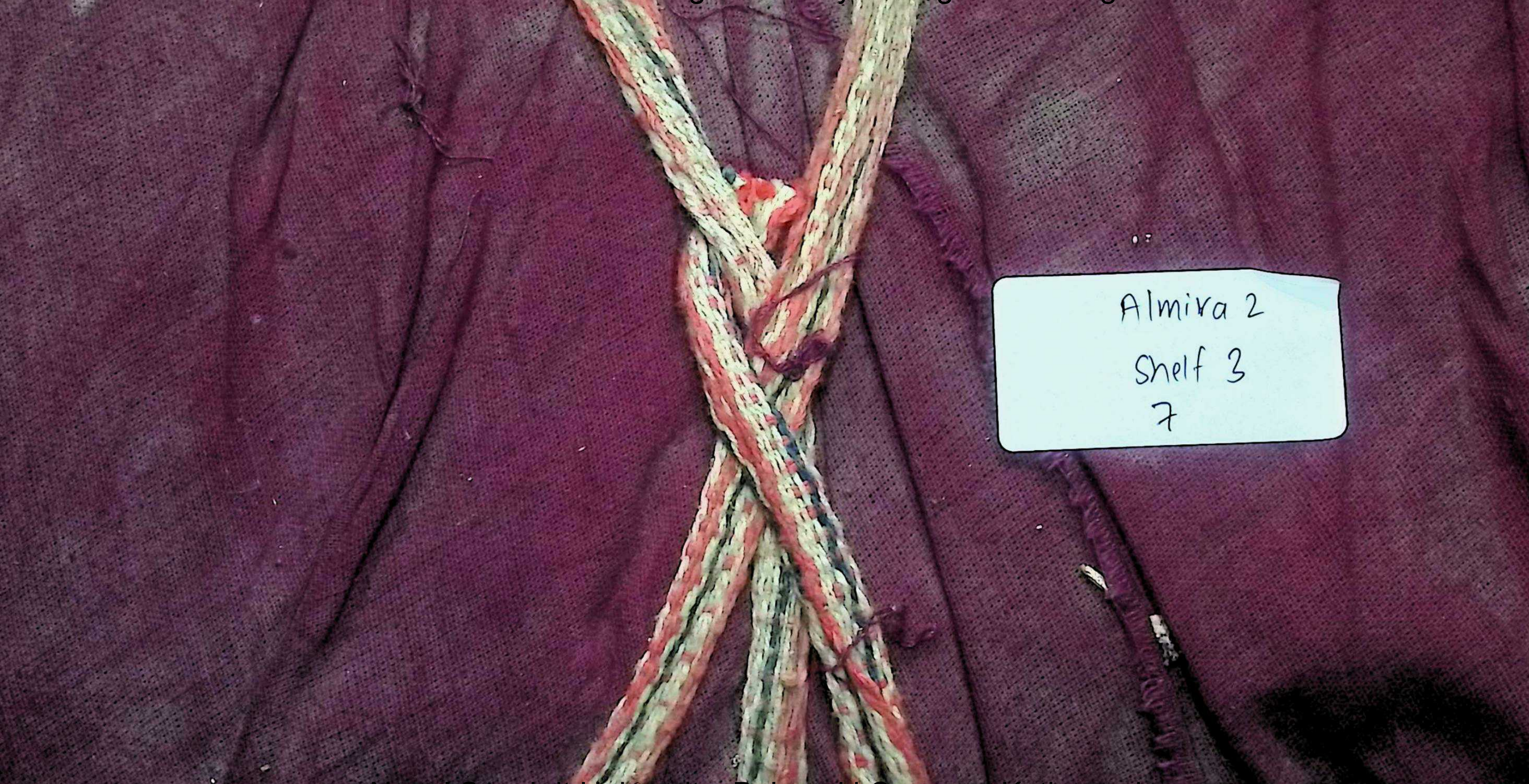

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

१६८५० देखि १६८५२ सम्म

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द. नं. १३८५२

काङ्कालमालिनीतन्त्र

पृ. १२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

जनक १२७२

॥ कं.का ॥ ॐ नमः श्रीगुरवे ॥ भैरव उवाच ॥ त्रिपुरेशि महेशानि पार्वति प्राणवल्लभा ॥ जगदम्ब स्थूलपादो
॥ १ ॥ वर्णानां कारणं वद ॥ श्रीशिव उवाच ॥ कथयामि वरारोहे वर्णानां भेदमुत्तमम् ॥ न प्रका-
श्यं महादेवि न वक्तव्यं महामन्त्रस्य भाविनि ॥ यज्ज्ञात्वा योगिनो यान्ति निर्गुणत्वं समाश्रयं
नन्दरूपस्य स्वरूपिणा ॥ महायौवनगर्विते ॥ अकारं ब्रह्मस्वरूपं नादं आदिस्यान्ते जगन्मृ-
मृः ॥ विद्युज्जिह्वा करालास्या गर्जिनी धूम्रभैरवी ॥ कालरात्रि विदारी च महारौद्री भयंकरि
संहारिणी करालिनी ऊर्ध्वकेशी उग्रभैरवी ॥ भीमाक्षी डाकिनी रुद्रडाकिनी चण्डिकेति च ॥ स्व-
रेणैव वर्णाः स्वराः ज्ञेयाः कौलिनि ष्यक्षमा सरुक् ॥ क्रोधीशो वामनश्चण्डो विकारी कृष्णमानसः भै-
रवः ॥ ज्वालामुखो रक्तदंष्ट्रो ऽसिताङ्गो बडवामुखः ॥ विद्युन्मुखो महाज्वालः कपाली भी- ॥ नेत्र ॥
षणो रुरुः ॥ संहारी भैरवो दण्डी बलिभुगुग्रशूलधृक् ॥ सिंहनादी कपर्दी च करालो ॥ १८
ग्निर्भयङ्करः ॥ बहुरूपी महाकालो जीवात्मा क्षणजोक्षितं ॥ बलभेदी चक्रपक्षचक्री

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ज्ञोज्ज्वलसध्वजः॥ हृत्पद्मजोऽप्योमवक्त्रैस्त्रैलोक्यत्र सनात्मकः॥ स्तेनैव पञ्चनाज्ञेयाः कालिकाद्या
नात्र मात्रिकाः॥ अकारादिक्षकारान्तावर्णास्ते शिवशक्तयः॥ पञ्चाशत्स्वरमेववर्णाश्च ब्रह्मरूपा
सनातनाः॥ येषां ज्ञानं विनावामे सिद्धिर्नेस्यादनुकल्पनि नैव वर्णास्वरागताः श्रीकारादुपाणनपमया
भुमौ॥ क्षिप्यजिह्वा मुखः कृत्वा वादितान्तं न गात्मते॥ सनगण्यामसरावर्णा रजोजगामया
मृष्टाः कोऽधि ज्ञाहितिर्णा यैलाव्यञ्जनाराजसाः स्मृताः॥ वलित्सु वर्णामात्रस्य त्रैलोक्यस्य
सनावधि॥ तयालमः स्वरूपा कलानेभ्याजाजानखूर्तात्रिये॥ पुंशब्दवाच्यकाकारः स्याद्
ग्राह्लादनिरोधकम्॥ अन्ककारविरोधित्वाद्ब्रह्माऽभिमिधीयते गकारः सिद्धिदः प्रोक्तो
रकारः पापहारकः॥ उकारस्तमेवेविष्णुः स्थिनयान्माथुरह्नः स यम्॥ आदाववैसोजायनेच
ग्राह्यसनसनाननः॥ वस्तुजिह्वाकालरात्र्याहडडाकिन्यलक्ष्मणा॥ विसर्वं जं क्वानिसु
स्वंधृत्वं हलाहलप्रियं॥ ॐ चण्डिकाः क्षनजाहलोऽभ्युग्रभैरव्यलक्ष्मणः॥ नादविन्दुसमा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥ कक्षा ॥
॥ २ ॥

युक्तं लक्ष्मीबीजं प्रकीर्तितं ॥ श्रीं ॥ क्रोधीशं क्षान्तजारूढं धूम्रभैरवालङ्कृतं ॥ नादबिन्दुयुतं देवि मा
यबीजं प्रकीर्तितं ॥ ह्रीं ॥ क्रोधीशो बलभुद्दंवालिभृग ॥ धूम्रभैरवी नादबिन्दुभिः ॥ त्रिमूर्त्तिर्मन्म
थः कामबीजं त्रैलोक्यमोहनं ॥ क्लीं ॥ क्षान्तजस्थो व्योमवक्त्रः क्रोधधूम्रभैरवं लकनं ॥ नादबिन्दु
ग्नोमातः मायालज्जाद्वयं स्मृतं ॥ ग्लौं ॥ व्योमासनाश्रविदारीस्थं नादविराजितं ॥ कूर्च्चं कालं क्रोध
बीजं जानीहि वीरवन्दिते ॥ हुं ॥ व्योमासनः कालरात्र्याढ्यो वर्म्मबिन्दुसंयुतः कथितं वर्म
बीजं कुलवामप्रिये ऽमले ॥ हूं ॥ व्योमासनं क्षान्तजारूढं डाकिन्या नादबिन्दुभिः ॥ ज्योतिर्म्मन्त्र
समाख्यातं महापातकनाशनं ॥ फ्रें ॥ नादबिन्दुसमायोगाद् योगभैरवी ॥ योनिकं वाग्भवं बी
जं विद्धि मातः स्वर्गं प्रिये ॥ ऐं ॥ प्रलयाग्नि महाज्वालः ख्यातञ्चास्त्रमनुः शिवे ॥ रक्तक्रोधीशगामी
मान्यो ऽङ्कुशो ऽयं नादबिन्दुमान् ॥ क्रौं ॥ द्विठः शिवो वह्निजाया स्वाहा ज्वलनवल्लभा
स्वाहा ॥ सम्पुटं धूम्रभैरव्या रक्तस्थं वलिभोजनम् ॥ नादबिन्दुसमायुक्तं किङ्किणी बीज

॥ नेत्र ॥
॥ २ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रणमम ॥ क्रौं ॥ नादविन्दुसमायुक्तं रेफस्थं वलिभोजनम् ॥ करालास्यासनोपेतं विशिका
ख्यं महामनुं ॥ ॐ ॥ विदार्यानलसिनाग्रेहे वलिभुक्स्वनजोक्षितः ॥ नादविन्दुसमायुक्तो
विज्ञेयः पिशिताशनः ॥ धूम्रोज्ज्वलकरालाग्निरूर्द्ध्वकेशान्तविन्दुभिः ॥ सृगालकारकं वी
जं घोरपन्नाप्रकाशितम् ॥ संहाररूपास्थितस्याद्रिकेशानजकपर्दिनम् ॥ नादविन्दुसमा
युक्तं वीजं वैतालिकं स्मृतम् ॥ स नादविन्दुकोर्द्धांशो ग्रेहे संहाररूपस्थितम् ॥ कामिनी वी
जमित्युक्तं चामुण्डाख्यं मनोहरम् ॥ कपर्दिनं समादाय स्वनजोक्षितसंस्थितम् ॥ स
युक्तं धूम्रभैरव्याख्याज्ञातं यं नादविन्दुमान् ॥ श्रीं ॥ कपर्दिहृ समादाय महाकालेन म
ण्डितम् ॥ स नादज्वलनाभियुक्तं चामुण्डाख्यं पयोधरम् ॥ ठैं ॥ प्रलयाग्निस्थितो धूम्रः
ध्वजोऽग्रेहे सविन्दुमान् ॥ संयुक्तो धूम्रभैरव्याः स्मृता फेत्कारिणी प्रिये ॥ क्लीं ॥ स्वनज
स्थं ॥ व्योमरक्तं विन्दुखण्डेन्दुलक्षितम् ॥ खण्डोनामिनिविख्यातं यातिनी कालरात्रि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥क.द्र.॥
॥३॥

पुटं ॥ ह्रीं ॥ ध्यानं शोणितसाहकं नादविन्दुसमन्वितम् ॥ विदर्भजं सितं देवि बीजं चैव स्वमा
त्मकम् ॥ ॥इतिनिरुत्तरमार्गे ... कालमालिनितन्त्रे प्रथमः पटल
श्रीपार्वत्युवाच ॥ देवदेव महादेव नीलकण्ठेन पावन ॥ योनिमुद्रां महादेव नत्वा च प
परात्परं ॥ इमं देव महादेव कथयस्व मे पिनाकधृक ॥ ईश्वर उवाच ॥ शृणु वक्ष्यामि देवेशि
दासोऽहं तव सुव्रते ॥ अतिगुह्यमहद्गुप्यं न वक्तव्यं वरानने ॥ मायायामा प्रसीद गुह्यं मातृगो
प्यं सर्वसिद्धिसमन्वितम ॥ शङ्कापि जायते देवि कथनं न कथयाम्यहं ॥ कथयामि महेशानि आ
ज्ञया तव भामिनि ॥ न वेत्ति यत्कथ्यते देवि तव क्रोधः प्रजायते ॥ त्वया क्रोधे कृते देवि हा
निः स्यान्मम कामिनि ॥ सर्वार्थमन्त्रयोगेन सर्वधर्मार्थकाममेदं ॥ श्रिये ॥ योनिमुद्रा महे
शानि निर्गतायं प्रशस्तं पार्वति ॥ अनात्मवायो जपेन्मन्त्रं न हि सिद्धिः प्रजायते ॥ तस्मात्प्रस्य ॥ तंत्र ॥ ॥३॥
कुर्वीत हृत्कुल्वो योगविनश्यति ॥ योनिमुद्रा महेशानि साक्षान्मोक्षप्रसाधिनी ॥ नव यो

3

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

निर्म्मा महेशानि त्रिया यथा प्रिये ॥ क्षननं परमेशानि द्वाम्नोऽहं नवयोनिना ॥ नवयोनिप्र
सादेन मृमूः जिह्वा वदानने ॥ मृत्युञ्जयोऽहं देवेशि मननं कमलानने ॥ नवयोनौ महेशा
नि ब्रह्माण्डं सचराचरं ॥ जित्वा जितमननं देवि ब्रह्माण्डा त्रिदिवौकसः ॥ मयूरस्य महेशानि
पुछं कृत्वा च अमृतं ॥ घोस्याकारं महेशानि दृश्यो कृत्स्नं पुष्पिते स्मिते ॥ शिविमुत्वा च रा
रोहे त्रैलोक्यं वशमानयेत् ॥ नवयोनिं महेशानि भावयामीप्सितं हि शः ॥ मन्त्रैव हस्त
ब्रह्माण्डं नाम्यं पश्यामि कामिनि ॥ कर्पूरपूरकोत्तुनं नवयोनिपुरं परं ॥ नवयोनिर्म्महेशा
निजन्त्वत्र यस्तु पूजितं ॥ वेतालजसमाप्यं सा सामसमस्थमन्दिरं ॥ नजाने किं कृतं क
र्म्म कालिके कमलेक्षणो ॥ नवयोनौ महादेवी अमन्त्रववदानने ॥ योनिमुद्रां योनिवि
जं महेशानि निगद्यामि शृणु प्रिये ॥ प्रथमे परमेशानि योगिनिं कृड योगिनि ॥ उद्धृत्य
वहुयत्नेन कलवीजपुतं कुरु ॥ विन्दुर्द्धचन्द्रसंयुक्तं वीजं त्रैलोक्यमोहनं ॥ कथ्यामृते

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ यो॰का॰ ॥
॥ ४ ॥

निमुद्रां वै पृथ्वीं कृत्वमनः प्रिये ॥ योनिबीजं महेशानि अष्टोत्तरशतं जपेत् ॥ अष्टोत्तर
शतं जप्त्वा यत्फलं लभते प्रिये ॥ माहात्म्यं तस्य देवेशि वक्तुं को वा क्षमो भवेत् ॥ यः क
रोति त्रिसन्ध्यायां वहस्ये योनिरूपिणीं ॥ ब्रह्माद्यं पूजयेत्तेन ब्रह्मा पाति त्रिविदौकसः ॥ न
व योनिर्महेशानि परब्रह्मस्वरूपिणी ॥ नवयोनिर्महेशानि भवस्य मोहिनी प्रिये
नवयोनिर्महेशानि सिद्धिसूत्रेण वेष्टयेत् ॥ सिद्धिसूत्रं महेशानि त्रिप्रकारं वरानने
इडा च पिङ्गला चैव सुषुम्ना त्रितयं तथा ॥ सदानन्दमयी योनिर्नानासुखविलासि
नी ॥ स्फुज्ञानसमये देवि नान्यं गच्छामि पार्वति ॥ मम लिङ्गं महेशानि भिनत्ति सकल
जगत् ॥ तथापि परमेशानि नान्यं गच्छामि कामिनि ॥ नवयोनिर्महेशानि न जाने कीदृ
शी गतिः ॥ नवयोनिर्महेशानि आद्याप्रकृतिरूपिणी ॥ सदा कुण्डलिनी योनिर्महा
कुण्डलिनी परा ॥ यः सदा परमेशानि योनिं दृष्ट्वा वरानने ॥ जपेद्बीजं वाणोहि भगा

॥ तंत्र ॥
॥ ४ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

स्वयंभगरूपिणां ॥ योनिवर्च्चा महेशानि भगबीजेन पार्व्वति ॥ अंकुशत्रयं ज्ञानं ज्ञात्वा मममह-
ल्पो भवेत्प्रिये ॥ नवयोनौ महेशानि रमणीयं यत्नतत्वेन ॥ तस्याः स्मरणमात्रेण ब्रह्मविष्णु-
शिवात्मकः ॥ सर्व्वधनवान्वाग्मी वागीशसमतां व्रजेत् ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ नीलकण्ठ
महादेव रहस्यं कृपया वद ॥ यदि नो कथ्यसे देव विमुञ्चामि तदा तनुं ॥ ईश्वर उवाच
शृणु पार्व्वति चार्व्वङ्गि रवङ्गनासि सुलोचने ॥ गोपनीयं रहस्यं हि सर्व्वकामफलप्रदं
त्रिस्रः कोट्यर्द्धकेन शरीरे नाडिकामताः ॥ तासु मध्ये दश प्रोक्तास्तासु तिस्रो व्यवस्थि-
ताः ॥ प्रधाना मेरुदण्डाग्रे चन्द्रसूर्याग्निरूपिणी ॥ मज्जा सिन्वा सुषुम्ना या यामहं योगी-
शेश्वरि ॥ षट्चक्रं परमेशानि भावयेद्योनिरूपिणीं ॥ प्रथमं परमेशानि आधारस्व-
गपत्रकं ॥ वादिसान्तेष्वनुस्वारैर्हृते हेमसमप्रभं ॥ तडित्कोटिप्रभाकारं स्वाधिष्ठानं परम-
दूर्ध्वभं ॥ तत्कर्णिकायां देवि शिखिकाताम्मनिसुन्दरं ॥ इच्छाज्ञानं क्रियारूपं ब्रह्मवि-

॥ कं.का. ॥ स्मृशिवात्मकं ॥ मध्ये स्वयम्भूलिङ्गस्थ कुण्डलिवेष्टितं सदा ॥ त्रिकोणागारमध्ये तु देवेशि ल-
॥५॥ स्थूलं विजयेन वा ॥ ब्रह्माणं तत्र सञ्चिन्त्य कामदेवस्य विजयेन ॥ बीजं तत्रैव निक्षिप्तं पा-
नाचारान मेकत्र ॥ पदेन गमनं पायो विसर्जनं गन्धिकामिति ॥ प्राणं संस्थितं देवेशि मे हृदि
प्राणाकल्पने ॥ डाकिनी परमाराध्या शक्तिस्वभावयेन्नरः ॥ स्पर्शानि गिरिजे मानः स्पृष्टी नील-
गलोध्वनि तन्मध्ये लिङ्गरूपं हि कुण्डलिवेष्टितं प्रिये ॥ तत्र कुण्डलिनीं नित्यां परमानन्द-
रूपिणी ॥ तत्र ध्यानं प्रकुर्वीत सिद्धिकामो वरानने ॥ कोटिचन्द्रप्रभाकारं पञ्चाङ्गल्यरू-
पिणीं ॥ चतुर्भुजां त्रिनेत्रां च वराभयकरं तथा ॥ तथा च पुस्तकं वीणां धारिणीं सिंहवा-
हिनीं ॥ गच्छन्तीं स्वाश्रमे भीमां नानारूपधरां परां ॥ पुष्पाक्तां पृथिवीं धन्यां गन्धेनोत्थाम हे-
श्वरि ॥ आकर्ष्य प्राणदेवेन वर्जीयात्मानं नगेन्द्रजे ॥ कुण्डलिन्या सह प्रेम गन्धमादाय ॥ तंत्र ॥
साधकः ॥ सोऽहमिति मनुना देवि स्वाधिष्ठाने प्रवेशयेत् ॥ तत्र पश्येल्लिङ्गं मूलस्य सि- ५

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नुराभस्य षड्दलं॥ स्फुरद्विद्रुमसंकाशं ह्योर्व्वादिनीटैलसुक्षोभितं॥ तत्रकर्णिकायांवरु
णंतत्रापिभावयेत्क्रमं॥ तत्रानां राकिणीं शक्तिं चिन्तयित्वा षडानने॥ रसनेन्द्रियमुपस्थः
जलोस्यकामलालसे॥ स्नानिगन्धस्याशिवे रसेनान्वावितोद्दिनि॥ जीवात्मानं कुण्डलिन्या
रक्तस्यमणिपूरके॥ नीत्वापरमयोगेन तन्तु पञ्चाक्षरिंरक्तं प्रिये॥ नीलवर्णातडित्कल्पं डादि
फान्तैश्च मण्डितं॥ तत्कर्णिकायां राडश्चोभितां वह्निसंचिन्त्य साधकः॥ तत्ररुद्रं स्वयं कर्त्ता
संहारे सकलस्य च॥ लाकिनीशक्तिसंयुक्तं भावयेत्तं मनोहरे॥ तत्रचक्षुरिन्द्रियस्य
कृत्वा तेजोमयं यजेत्॥ स्वंतरस्य चतुर्भंगं रूपेनात्वा महाभगे॥ जीवात्मानं कुण्ड
लिन्या हृत्पद्मानाहतेन वै॥ बंधूकपुष्पसंकाशं मनःपद्मद्वादशायकं॥ कादिठां
तैफुल्लार्णैः शोभितां हरवल्लभां॥ तत्कर्णिकायां वायव्यां जीवस्थानं निवासिनं
तत्रयोनिर्मण्डलस्थं बाणलिङ्गं विराजितं॥ काकिनीशक्तिसंयुक्तां तत्रवायोस्त्वगिन्द्रि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥ कं.का ॥
॥ ६ ॥

यं ॥ एतं तत्पञ्चसंयोज्य स्वर्गारमणकामिणी ॥ जीवकुण्डलिनीं ध्यात्वा विन्दुं स्थापये
त्ततः ॥ धूम्रवर्णां कलातीतपञ्चयोऽड्याहारमणिपूरितं ॥ तत्कर्णिकायामाकाशं शिवमव्ययकारि
णीयुतं ॥ वायव्यंश्चाद्य आकाशे संस्थाप्य नगनन्दिनि ॥ एतानि ध्यात्वा शौः हृदि चर्मान्वाहास्य
पिमणिपूरे ॥ जीवं कुण्डलिनीं शक्त्याज्ञापद्मे निधापयेत् ॥ नेत्रपद्मस्थ स्फुरत्कवर्णाद्विदलं
आज्ञाअनुयितं ॥ तत्कर्णिकायां त्रिकोणाख्यं वाणलिङ्गमङ्गलं ॥ मनस्थानं सदाभाति हाकि
नीशक्तिसमन्वितं ॥ वुद्धिप्रकृत्यहङ्कारालक्षितं तेजसा परं ॥ जीवात्मानं कुण्डलिनीसमं
ध्यापि महेश्वरि ॥ सहस्रारे महापद्मे मनस्थापि तेजोपेनं ॥ सहस्रादं निम्यपद्मं शुक्ल
वर्णमधोमुखं ॥ अकारादिक्षकारान्तैः स्फुरद्वर्णैर्विराजितं ॥ तत्कर्णिकायां देवेशि
आज्ञात्मा आज्ञमोन्नतः ॥ सुर्य्यस्य मण्डलं चैव चन्द्रमण्डलमेव च ॥ तत्काया उस्य महामा
दीप्रज्वलंतं ततः स्वयं ॥ तस्मिन् रन्ध्रे विसर्गस्यानिम्यानन्दं निरञ्जनं तदूर्ध्वं शङ्खिनीदे

॥ नेत्र ॥
॥ ६ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वीरस्तु सृष्टिस्थित्यन्तकारिणी ॥ तस्याधःस्थार्द्धचन्द्रे च भ्रमरास्त्र मध्यगं त्रिकोणं तत्र
संस्थितं पंकलास मन्त्र भावयेत् ॥ इह स्थाने महादेवीं जीवविधायच ॥ जीवजीवीगत व्याधि
न पुनर्जन्मसंभवः ॥ अत्र निर्मोदिनामस्ति क्षयर्द्धनाजमाकला ॥ तन्मध्ये कुण्डलानिर्वा
णाख्यासप्तदशीकला ॥ निर्वाणाख्यान्तरगता वाह्निरूपा निरोधिका ॥ नादोऽव्यक्तस्तड
परिकोट्योक्षिपसमप्रभा ॥ निर्वाणशक्तिपरमा सर्व्वेषां योनिरूपिणी ॥ अस्यां शक्तौ शि
वं ज्ञेयं निर्व्विकारं निरञ्जनं ॥ अत्रैव कुण्डलीशक्तिर्मुद्राकारा सुरेश्वरि ॥ पुनस्तेन प्र
कारेण गच्छन्त्याधारपङ्कजे ॥ कथिता योनिमुद्रेयं मया ते परमेश्वरि ॥ विनायेन न
सिद्धेन निहरेत् परमात्मना ॥ नहित्वामृतधाराभिलाक्षिभाभिस्मे हेश्वरि ॥ तर्पयेद्देव
तां योगी योगेनानेन साधकः ॥ कुण्डलीशक्तिसिद्धिः स्यात्स्वर्णकोटिशतैरपि ॥ न
समन्वयापि गिरिजे गोपनीयं प्रयत्नतः ॥ मन्त्ररूपां कुण्डलिनीं ध्यात्वा षट्चक्रम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ क.का ॥ मंडलं ॥ कन्दमध्यामृतमध्ये कुजन्नी सेमोमो क्षिपमां ॥ गच्छन्ती ब्रह्मरन्ध्रेण ग्रविशन्ती स्व
॥७॥ केतनं ॥ मूलाधारे स्वनां देवीं नृत्यन्ती परवासिनी ॥ चिन्तितोभ्रयितामालाजायं ब्रह्मारन्ध्र
न्ध्रीं ॥ रहस्यं परमं दिव्यं मन्त्रबीजमयीमितिं ॥ गजवेनमयोर्ज्ञानंवर्णानां ज्ञानमेव च ॥ मन्त्रा
र्थं कथितं देवि सर्वसौहानुभ्रियस्वदे ॥ अम्पज्ञानं विनां भङ्गसिद्धिर्नस्यात्कुलान्वने
इति नेकथितं देवि यानि कौडकुलागमे ॥ श्रीभैरव उवाच ॥ श्रुतं सुजं गो हृदं देपार्वति
भगसेवक ॥ इदानीं श्रोतुमिच्छामि योनिकवचमुत्तमं ॥ यद्धृत्वा पठेनान सर्वाः शाक
योवाहाः प्रिये ॥ एतस्य कवचस्यापि ऋषि पिप्लाद शिवः ॥ छन्दो गायत्रि देवता
योनिरूपा सनातनी ॥ चतुर्वर्गे नदेवेशि विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ ॐ मं मां मिं मीं मुं मूं
में मैं मों मौं मं मः ॥ दक्षपादं ॥ मम शिरो रक्षन्तु स्वाहा ॥ ॐ मं मां मिं मीं मुं मूं में मैं मों ॥ गव ॥
मौं मं मः ॐ मातृं आकुठौ मम रक्षन्तु स्वाहा मं मां ॥ ॐ मं मां मिं मीं मुं मूं में मैं मों मौं मं ॥७॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

मः मम हृदयादि रक्ष वाहुं रक्षत्वं ॥ ॐ मं मां मिं मीं मुं मूं में मैं मों मौं मं मः मम हृदया-
दि वाम वाहुं रक्षत्व ॥ ॐ मं मां मिं मीं मुं मूं में मैं मों मौं मं मः दक्षपादं रक्षन्तु मम ॥ ॐ मं
मां मिं मीं मुं मूं में मैं मों मौं मं मः ॥ वामपादं रक्ष रक्ष मम सदा स्वाहा स्वाहा स्वाहा ॥ ॐ मं मां
मिं मीं मुं मूं में मैं मों मौं मं मः मम हृदयादि गुह्यान्तं सर्वं रक्षत्व मम सदा स्वाहा ॥ ॐ मं मां मिं
मीं मुं मूं में मैं मों मौं मं मः ॐ सर्वांगं रक्ष रक्ष मम स्वाहा ॥ ॐ मं मां मिं मीं मुं मूं में मैं मों मौं मं म
ः इदं हि योनिकवचं रहस्यं परमाद्भुतं ॥ अज्ञात्वा यो यजेत् मन्त्रः सर्वं निष्फलतां व्रजेत्
रहस्यं परमं दिव्यं सावधानावधारय ॥ मूलाधारे महेशानि जपेद् यस्तु वरानने ॥ मूला
धारे महेशानि वरारोहे नराम्मानि ॥ आज्ञाचक्रे महेशानि पठेद् योनिं सनातनीं ॥ चतुस्रुत्या
परां गत्वा पठेत् ह्याकवचं प्रिये ॥ स्वनारीरमणेन यस्तु परनारीं मथापि वा ॥ कवचस्य प्र
सादेन योनिमुद्रा हि सिध्यति ॥ इदं हि कवचं देवि पठित्वा कमलानने ॥ मैथुनं महद्दा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ कं.ता. ॥
॥ ८ ॥

ध्यानेन त्वया सह मयाकृतं ॥ कथं च मम प्रसादेन जना यान्ति परां गतिं ॥ भूर्ज्जपत्रे समालिख्य स्व
यम्भूकुसुमेन तु ॥ शुक्लेन कुसुमेनापि रोचनालक्तकेन च ॥ स्वर्गस्थां गति कांक्षा धारये
द्यस्तु मानवः ॥ इह लोके परे चैव समस्तं कर्म सदाशिवं ॥ अष्टोत्तरशतान्यस्य प्रपाठमसिद्धि
वांनुया ॥ किमत्र बहुनोक्तेन अस्मात् परतरो न हि नमो यो स्पेन मो यो स्पे कुरुल्ली स्पेन मोन
मः ॥ ॥ इति निरुत्तराम्नाये सार्द्धलक्षतन्त्रे [illegible] कालिकामाहात्म्ये निगमतन्त्रे योनिमुद्रादिकथन
द्वितीयः पटलः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ इदानीं श्रोतुमिच्छामि निगमं पूजनक्रमं ॥ श्रीईश्वर
उवाच ॥ कथयामि महादेवि ब्रह्मप्रकाशपंचाननेन ॥ निगमं च परं ब्रह्म सर्वस्वकल्पसारं हृदयं
महामंत्रः महेशानि गोपनीयं परात्परं ॥ तत्र ध्यानं प्रवक्ष्यामि पूर्णं पार्वति सादरं
सहस्रं दलपद्मस्य मध्ये तात्मानमुज्वलं ॥ तस्योपरि नादबिन्दोर्म्मध्ये सिंहासनोज्वले
चिन्तयेन्निजगुरुं नित्यं रजताचलसन्निभं ॥ वीरासनसमासीनं मुद्राभयवरान्वितं

॥ नं.त्र ॥
॥ ८ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ने॥ रक्तश्च माल्याम्बरधरं वरदाभयपाणिनं॥ वामो हस्ते शक्तिसहितं कारुण्येनावलोकितं
प्रियया सव्यहस्तेन धनचामरकलेवरं॥ वामेनोत्पलधारिण्या रक्ताभरणभूषया
ज्ञानानन्दसमापन्नं स्मरेज्जन्मामपूर्व्वकं॥ मानसैरुपचारैश्च संपूज्य कल्पयेत्सुधी
गन्धं भूम्यात्मकं दद्यात्ज्ञानपुष्पैस्ततः परं॥ धूपं वाय्वात्मकं देवि तेजसा दीपमेव च
नैवेद्यममृतं दद्यात्पानीयं वरुणात्मकं॥ आम्बरं सुकुटैः दद्यात्यन्त्रे चैव मम प्रिये
चामरं पादुकाछत्रं तथालङ्कारं सुप्रियौ॥ तत्तन्मुद्राविधानेन संपूज्य यथासुरं यजेत्
यथाशक्ति जपं कृत्वा समर्प्य कवचं पठेत्॥ ॥इति निरुत्तरे शिवसम्बादे गुरुपूज
नमुत्तमं॥ ॥श्रीदेव्युवाच॥ भूतनाथ महादेव कवचं तस्य मे वद॥ श्रीभैरव उ
वाच॥ अथ ते कथयामि शोककवचं मोक्षदायकं॥ यस्य ज्ञानं विना देवि न सिद्धिर्न च स
द्गतिः॥ ब्रह्मादयोऽपि गिरिजे सर्व्वत्र जयिनः॥ स्मृत्युरसाहसं॥ छन्दो विराडेव विरो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ कं॰का ॥ वनावप्तुहृदेवः स्वयंशिवः ॥ चतुर्व्वर्गज्ञानमार्गविनियोगप्रकाशितं ॥ सहस्राक्षेम
॥ ९ ॥ हायघेकप्रुषधवलोऽग्रजः ॥ वामोहगनशक्तियः स्कन्धे नं परिरक्षतु ॥ परमास्योऽग्रजः
पातु शिरसं मम कण्ठके ॥ परापराख्यो नासां मे परमेष्ठी मुखं मम ॥ कण्ठं मम सदा पातु
प्रह्लादानन्दनाथकः ॥ बाहू द्वौ ज्ञानकानन्दः कुमारानन्दनाथकः ॥ वसिष्ठानन्दनाथ
श्च हृदयं पातु सर्वदा ॥ क्रोधानन्दः कटिं पातु सुखानन्दः पदं मम ॥ ध्यानानन्दश्च सर्वे
ङ्के बोधानन्दश्च कानने ॥ सर्वत्र गुरवः पान्तु सर्वे ईश्वररूपिणः ॥ इतिते कथितं भद्रे
कवचं परमं शिवे ॥ भक्तिहीने दुराचारे दद्यान्मृत्युमवाप्नुयात् ॥ अस्यैव पठनाद्देवि
धारणाच्छ्रवणात्प्रिये ॥ मन्त्राः सिद्धा भवन्त्येव किमन्यत् कथयामि ते ॥ कण्ठे वा द
क्षिणे बाहौ शिखायां वा वरानने ॥ धारणान्नाशयेत् पापं गङ्गायां कलुषं यथा ॥ इदं ॥ मंत्र ॥
कवचमज्ञात्वा यदि मन्त्रं जपेत्प्रिये ॥ तत्सर्व्वं निष्फलं देवि प्नुस्यान्निसुनिश्चितं ॥ ९ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शिवेरुष्टे गुरुस्त्राता गुरौ रुष्टे न कश्चनः ॥ श्रीपार्वत्युवाच ॥ लोकेशाकथ्यतां देवश्रु
र्गीतामयि प्रभो ॥ श्रीशिव उवाच ॥ शृणु शारिणि वक्ष्यामि गीतां ब्रह्ममयीं परा
गुरुस्त्वं सर्वशास्त्राणां महमेव प्रकाशकः ॥ त्वमेव श्रुरुरूपेण लोकानां त्राणका
रिणी ॥ गया गङ्गा काशिका च त्वमेव सकलं जगत् ॥ कावेरी यमुना रेवा करतोया
सरस्वती ॥ चन्द्रभागा गोमती च त्वमेव कुलपालिका ॥ ब्रह्माण्डं सकलं देवि को
टिब्रह्माण्डमेव च ॥ नहि तेन च कर्म्महोमक्रियाजालं महेश्वरि ॥ उत्काउत्काभावयित्वाभि
न्नु कोऽयं नगात्मजे ॥ कथं त्वजननी भुत्वा यद्गुरुस्त्वं समदेहिनां ॥ नवचक्रं महेशानि अ
नीतं परमात्मनः ॥ इति ते कथिता गीता गतरूच स्यब्रह्मणां ॥ संक्षेपेण महेशानि प्रत्यु
रेवं गत्हः स्वयं ॥ जगत्सम्मलमस्थेयं गतस्य यो हि केवलं ॥ नेनो यद्यपि मां देवि शिन
निडिलं निमिसलया ॥ नानाविधद्रव्यदानैः सिद्धिः स्यात्साधकोत्तम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥कं.का.॥
॥१०॥

इतिश्रीदक्षिणाम्नायेसार्द्धलक्षसंहितायांतन्त्रेकालमालिनीतन्त्रेश्रीगणप्रजननकवचंगीता
कथनंनामसप्तत्रिंशःपटलः॥ ॥श्रीपार्वत्युवाच॥ कथयस्वविरूपाक्षमहाकालिमनुं
प्रभो॥ श्रीशिवउवाच॥ अथातःसंप्रवक्ष्यामिमहाकालीमनुंप्रिये॥ यस्यविज्ञान
मात्रेणसर्वसिद्धिश्वरोभवेत्॥ क्रियाविहीनःसमःकान्यासन्मूर्खेनसमःसुधीः॥ शौचेन
श्रुचिमानृत्योबलेनपवनोपमः॥ वाग्मिनःसमोवाचिधनेनधनपःस्वयं॥ सर्वज्ञःसत्यनानृ
त्योदानेदधीचिनासमः॥ आज्ञयादेवराजोऽसौब्रह्मात्वानप्रजापतिः॥ भृगुरिवतपः
स्वीचत्वन्द्रवन्नृप्राणिवर्द्धनः॥ तेजसाग्निसमोभक्त्यानारदःशिवकल्पयोः॥ रूपेणामद
नःसाक्षान्प्रतापेभानुसन्निभः॥ शास्त्रचर्चास्वाङ्गिरसोजामदग्न्यःप्रतिज्ञया॥ शिवा
ङ्गसेवःसाक्षान्गङ्गेवमलनाशकः॥ अथवाबहुनोक्तेनकिंस्यात्तेनवचनेन॥ नवस्यतु
गिरंकिंयन्महाकालिस्मरेच्छिया॥ शाक्तब्रह्ममयीस्वाहांभोगमोक्षैकदायिकां

10

॥नेवे॥
॥१०॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भोगेन मोक्षमाप्नोति किन्त्वाशु कुरुते त्वन्परा ॥ नानाविधानां शृणु वक्ष्यामि मयाभेद्यमांत्रजेन
क्रोधाख्येन जातु हृद्वन्नुमुपैडेऽयमलक्षितं ॥ नानाविन्दुसमायुक्तं मन्त्रं स्वर्गापवर्गलभं ॥ एकाक्षरि
समानाडिक्रियाचित्रिभुवनेश्वरि ॥ महाकालिशुभप्रेक्षि या कालिकाले वा सिद्धिदा ॥ अथान्यत्
संप्रवक्ष्यामि दक्षिणां कालिकां परां ॥ वाग्भवं बीजमुच्चार्य्य कामराजं ततः परं ॥ मायाबीजं
ततो भद्रे त्र्यक्षरां मन्त्रमीरितं ॥ कामराजं ततो कूर्च्चं मायाबीजमतः परः ॥ अपरं त्र्यक्षरं प्रोक्तं पू
र्वोक्तं फलदं प्रिये ॥ हालाहलं समुच्चार्य्य मायाद्वयमतः परं ॥ एतत्त्र्यक्षरं देवि सर्वकामफ
लप्रदं ॥ एतेषां चैव मन्त्राणां फलमन्यत् शृणु प्रिये ॥ न कालनियमो नात्र नारिमित्रादि
दुषणाः ॥ कायक्लेशकरं नैव प्रयासो नास्य साधने ॥ दिवा वा यदि वा रात्रौ जपन्सर्व्वेश्वरो
भवेत् ॥ भोगमोक्षाविरोधेन साधनेनात्र निश्चितं ॥ भोगेन लभते मोक्षं नरोपि विषयया
नया ॥ अस्या जपाज्जयाध्यानान्लभेन्मुक्तिं चतुर्विधां ॥ नानाशास्त्रहस्तांशि विद्यानानरास

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥कं॰का॥ ॥११॥ हृदयं नमः॥ मन्त्रं सन्त्रं पुनः सन्त्रं सम्पूर्वं च स्मृतः॥ अनया सदृशी विद्या नास्ति सर्वार्थसिद्धिसुगो
चरो॥ अथ संक्षेपतो वक्ष्ये पूजाविधिमनुत्तमम्॥ त्रिलोकेकस्य वा शक्तिः को वा जानाति निर्वृतं
पूजा च विविधा प्रोक्ता नित्यनैमित्तिकाम्यतः॥ नैवेद्यं नित्यपूजाख्यं वक्ष्ये नाम्ना निशामय
भैरवोऽस्य ऋषिः प्रोक्तः उष्णिक्छन्दस्तु देवता॥ देवनामुनिभिः प्रोक्ता महाकालिपुराण
मी॥ विनियोगस्तु क्रियायाः पुरुषार्थचतुष्टये॥ पञ्चशुद्धिविहीनेन यत्कृतं न च तत्
कृतम्॥ पञ्चशुद्धिं विना पूजा अभिचाराय कल्पते॥ आत्मशुद्धिः स्थानशुद्धिर्द्रव्यस्य
शोधनं तथा॥ मन्त्रशुद्धिर्देवशुद्धिः पञ्चशुद्धिरितीरिता॥ भूप्रदेशे समे शुद्धिः पुष्प
प्रकरसंकुले॥ आसनं कल्पयेद्देशे कोमलं कम्बलं तथा॥ वामे तु कलशं न्यस्त्वा दक्षि
णे गन्धपात्रिकं॥ भूतशुद्धिं तथा कुर्यात् पूजायोग्यो यथा भवेत्॥ प्राणायामादिभिर्वि
धिवत्कृत्वा न्यासादिन्यासमाचरेत्॥ आदौ शुद्धिं भैरवाय ऋषये नमः मस्तके॥ उष्णिक्छ ॥नेत्र॥ ॥११॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रक्षेन मम सं सुखेष्टं नोविनिर्द्दिशेत् ॥ मम प्रिये महाकालि स्वनाथे न मोहदे ॥ ह्रींबीजायन
मः पूर्वेतु शक्तये नमोप्युत्य ॥ कान्तिवाथो विनियोगश्च ततो विन्यसेत् प्रयतस्य ॥ केवलां मातृका
न्यसन्य बीजन्यासं समाचरेत् ॥ ॐ क्रां अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ॐ क्रीं तर्जनीभ्यां नमः ॥ ॐ क्रूं मध्यमाभ्यां
नमः ॥ ॐ क्रैं अनामिकाभ्यां ॥ ॐ क्रौं कनिष्ठायुगले ॐ क्रः करतले तथा ॥ एवं हृदयादिके
नेत्रान्तेप्येकैः षडङ्गकं ॥ षड्दीर्घभाजा स्वबीजैः प्रणवाद्यैर्न्नलान्तिविन्यसेत् ॥ वर्णन्यासं तथा
कुर्यात् येन देवीमयो भवेत् ॥ अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ ऌ ॡ च हृदये न्यसेत् ॥ ए ऐ ओ औ
अं अः क ख ग घ ङ वै दक्षिणे भुजे ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ वै वामके भुजे ॥ ण त थ द ध न
प फ ब भ म क्ष जङ्घेके न्यसेत् ॥ म य र ल व श ष स ह ल क्ष वामजङ्घके ॥ पृष्ठे या सप्रधावा
पिमूलादि यांसमुच्चरेत् ॥ शिर आदि च पादान्तं न्यसेत् व्यापकं क्रमं ॥ निमन्यासश्च इति
प्रोक्तः सर्वस्य सुखावहः ॥ अथ ध्यानं प्रवक्ष्यामि भैरवाकारदायक ॥ हिमालयगिरे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ कं.का. ॥
॥ १२ ॥

स्मध्येन गोभिः स्तवम्मयं च॥ दिव्यस्थाने महापीठे मणिमण्डपराजिते॥ नानारत्नैर्मणिभिश्चैः
संसेवितपदाम्बुजा॥ तत्र ध्यायेन्महाकालिमार्यां भैरववन्दितां॥ नीलेन्दीवरवर्णाभां सुस्मा
पीनतुङ्गस्तनीं शुभ्रम्महापीठराजितवनीं भीनेत्रां शिवां॥ भुजाखड्गकरां वराभयं शुभां
त्रिनेत्रां स्मेरवदनीं कंबलवस्त्रकान्तमणिनिर्म्मालां दधानां परां॥ ध्यानान्तरं प्रवक्ष्या
मि शृणु गौरि गिरिजे शुभे॥ तत्र पीठे महादेवीं कालिकां नवसेवितां॥ मेघाङ्गीं विगताम्बरा
शवशिवारूढां त्रिनेत्रां परां॥ कर्णालम्बितबाणयुग्मलसितां मुण्डावलीमालिनीं
वामाधोर्द्ध्वकराम्बुजे नरशिरः खड्गञ्च सव्येतरे दानाभीतिविमुक्तकेशनिचया ध्येया सदा
दा कालिका॥ अपरञ्च प्रवक्ष्यामि ध्यानं परमदुर्लभं॥ कालिकां कालवदनां घोरदंष्ट्रां त्रि
लोचनां॥ स्मेरवक्त्रां स्फुरज्जिह्वां कां दिगम्बरां॥ वीरासनसमासीनां महाकालोपरिस्थि ॥ तंत्र ॥
तां॥ शवश्रुतिसमाकीर्णां स्रक्करां घोरनादिनीं॥ मुण्डमालागलद्रक्तचर्च्चितां पीवरस्त ॥ १२ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नीं ॥ मदिरामोदितास्खलत्कम्पितामखिलामखिलमेदिनीं ॥ वामे खड्गं छिन्नमुण्डं धारिणीं दक्षिणे
करे ॥ वराभयं तथा घोरवदनां लोलजिह्विका ॥ शाकुन्तपक्षसंयुक्तवाणकर्णविभूषितां ॥ शि
वाभिर्घोररावाभिसेविनां प्रलयोपमां ॥ चण्डहासचण्डनादचण्डाख्यानैश्च भैरवैः ॥ गृहीत्वा
नरकस्कालं जयशब्दपरायणैः ॥ सेवितामखिलसिद्धिर्षिगणैर्मिसेवितां परां ॥ स्यामस्य
नमंध्यानं कृत्वा च साधकोत्तमः ॥ मानसैरुपचारैश्च सोहमात्मानमर्च्चयेत् ॥ ततो देवीं समभ्य
र्च्य अर्घ्यद्वयं निवेदयेत् ॥ ततः पश्चात्प्रयत्नेन पीठपूजां समाचरेत् ॥ गन्धावाद्य महादेवीं नि
यमेन समाहितः ॥ ततो ध्यायेन्महादेवीं कालिकां कुलभूषणां ॥ महाकालं यजेत् पश्चा
त् पीठशक्तिं ततो यजेत् ॥ कालिं कपालिनीं कुल्लां कुरुकुल्लां विरोधिनीं ॥ विप्रचित्तां
तथा चैव बहिः षट्कोणके पुनः ॥ उग्रामुग्रप्रभां दीप्तां नवत्रिकोणके पुनः ॥ नीलां घ
नां बलाकां च तथा परत्रिकोणके ॥ मात्रां मुद्रां मितां चैव वर्त्तुलान्त्रिकोणके ॥ सर्व्वा

कं.का. ॥१२॥

श्यामा असितकरा मुण्डमालाविभूषिता ॥ तर्ज्जनीं वामहस्तेन धारयन्ती शुचिस्मिता ॥ ब्राह्म्या
द्यास्तथा चाष्टौ यजेत्पूर्व्वदलक्रमात् ॥ ब्राह्मी नारायणी चैव तथैव च महेश्वरी ॥ चामुण्डापि
च कौमारी तथा चैवापराजिता ॥ वाराही च तथा पूज्या नारसिंही तथैव च ॥ सर्व्वासामपि दा
तव्या बलिः पूजा तथैव च ॥ अनुलेपनकं गन्धं धूपदीपौ च पानकं ॥ त्रिस्त्रिं पूजा च कर्त्तव्या
सर्व्वासामपि साधकैः ॥ पुनर्गन्धादिभिः पूज्य जप्त्वा होयं समर्पयेत् ॥ समयं चार्च्चयेत्
देव्या योगिनियोगिभिः सह ॥ मधुमांसं तथा मत्स्यं यत् स्त्रीगृहकुलसाधनं ॥ शक्तिंद
त्वा ततः पश्चात्सुरवे विनिवेदयेत् ॥ गुरुपूजां शक्तिकन्यां होमं चाप्यानियोजयेत् ॥ मधुमा
संविना यस्तु कुलपूजां समाचरेत् ॥ जन्मान्तरसहस्रस्य सुकृतं तस्य नश्यति ॥ तस्मात्
सर्व्वप्रयत्नेन मकारपञ्चकैर्यजेत् ॥ मधुना न विना मन्त्रो नाविना मधु ॥ पाप्यस्य विरो
धेन कथं सिद्ध्यन्ति साधकाः ॥ कुण्डकुन्तकपालादिपदार्थानां निषेवनं सोऽरगन्धैविलक्ष

तंत्र ॥१२॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्यश्रीवृक्षस्य कं महाफलं ॥ ब्रह्माण्डखण्डसंभूतमशेषरससम्भवं ॥ श्वेतं शीतं सुगन्धि
स्वनिर्म्मलं ॥ भूमितेजसं ॥ अथवा कुलमध्येस्मिन नवबन्धं परमामृतं ॥ अन्नलयो वहिर्म्म
ध्ये त्रिकोणोदरे वजिनि ॥ नवहस्कस्फाटिकोदरामणिक्यवज्रस्य मण्डले ॥ तेनामृतेन नन्द्धस्य
च्चिंतयेत् परामामृतं ॥ आमस्सकरकांडोटसदजेतुम्यामतः पुनः ॥ स्पृमिकूर्व्वा सवानुयो
गीत्वयं शिवमयोयजः ॥ सर्व्वोशेषं स्वदेवेशि सामान्यार्घ्यं प्रदापयेत् ॥ विशेषार्घ्यं विशि
रेत्वा देव्याः प्रियतमो भवेत् ॥ साङ्गं क्रियाफलं देवि सामान्यार्घ्यं शिरो भवेत् ॥ अस्पृश्यास
परामाषिश्रक्तिजो धराकारकः ॥ भोगेन लभते मोक्षं वहुना जल्पितेन किं ॥ नियमः पूर्व्व
यज्ञे यानयोषित् सुकरोचनः यज्ञानन्दायनेन केन सर्वदा सर्व्वतोपि च ॥ योषितां ध्या
नयोगेन शुद्धश्रोयेन संशयः ॥ वालां स्वार्थयौवनोन्मत्तां वृद्धां स्वायुवतिं तथा ॥ कुल
सिनां स्वामवृद्धुष्टां नमस्कृत्य विसर्ज्जयेत् ॥ तासां प्रहारो निन्दा स्वकौटिल्यमप्रि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥क·का·॥
॥१४॥

यं तथा ॥ सर्व्वथ्यन चक्रन्नेव्यं अन्यथा सिद्धिरोधकम् ॥ इति ते कथितं ह्येषमाचारल
क्षणं प्रिये ॥ नित्यपूजाक्रमं भक्त्या ज्ञात्वा सिद्धिमवाप्नुयात् ॥ ॥ इति दक्षिणाम्ना
येक कालमालिनीतन्त्रे सार्द्धलक्षग्रन्थे महाकालीमन्त्रपूजाकथनं नाम चतुर्थ पटलः
॥ ॥ श्रीपार्वत्युवाच ॥ कथयस्व महाभाग पुनश्चाचरणमुत्तमं ॥ कस्मिन् काले
चक्रमुख्यं कलौ सिद्धिप्रदमुत्तमं ॥ श्रीईश्वर उवाच ॥ सामान्यं ते प्रवक्ष्यामि पृच्छ्यया वि
धिपूर्वकः ॥ नास्ति भाविविधेने कालो नास्ति भाविविधेन कश्चित् ॥ न विशेषो दिवारात्रौ न सन्ध्या
यां महानिशि ॥ कालाकालं महेशानि भाविमात्रं न संशयः ॥ प्रलये महानि प्राप्ते सत्वे गच्छ
ति पूर्णाणि ॥ न तु काले च महाभीमे कोऽपि गच्छति सुभाशुभं ॥ कलिकाले महामाये भयम्फल्लाह
योजनाः ॥ अतिदिष्टो ह्ययं सर्व्वकालविज्ञाकथं प्रिये ॥ यत्काले प्रकृतिर्विज्ञा यां तत्कालं
सफलं प्रिये ॥ पश्चार्धं विधौ दिवाकालविज्ञानं न चाचरेत् ॥ नास्य कृत्यपि त्वयापि नानि

॥ नेत्र ॥
॥१४॥

पिक्षादिभूषणं ॥ दिक्कालनियमो नात्र स्थित्यादिनियमो नहि ॥ नजपे नु कालनियमो ना
र्चादिष्वपि सुन्दरि ॥ स्वेच्छाचारोऽत्र नियमो महामन्त्रस्य साधने ॥ नाधर्म्माद्विघ्नसंघश्च
दोषदुष्टमानसः ॥ जम्बूद्वीपे च वर्षे च कलौ भारतसंज्ञके ॥ षण्मासाद्यपि गिरिजे जपेत्सि
द्धिसंज्ञायः यस्मात्कस्सर्व्वतन्त्रेषु नदृश्या कथयामि ते ॥ सुभगे पुण्ये चार्व्वङ्गि कल्याणीक
मलेक्षणे ॥ कलौ च भारते वर्षे यन्नासिद्धिः प्रजायते ॥ तत्सर्व्वं कथयाम्यद्य सावधानाव
धारय ॥ कालिकाले वरारोहे जपमात्रं प्रशस्यते ॥ न तिथिर्न्नव्रतं होमं स्नानं सन्ध्या प्रशस्यते
पूर्व्वश्चर्य्याविना देवि कलौ मन्त्रं न साधयेत् ॥ सत्येत्रेतायुगे देवि द्वापरे सुखसाधनं
कलिकाले दुराधर्ष्ये सर्व्वदुःखमयं सदा ॥ सारं हि सर्व्वमन्त्राणां महाकालिश्च कथ्यते
प्रातः कृत्यादिकं कृत्वा ततः स्नानं समाचरेत् ॥ कृत्वा सन्ध्यां तर्पणाद्यं संक्षेपाद्वरानने
पूजाञ्चैव वरारोहे यस्य यत् पटलक्रमात् ॥ पूजान्ते च विन्यस्य बलिं दद्यात्तु यथाक्रमं ॥ प्रा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥ क.क. ॥
॥१५॥

णा या मंत्र पञ्चैव माषभक्तबलिं तथा ॥ संकल्पो पास्य देवेष्टा बलिदानस्य साधकं ॥ आरोगणा
पने र्वीजं गमिन्ये कासरं विदुः ॥ भूमौ विलिख्य मन्त्रेन बलिंपि रोपमंतनः ॥ ॐ गं गणापत
ये स्वाहा इति मन्त्रेणा साधकः ॥ बलिमित्यप्य सर्वेन्त्रविजोपरि प्रदापयेत् ॥ ॐ भैरवाय ननः
स्वाहा भैरवायबलिंननः ॥ ॐ क्षं क्षेत्रपालाय स्वाहा ॥ क्षेत्रपालबलिं ननः ॥ ॐ यां योगि
निभ्यो नमः स्वाहा ॥ च योगिनिबलिं ॥ संपूज्याविधिनादद्यात् पूर्ववन्मूक्मनोबलिं ॥ कथोप
कथनः देवि मजेद्स्रस्तुरालये ॥ पूर्व्वे गणापतन्मेडे उत्तरे भैरवायच ॥ पश्चिमे क्षेत्रपाला
य योगिन्ये दक्षिणोदक्षेत्र ॥ इत्यादिभ्यो बलिंदद्यात् आत्मकल्याणहेतवे ॥ नहासिद्धिमवा
प्नोति त्वान्यथा हास्यकेवलं ॥ पूलैकं माषकल्कस्य फलमेकं व्यञ्जनरफुलं ॥ अर्थनालं च
नस्यैवदधिमद्यर्द्दनालकं ॥ शर्करैकनालकेन बलिर्भवति शाम्भवि ॥ पूजास्थाने तथा भ
डे कुम्भे वीजं लिखेत्तनः ॥ चतुर्विंशमं वीजं कुम्भे वीजं इति ॥ स्थापयेद्दासनं तत्र पु

॥ नेत्र ॥
॥१५॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

जपेत् पठेल्लक्षमात्रं ॥ भुक्तिमुक्तिं नसंशः कन्याशागायामंत्रतःपरं ॥ अङ्गन्यासं करन्यासं मातृका
न्यासमेव च ॥ यः कुर्यान्मातृकान्यासं स्वशिवो नात्र संशयः ॥ ततस्तु भस्मतिलकं कृत्वा संधारये
न्नरः ॥ कृत्वाक्षस्य च माहात्म्यं भस्मनश्च पुनः प्रिये ॥ आग्नेयस्य च भस्मस्य कुण्डगोमयभस्म वा
शोधयेन्मन्त्रकेनाऽष्टोत्तरशतं जपेत् ॥ शिरोदेशे ललाटे च स्कन्धयोः भ्रूप्रदेशके ॥ बाह्वोः पार्श्वे
हृदयदेशे च कण्ठदेशे हृदि प्रिये ॥ कर्णयुग्मे पृष्ठदेशे नाभौ सुरसुन्दरि ॥ कुर्पराग्रे तु पर्यन्त
कक्षयोश्चावामतु यावति ॥ सर्वाङ्गे लेपयेत् देवि किमन्यत् कथयामि ते ॥ मध्यमानामिकाङ्गुष्ठ
ैर्नातिलकं नमः ॥ तिलकानि तु रेखाः स्यात् रेखा नाम नवधा मताः ॥ पृथिव्याग्निस्तथा शक्तिः
क्रियाशक्तिर्महेश्वरं ॥ देवः प्रथमरेखायां भन्का ते परिकीर्तितः ॥ नभस्वान्श्चैव सुभगे द्वितीय
यायां चैव देवता ॥ परमात्मा शिवो देवस्तृतीयायां च देवता ॥ एतान्नित्यं नमस्कृत्य त्रिपुण्ड्र
धारयेत् यदि ॥ महेश्वरव्रतमिदं कृत्वा सिद्धीश्वरो भवेत् ॥ ब्रह्मचारी गृहस्थो वा वानप्रस्थो वा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वनस्थो वा यतिस्तथा ॥ महापातकसंघातैर्मुच्यते सर्वपातकात् ॥ तथान्यस्त्रविर्दुमुखासी
हत्यादिसुपातकैः ॥ वीरं शाश्वताहत्याभ्यां मुच्यते सुभगेश्वरि ॥ अस्मन्त्रेणापि कर्तुर्या गृह्णा
त्या च महिमोन्नतिं ॥ त्रिपुरस्त्रमालिनिलोकी मुच्यते सर्व्वपातकैः ॥ परद्रव्यापहरणं परदारा
भिमर्षणं ॥ परनिन्दा परद्रोहं हरणं परपीडनं ॥ असत्यवाक्यपैशुन्यं पारुष्यं देवविक्र
यं ॥ कुटसाक्ष्यं व्रतत्यागं कैतवं नीचसेवनं ॥ गोमृगाणां हिरण्यस्य ॥ तिलकम्बलया
स्तथा ॥ अन्नधान्यकुशादीनां नीचेभ्योपि परिग्रहं ॥ दासीवेश्यासु भुक्तासु वृषलीषु
नटीषु च रजस्वलासु कन्यासु विधवासु च सङ्गमे ॥ मांसचर्म्मरसादीनां लवणस्य च
विक्रयं ॥ एवं रूपाण्यसंख्यानि पापानि विविधानि च ॥ क्षयमेष्यन्ति नश्यन्ति त्रिपुरत्र
स्य च धारणात् ॥ शिवद्रव्यापहरणाच्छिवनिन्दाश्च कुत्रचित् ॥ निन्दायाः शिवभक्तानां
प्रायश्चित्तैर्न शुद्ध्यति ॥ त्रिपुंड्रं शिरसा धृत्वा तत्क्षणादेव शुद्ध्यति ॥ देवद्रव्यापहरणोच्च

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ब्रह्मस्वहरणेन च ॥ कुलाम्नायमपस्थाप्य विनश्यन्ति सदाशिवे ॥ महादेवि महाभागे श्रा
द्धाग्राणां निकमेण च कुलरक्षा भवत्यस्मात् त्रिपुराजप्यं च सेवनात् ॥ कृताग्रं यस्य देहेषु
ललाटे त्रिपुरांङ्कः ॥ यस्मात् सर्वचाण्डालः सर्ववर्णोत्तमोत्तमः ॥ यानि तीर्थानि
लोकेस्मिन् गङ्गाद्याः सरितश्च याः ॥ स्नातो भवति सर्वत्र यल्ललाटे त्रिपुरांङ्कं ॥ सप्तकोटि महा
मन्त्रा उपमन्त्रा लयैव च ॥ शाक्तिकाः कोटिमन्त्रं च कोटिमन्त्रः शिवरूपश्च ॥ तेन सर्वे मेन
जप्ताश्च यो बिभर्त्ति त्रिपुरांकं ॥ सहस्रं पूर्वजानां सहस्रं च अनिष्यतां ॥ स्ववंशजातानां
मनुष्याणां उद्धरेन्नृप त्रिपुरांकमं ॥ षडैश्वर्य्यगुणा येनः प्राप्य पश्यन्ति बपुलनः ॥ दिव्यं च
मानमारुह्य दिव्यस्त्रीशतसेवितः ॥ विद्याधराणां सिद्धानां गन्धर्वाणां महौजसां ॥ इन्द्रा
दिलोकेषु च यथाक्रमं भूक्त्वा भोगान् सुविपुलं ॥ प्रदेशानां पदेषु च ॥ ब्रह्मणः पद्मासा
यत्र त्रिकल्पाः तं वसेत् ॥ विष्णुलोके च समेके अष्टाशराः शतायुषं ॥ शिवलोकं ततः प्राप्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ क.का ॥
॥ ७ ॥

रमेकालमसं ॥ शिवसायुज्यमाप्नोति नमस्तुयोऽपिजायते ॥ शैवविह्नोचक्षोद्वेगागान्येपार्व
ति ॥ शक्तिरूपा च या गौः स्यात् तस्या गोमयसम्भवं ॥ भस्मनेत्रमहेशानि विशिष्टं परिकीर्त्तितं
शैवोपिचरात्तेहस्नानसंपरवर्ज्जितानि ॥ शाक्तोब्रह्मसमोसाक्षाद्भस्मयौवनजायते ॥ अन्येषां
गोकरीषेणाभस्मह्यत्रकथ्यतार्द्दिकस्वापि ॥ सामान्येमेत्रनृपुंश्रोत्रिणापिविहोयंप्रत्युमनाश्रये ॥ क
रीयभस्मादत्रघोर्हेमंभस्ममहाफलंहोमभस्मान् ॥ कैमेिग्नसंविष्णुयोगंपमहेश्वरि ॥ शि
वहोमंनाहिश्रुतोभस्मात्गृहेनृत्तृस्तुन्दरी ॥ स्वायंभुदेवनाहोमभस्मनन्तंत्रियवाहिनि ॥ नन्माह
स्यमहंवक्तुंवक्त्रकोटिशतैरपिनममर्थोयोगमार्गेकिमन्यत्कथयामिते ॥ होमःकालि
युगेदेविजन्मवृद्धिफलप्रदे ॥ भाग्यमात्स्यमहाकालिद्दशांशंकमतेःशिवे ॥ नास्तिकालो
महाहोमेहिकेवलंहोममात्रचेन ॥ लक्षस्वाध्यायतत्स्वापिसहस्रस्यस्वावधानने ॥ अस्त्रोधि
कशानस्त्रापिकास्यहोमंप्रफलोयत ॥ निम्पहोमश्चकर्त्तव्यःशाक्तस्यापरमेश्वरी ॥ प्रज्ञ

॥ मंत्र ॥
॥ ७ ॥

17

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पैत्रिंस्या पूजायामष्टोत्तरसहस्रकं ॥ अष्टोत्तरशतं स्वापि अष्टैः पंचाशतं स्वेन ॥ अ
र्द्धत्रिंशत्संख्यकस्याथ अष्टाविंशतिमेव च ॥ अष्टोत्तरशताद्रुद्राक्षं दशांशं च विधानतः
होमश्चैव महेशानि एतत्संख्याविधानतः ॥ एवं सर्वेषु देवेशि नित्यकर्म्म महोत्सव
रूपं प्रकारं यत्न भस्म अंङ्गे संलिप्य साधकः ॥ मालाश्चैव महेशानि नरास्त्वाद्रुत्पूजितं
गलेहस्ताद्वारारोहे शक्तश्चैव न्हिव्य नास्के ॥ रुद्राक्षमालां संधार्य अनन्तपुण्यमसम्प्रि
एवं ह्यनिवात्वयासार्द्धपिनमुमो स्थितं मया ॥ शृणु गौरि शृणु श्रीगौरि रुद्राक्षं परमं पदं
सर्वपापक्षयकरं रुद्राक्षं कुरु सर्वदा ॥ अभुक्तो वापि भुक्तो वा नीचो नीचतरोपि
वा ॥ रुद्राक्षं धारयेद्यस्तु मुच्यते सर्वपातकात् ॥ रुद्राक्षधारणाद्देवि पुण्यं कैवल्यसंद
शं भवेत् ॥ महाव्रतमिदं पुण्यं तीर्थकोटिसंयुतं ॥ सहस्रं धारयेद्यस्तु रुद्राक्षाणां
शुचिस्मिते ॥ तं नमन्ति सुराः सर्वे यथा रुद्रस्तथैव सः ॥ अभावे तु सहस्रस्य बाह्वोः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥ रु॰ का॰ ॥
॥ १८ ॥

योऽष्टास्योऽष्टमः॥ एकं शिरसा यां कवचयोर्द्वादशाष्टादशाक्षमान्॥ त्रिंशत्कण्ठे देशे तु चत्वा
रिंशन्तु शिरे तथा॥ उभयोः कर्णयोः षट्षट् हृदि अष्टोत्तरं शतं॥ यो धारयति रुद्राक्षान्
रुद्रवत् स च पूजितः॥ मुक्ताप्रवालस्फटिकैः सूर्येन्दुमणिकाञ्चनैः॥ समेतान् धारये
त् यस्तु रुद्राक्षान् शिव एव सः॥ केवलानपि रुद्राक्षान् यो बिभर्त्ति वरानने॥ तं न स्पृश
न्ति पापानि तिमिराणीव भास्करः॥ रुद्राक्षमालया जप्तो मन्त्रोऽनन्तफलप्रदः॥ यस्या
ङ्गे नास्ति रुद्राक्षं एकोऽपि वरवर्णिनि॥ तस्य जन्म निरर्थं स्यात् त्रिपुण्ड्ररहितं यथा
रुद्राक्षं मस्तके बद्ध्वा शिरःस्नानं करोति यः॥ गङ्गास्नानफलं तस्य जायते नात्र संश
यः॥ रुद्राक्षं मस्तके बद्ध्वा शिरविनाशोयाभिषेचनैः॥ यत् फलं शिवपूजायां तदेवाप्नो
ति निश्चितं॥ एकवक्त्रः पञ्चवक्त्रस्त्रयोदशमुखस्तथा॥ चतुर्दशमुखञ्चैव ज्ञात्वा ॥ नेत्र ॥
सर्वसिद्धिः प्रजायते॥ किं बहूक्त्वा वरारोहे कलावागतिकमस्तुतं॥ रुद्राक्षं यत्नतोऽर्थ ॥ १८ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्वा शिवस्वरूपसाधकः ॥ भस्मना तिलकं कृत्वा पश्चाद्रुद्राक्षधारणं ॥ प्राणायामं
ततः कृत्वा संकल्पाद्यास्य साधकः ॥ मूलमन्त्रसिद्धिकामः कुर्याद्विवर्णपूजनं ॥ मन्त्रवि
ज्ञानवर्णमाला वा विस्तारेण्मातिशालिनि ॥ विलिख्य चन्दनेन्दुशुद्धे सर्ववर्णात्मके घ
टे ॥ सर्वोपचारसंयुक्तान् विलिख्य मातृकाक्षरान् हृत्पूज्य पार्वतीं विधिवद्घटे स्थाप्य
मावहेत् ॥ पश्चाद्रश्मिमातृकावर्णान् पूजयेद्विभवक्रमात् ॥ पश्चोपचारैः संपूज्य
येद्विभवक्रमात् ॥ पश्चोपचारैः संपूज्य ध्यानं कृत्वा प्रसन्नधीः ॥ शुक्लां चिन्त्यमनद्धार्मिका
ग्रांद्विभुजां लोललोचनां ॥ कृष्णाम्बरपरीधानां शुक्लवस्त्रोत्तरीयिणि ॥ नानाभरण
भूषाढ्यां सिन्दूरतिलकोज्वला ॥ कटाक्षविशिखैर्दीप्ता मञ्जुअञ्जनाञ्चितलोचनाः
मन्त्रसिद्धिप्रदां नित्यां ध्यायेत्सत्वस्वरूपिणीं ॥ रक्तां चिन्त्यमनद्धार्मिकां ग्रांद्विभुजां
लोललोचनां ॥ शुक्लाम्बरपरीधानां कृष्णवस्त्रोत्तरीयिणीं ॥ नानाभरणभूषाढ्यां

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥कं॰का॰॥
॥७९॥

सिन्दुरतिलकोज्ज्वलां॥ कटोरसाविशिरवोद्दीप्त-अरुणनाग्निनलोचनां॥ मन्वक्षिछिद्रप्रदांनिमा
ध्यायेनृरजःस्वरूपिणीं॥ अमन्यक्रमसस्कारुकांद्विभुजांलोललोचनां॥ रक्तवस्त्रपरिधानां
कमलवलोजरूपिणीं॥ नानाभरणसंयुक्तांसिन्दूरतिलकोज्ज्वलां॥ कटोरसाविशिरवोद्दी
प्तकमलनापरिसेवनां॥ मन्वक्षिछिद्रप्रदांनिमांध्यायेन्नमंस्वरूपिणीं॥ ध्यात्वादिकंहृत्वाक्रियु
रणांपुजयेन्क्रमात्॥ ॐ अमन्यक्रमस्वरूपिणीयेनमः पाद्येऽप्रपूजयेत्॥ आस्थ्यानेनसंप्रम
गोयजेत्सत्वमर्यापरा॥ ॐ कस्कारस्वरूपिणीयेनमः पाद्यादिभिर्यजेत्॥ क्रमात्सप्तदृश्या
रांहिद्विनीयंध्यानमाचरेत्॥ ॐ दृस्कारस्वरूपिणीयेनमः पाद्यादिभिर्यजेत्॥ क्रमात्दृद्म
दृशारांहिनृतीयंध्यानमाचरेत्॥ एवंक्रमेणायस्थाशात्नवर्णादिपरिपुजयेत्॥ इति
नेकथितंभेडेपश्चाशद्वर्णपुजनं॥ वर्णानांपुजनात्भेडेदेवपुजाप्रजायते॥ अणिमाद्य ॥नेत्र॥
ष्टसिद्धीनांपूजास्यात्नवर्णपुजनात्॥ सप्तकोटिमहाविद्याउपस्थितायेवच॥ श्रीविष्णो ॥७९॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ःकोटिमन्त्रस्य कोटिमन्त्रः शिवस्य च ॥ पूजनात् पूजितं सर्व्ववर्णानां सिद्धिदायिकं अथ
मंत्रराजं वक्ष्ये सहस्रकुलाङ्गलिमध्ये ॥ मूलविद्यां नमो भगे सहस्रस्य पुङ्गलं जपेत् ॥ नमस्तु
सुभगे मामनर्ज्जयेत्वं दीपनीपरां ॥ आदौ गायत्रीमुच्चार्य मूलमन्त्रं मनपरं ॥ प्रणव
स्यनतोभीमिनयोनां सहयोगतः ॥ सर्व्वेषां महेशानि दीर्यानि पार्श्वकौजितं ॥ स्नाम
पिसहस्रस्य पूजयेत् कुलाङ्गलिमुखे ॥ प्रणवादौ जपेद्विद्यां गायत्र्यां दीपनीपरा
गायत्रीमनुगुं वक्ष्यामि ओं ह्रीं ममलं मैं भ्रिये ॥ षडक्षरमिदं मन्त्रं गायत्रीसमुदीरि
तं ॥ अस्याश्च फलमाप्नोति नैव देववरानि ॥ स्मरणां कुलाङ्गलिमध्ये मनसा उन्मनी स
हस्रसहस्रारकर्णिकायां चन्द्रमण्डलमध्यगा ॥ सर्व्वसंकल्परहिता कला सप्तदशी भ
वेत् ॥ उन्मनीनाम मनस्याहि भवपाशनिकृन्तनी उन्मन्या महितो योगिनः योगी उन्म
नीं विना ॥ बुद्धिमस्तकुशासंयुक्तं मुन्मनीं कुसुमास्थिनां ॥ उन्मनीश्च मनोवर्णास्मबरा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥ कैका ॥
॥ २० ॥

तु सिद्धिदायिनि॥ स्मरणेकुण्डलीयोगादमृतंस्रवतेप्रिय॥ उन्मनीकुसुमंनतुज्ञेयंपरम
दुर्लभं॥ हंसंनिःयमनन्तंमध्यमरण्डवांस्त्वाधारतोनिर्गता॥ शक्तिःकुण्डलिनीसमस्त
जननिहल्लेखागृहीत्वास्वतं॥ वर्णास्त्वास्यसमस्तकोटिविद्यानामामृतोल्लासिनि॥ देवी
मार्गमनार्गमैःस्थितस्मृतिध्यायेतज्जगन्मोहिनी॥ इतितेकथितंध्यानंमृत्युञ्जयमना
मयं॥ विनामनोन्मनिमन्त्रंविनाध्यानंजपंकृता॥ मनःसंकल्पध्यानेनवसुलमन्त्र
स्यसिद्धये॥ गायत्रीमथतन्त्रंजप्त्वानरःज्ञप्रणवंजपेत्॥ दीपनंप्रणवस्यार्द्धंजपेत्
पञ्चदिनावधि॥ गुजरांप्रणवंदेविचतुर्दशस्वरंप्रिये॥ नादबिन्दुसमायुक्तं
जीवनंचैववाचनं॥ मन्त्रोस्वाहातथादेविशुद्धोध्यानमंत्रयः॥ होमकार्ये
महेशानिशुद्धःस्वाहान्तवाक्येन॥ मन्त्राप्युहोनाभिःशुद्धंविसर्गबीजंविनाप्रिये
गणापत्यादौचगृहेतंबलिदानंदिनेदिने॥ तेनैवबलिनाभद्रेहविष्यंसमम्नंसदा

॥ तंत्र ॥
॥ २० ॥

20

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शेषे हस्तं ग्रप्ग्रस्याथ हविष्याशी रिस्रियामह ॥ जापकस्य च यन्मन्त्रमेकवर्णांगनः प्रिये
तस्य पत्नी शक्तिरूपा ग्रस्यं प्रजापेत् यदि ॥ तदा फलमवाप्नोति साधकः शक्तिसङ्गतः
शक्तिहीने भवेत् कुः रक्तकोटिपुरश्चरणेनापि ॥ साधकस्य हविष्याशी साधिका गद्दिव
जिता ॥ यथेष्टभोजनं भस्याम्लाम्बुलपरिमानना ॥ नानाभरणवेशाढ्या धुपामोद
नमोदिता ॥ शिवहीनानुपानादि दुःखं परिवर्जयेत् ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ गायत्री जप
कालेन साधिका किं स्वपेत् प्रभो ॥ श्रीशिव उवाच ॥ गायत्री मजपाविद्यां प्रजपेत् यदि
साधिका ॥ पूर्वोक्तेन विधानेन ध्यात्वा क्रमाच्च पूजनं ॥ मानसं परमेशानि जपे
द्गतमानसा ॥ ततः पर्वादिनं प्राप्य प्रातः स्नानं समाचरेत् ॥ कुङ्कुमागरुकपस्के
नकस्तूरी चन्दनेन च ॥ कुम्भबीजं लिखेत्तत्र भद्रे अथवा श्वेतचन्दनैः ॥ गत्वा सनं
समास्थाय विशेत् साधकसन्निधौ ॥ एवं विधाय सा साध्वी साधकोपि प्रस

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥कं.का॥ ॥२१॥

सुधीः॥ संकल्पविधिनामकामूलमन्त्रस्य सिद्धये॥ लक्षं जपेत् प्रयत्नेन यो विधो विधि
विधानतः॥ तद्विधानं चवदामि श्रेष्ठत्वान्त्वमवधारय॥ ॐ ॐ कं कुं मं मं देवि प्रातः स्ना
तो नरं परं॥ दक्षाधारजपेन्मन्त्रं जिह्वाशोधनकारकं॥ ततस्त्वप्रजपेन्मन्त्रं मौनीम
ध्यन्दिनावधि॥ तस्य वामे तस्य पत्नीं तत्पदस्कान्तं जपेत्॥ साधकः शिवरूपश्च साधिका
शिवरूपिणि॥ अन्योन्यचिन्तनाच्चैव देवत्वं जायते ध्रुवं॥ आदौ वक्रेचव प्रणवं दत्वा मन्त्रं ज
पेत्सुधीः॥ दक्षाधावामगन्धदक्षं जप्त्वा मन्त्रं जपेत् सः॥ प्रातःकालं समारभ्य जपेन्मध्यन्दि
नावधि॥ सर्वं हि प्रत्यहं कुर्यात् यावल्लक्षं समाप्यते॥ द्विन ------ उर्द्धनिम्पप्रादि
कं चरेत्॥ स्नानं कृत्वा मनो धीमान् हविष्यं प्रभुञ्जेन्ततः॥ ततः पत्नीं शक्तिरूपां च शयानित्र
स्यप्रशायनेण॥ तस्यां चेष्टां भवेत् यत्पुष्पभृजे पानभूषिता॥ दक्षदक्षगतलिंगोत्सर्ग्यायां
प्रजपेन्मन्त्रं॥ तान्मूलप्रथितत्र योधुपा मोदेन मोदिनेः॥ वामे श्रीशक्तिरूपा च जपेच्च

॥तंत्र॥ ॥२१॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

साधकोत्तमं ॥ दक्षिणेण साधकः सिद्धो दिव्यामानेज्जपेन्मत्रं ॥ आपन्नगोपनं कुर्म्माग्रतां हूं ग्रज
पेन्मयपि ॥ ननः सिद्धिमवाप्नोति ध्रुकाशाद्भानि वेकव ॥ मानुकापुटितं कृत्वा चकविंतुसमन्वि
तं ॥ प्रान्यहूं प्रजपेन्मत्रमनुलोमविलोमतः ॥ जपादौ सुभगे ओटि प्रान्यहूं प्रजपेन्मनु ने
नैहसुभगे मायः पुरश्चरणा सिद्धिदं ॥ समाप्ते पुरश्चरणे नान्मदेवं प्रपूजयेत् ॥ गन्धाक्षितो
भवेन्मत्रोन्मदेवस्य पूजनात् ॥ जम्बुद्वीपस्य चर्थे च कालिकालं च भारते ॥ दशांशं
वर्जयेत्तत्र मेडनास्ति होमः कदाचन ॥ दशांशं क्रमतो देवी पश्चाद्कुः विधिनां कर्त्तौ ॥ नाच
रेत्कुत्र विन्मर्त्ये पुरश्चर्यादिविधिः ॥ पुमेभ्रमान् यदि महेशानि कारयेत् साधकोत्त
मः ॥ सिद्धिहानिमहाहानिर्धे जायते भारतेऽनघे ॥ दशांशं जायतेतु पूर्णान्तहदेवस्य
पूजनात् ॥ अत्र एव महेशानि भक्ताग्नह पदं यजेत् ॥ दक्षिणां स्तुवेद् यामत्र्ब
तोवासमान्वितं ॥ धान्यं तिलं तथा द्रव्याम्धेनुं वापि पयस्विनीं ॥ अन्यथा विफल

॥कं·का·॥
॥२२॥

सर्वकोटिपुरश्चरणेनार्कं ॥ कुमारीभोजनं सान्त्रं सर्वसिद्धिप्रदायकं ॥ कुमारीभोजिता
येन त्रैलोक्यं तेन भोजितं ॥ पूजनात् दर्शनात् तस्याः स्मरणात् ध्यानात् प्रिये ॥ सर्व्वं संपू
र्णमायाति साधको भक्तिमान्नरः ॥ पुरश्चरणसंयुक्तो वीरसाधमाचरेत् ॥ यस्यानुष्ठा
नमात्रेण मन्त्रस्यापि सिद्ध्यति ॥ पुरश्चरणसहितो लोभमोहविवर्जितः ॥ मन्त्रं वा साध
यिष्यामि देहं वा पातयाम्यहं ॥ इत्थं प्रतिज्ञामासाद्य जपहोमाराध्ययत्नतः ॥ बलिदा
नादिना सर्वमानसैः परिपूज्य च ॥ आरम्भकाले महापूजाक्रियम्भे या च वार्षिकी ॥ तस्मि
न्पक्षे विशेषेण पुरश्चरणमाचरेत् ॥ देव्या बोधं समारभ्य यावत्स्यात् नवमी
तिथिः ॥ प्रत्यहं प्रजपेन्मन्त्रं सहस्रं भक्तिभावतः ॥ होमपूजादिकं चैव यथाशक्त्या वि
धिं चरेत् ॥ सप्तम्यां मे दिविशेषेण पूजयेदिष्टदेवतां ॥ अष्टम्यादिनवम्यान्तमुप
वासपरो भवेत् ॥ अष्टमी नवमी रात्रौ पूजां कुर्यान्महोत्सवैः ॥ कुम्भजपादिकं

॥तंत्र॥
॥२२॥
22

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कुर्यात् साधकः स्थिरमानसः ॥ अयुतासहस्रवारैर्हि कुमारीभुजनं चरेत् ॥ दशांशं पारणं
कुर्यात्तत्तस्यमांसादिभिः प्रिये ॥ एवं पुरश्चर्यां कृत्वा साधकं शिवमाव्रजेत् ॥ अथवान्य
प्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ॥ ग्रहणकाले महादेव्यावेश्य नैव महोत्सवे ॥ प्रतिपत्तिथिमा
रभ्य नवम्यन्तं ममप्रिये ॥ पूर्वोक्तविधिना मन्त्री कुर्यात् पुरश्चर्यां धिया ॥ अथवान्यप्रकारेण
पुरश्चरणमुच्यते ॥ ग्रहणकाले चतुर्थ्यादि नवम्यन्तं सहस्रकं ॥ जपित्वा प्रत्यहं देवि सप्तम्या
दिषु पूजयेत् ॥ तथा सर्वोपचारैश्च बलिं च स्थालस्कारसुयत्नतः ॥ महिषैश्छागलैर्मेषैश्च पूर्व
गोलभैरवैः ॥ अष्टमी सन्धिवेलायां तैर्नैव विधिना पशुः ॥ छित्वा तत्सोपरि स्थित्वा मध्य
नक्तं जपेत् सुधीः ॥ विभीध्यानपरोभूत्वा वाह्नीं सिद्धिमाप्नुयात् ॥ नवम्यां नियतं जप्त्वा
पूजयित्वा यथाविधि ॥ ग्रहवेदृषिशाणान्दशांशं दशांश्यां पारयेन्नरः ॥ एवं कृत्वा पुरश्च
र्यां किं न साधयति साधकः ॥ अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ॥ अष्टमी सन्धिवे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ कं॰ स्ता ॥

॥२३॥

लतायामस्त्रीजलतागृहे॥ प्रविश्य मन्त्री विधिवत्तामासमभ्यर्च्य यत्नतः॥ पूर्वोक्तकल्प
मासाद्यपूजादिकमथाचरेत्॥ केवलं कामदेवोऽसौ जपेदष्टोत्तरं शतं॥ महासिद्धोभ
वेत्सस्थालनाद्दर्शनपूजनात्॥ लतागृहं प्रगुप्तोटकामकोनूकलालसे॥ अष्टौ संख्या
अतिक्रम्य नवसंख्यादिसांशिका॥ यौवनादिगतोत्क्राताः साधिकाः कामगर्विताः
स्त्रियो यत्र गृहे सन्ति तद्गृहं हि लतागृहः॥ अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते
पूर्वोक्तानि हि सन्न्यादिगतो चरेत्॥ साधकं पुरतोङ्गाप्य सर्वभोगेश्वरो भवेत्॥ अथ
वान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते॥ चतुर्दशीं समारभ्य यावदन्यचतुर्दशी॥ ता
वज्जप्त्वा महेशानि मन्त्री वाञ्छितमाप्नुयात्॥ अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमु
च्यते॥ कृष्णाष्टम्यां समारभ्य यावत्कृष्णाष्टमी भवेत्॥ सहस्रसंख्याजप्तेन पुर ॥ तंत्र ॥
श्चरणमिष्यते॥ यत्कृत्वा परमेशानि सिद्धिः स्यान्नात्र संशयः॥ अथवान्यप्र ॥२३॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कारेण पुरश्चरणमुच्यते ॥ कुह्वां चतुर्द्दशीं प्राप्य नवम्यां च महोत्सवे ॥ अष्टम्यां नव
मीनां वै पूजां कुर्य्याद्विशेषतः ॥ दशम्यां पारणां कुर्य्यान्मत्स्यमांसादिभिः प्रिये ॥ सहस्र
द्वयं जपेन्नित्यं भक्तिभावपरायणः ॥ अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ॥ अष्ट
म्यां च चतुर्द्दश्यां नवम्यां वीरवन्दिते ॥ सूर्य्योदयो भवेत् तावज्जप्त्वा निशान्तकः सर्व्वसि
द्धीश्वरो भवेत् ॥ अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ॥ अष्टम्यां च चतुर्द्दश्यां शुक्ल
योरुभयोरपि ॥ अस्तमारभ्य सूर्य्यस्य यावत्सूर्य्योदयं भवेत् ॥ तावज्जप्त्वा निशा
न्तकः सर्व्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥ अथवा निर्ज्जनस्थस्य अस्थिशय्यासनेन च ॥ उदया
स्तादिवा जप्त्वा सर्व्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥ तेनासनेन वा देवी अस्तमारभ्य भास्वतः
जपित्वा चास्तपर्य्यन्तं साधकं सिद्धिमाप्नुयात् ॥ जपान्ते पूजयित्वा च गत्वैव दक्षि
णां दद्येत् ॥ अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते ॥ सूर्य्योदयं समारभ्य घटिकाच दश

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥ कं.का.॥ क्रमान्॥ भोजयेत्पार्वमन्नाद्यैः अहोरात्रं दिने दिने॥ वसन्तार्थी स्थवर्यो वशान्कामसंकु
॥ २४॥ लिशिराः॥ वसन्तश्चैव पूर्वान्हे ग्रीष्मो मध्यं दिने तथा॥ अपरान्हे प्रावृट्शरत्प्रदोषे ऽर्द्धरा
त्रे स्मृतः॥ अरुणोदये मुहूर्ते हेमन्तः शेषे च शिशिरः स्मृतः॥ सूर्योदयं समारभ्य वसन्ताद्याः
समाहिताः यावज्जीवं नमस्कृत्यानि पुरश्च पर्याहि सिद्ध्यति॥ ततः पूजादिकं कृत्वा शक्तिपूजकसा
धकः॥ सूर्ये ये दशसिद्धान्त्वा सर्व्वा सिद्धिश्च योगी भवेत्॥ अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमुच्य
ते॥ धीमान्दिवसमेहशानि पञ्चसर्व्वेजपे साधकः॥ पृथग्जपञ्चावाराह पुरश्चरव्या
हि सिध्यति॥ पूर्वोक्तविधिना सर्व्वं कर्म्मं यं वा यदन्ति ते॥ अन्नोजलसमसमन्तेन शक्ति
नः पूजयेत्परां॥ स्वमात्र्यं कल्पं येथनानामीश्वरो भवेत्॥ अथवान्यप्रका
रेण पुरश्चरणमुच्यते॥ कुमारीपूजनादेव पूजस्य पर्याविधिस्मृतः॥ अथवान्य ॥ मंत्र॥
प्रकारेण पुरश्चरणमुच्यते॥ गन्धमानीय संस्थाप्य देववत्पूजयेच्छिसु॥ वसा ॥ २४॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संस्कारान्कुर्यात्सुधीः स्वयं मन्त्रो यथेष्टदः ॥ ततस्तु तं मन्त्रं तत्स्थापितं तत्पर्यन्तं विशोधन
पूजयित्वा मन्त्रं जप्त्वा सर्वसिद्धिश्च जायते ॥ ततः मन्त्रो यथा ... गाद्युक्तं सहस्राण्यपि सिध्य
ति ॥ मासि मासि च मन्त्रस्य संस्कारान् दशधाचरेत् ॥ एवं क्रमविधानेन कृत्वा नित्य
हि साधकः ॥ षण्मासाभ्यन्तरे वापि एकवर्षान्तरेपि वा ॥ साधने सुभगे मन्त्रे यदि सि
द्धिर्न जायते ॥ उपायास्तत्र कर्तव्याः सप्त एते मनः शृणु ॥ ख्यातिर्वाहनभूषादिलाभस्तु
चिरजीविता ॥ नृपाणां तत्कुलानां च वाक्सिद्धिर्वश्यता ॥ महदैश्वर्यनित्यस्वबु
द्धिपुत्र्यादिसम्पदः ॥ अथ मासि धरे यो भजे षण्मासाभ्यन्तरे यदि ॥ एकवर्षान्तरे वापि
सर्वसंस्कारवन्ति चेत् ॥ साधकः प्रचुरत्वं सिद्धानां कार्या विचारणा ॥ अतोपायान्प्रवक्ष
्यामि यदि सिद्धिविलम्बनं ॥ भ्रामणं रोधनं वश्यं पीडनं च तथा प्रिये ॥ शोषणं पो
षणं चैव दहनं सप्तमं परं ॥ उपायाः सप्तसंप्रोक्ताः कृत्वा येनाशु गेस्तु च ॥ द्वापरे च तथा

॥कं·स्का॥
॥२५॥

भेडउपायेंसप्तसंस्मृतं॥ नवशतसंकलौभेडसप्तशतकस्माधितं॥ डाकिन्यादिपुटंकृ
त्वालक्षस्वप्रजपेन्मनुं॥ डाकिनिपुटिनेंकृत्वायादिसिद्धिर्नजायते॥ राकिणीपुटिनेंकृ
त्वायदिसिद्धिर्नजायते॥ लाकिनीपुटिनेंकृत्वालक्षस्वप्रजपेन्मनुं॥ लाकिनीपु
टिनेंकृत्वायादिसिद्धिंर्नजायते॥ काकिनिपुटिनेंकृत्वालक्षस्वप्रजपेन्मनुं॥ काकिनिपुटि
नेंकृत्वायादिसिद्धिर्नजायते॥ शाकिनिपुटिनेंकृत्वालक्षस्वप्रजपेन्मनुं॥ शाकिनिपुटि
नेंकृत्वाजपेल्लक्षंसमाहितः॥ महासिद्धोभवेन्मन्त्रीनात्रकार्याविचारणा॥ हाकि
निपुटिनेंकृत्वायादिसिद्धिर्नजायते॥ पुटिनेंसत्वरूपिणापालक्षस्वप्रजपेन्मनुं॥ पु
टिनेंसत्वरूपिणायादिसिद्धिर्नजायते॥ ककारादिक्षकारान्तामातृकावर्णरूपि
णी॥ तयासंपुटिनेंकृत्वालक्षस्वप्रजपेन्मनुं॥ छिन्नादिकयादयोमन्त्राःकथितास्तवे ॥मंत्र॥
निरूपिताः॥ स्तेनेसिद्धिमायान्तिमातृकावर्णभावनः॥ निश्चितंमन्त्रसिद्धिःस्यान्नात्र ॥२५॥

कार्याविनाशात्॥ वर्णाश्रमी पुष्टिकाम्यर्द्दि सिद्धिर्न जायते॥ ततोस्तु रक्षश्रुदिक्षयलक्षणसंज

पेन्मनुंगतह्रदेवञसाद्देन अनुलोमसिद्धिमाप्नुयात्॥ श्रीपार्वत्युवाच॥ आदिदेव महा

देव आपन्नगोपनं वद॥ यदि नो कथ्यते देव विमुञ्चामि तदा तनुं॥ श्रीईश्वर उवा

च॥ आपद्गोपनं गुह्यं कथं तन् कथयाम्यहं॥ जम्बुद्वीपस्य पर्य्ययेषु कल्लोलाका

धर्माः स्मृताः॥ गुरुभक्तिविहीनाश्च भविष्यन्ति गृहे गृहे॥ दुष्कीयायां स्त्रियाः सर्व्वे

पापमज्ञानवर्ज्जिताः॥ लोकिकाचारिणः सर्व्वे भविष्यन्ति गृहे गृहे॥ विनाशस्य परि

ज्ञानं मन्त्रदाना द्विजो भवेत्॥ ममसः श्रीमातिमयः संसारो दुर्व्वचन्द्रनाम्॥ कथ्य

ते देवदेवेशि मन्त्रः सर्व्वत्र सिद्धिदः॥ जायते येन मे शास्त्रा कथं मे प्राणवल्लभे॥ श्री

भैरव्युवाच॥ भूतनाथ महाभाग हृदये मे कृपाकुरु॥ कथ्यतां कथ्यतां देव यस्य

लेशे विकाश्रय॥ श्रीईश्वर उवाच॥ शुभगे शृणु मे मान्त्रं कृपया कथयामि ते

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रथमे डाकिनीबीजं पूर्वनीयोडशाक्षरं ॥ अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं ॡं एं ऐं ओं औं अं
अः ॥ डाकिनिदेवस्यैदं षिनं वीजमुत्तमं ॥ आयन्नपूर्जितं कृत्वा मन्त्रं लक्षं जपेद्यदि
नदासिद्धो भवत्येव नान्यथा वचनं मम ॥ अधुनासंप्रवक्ष्यामि राकिणीवीजमुत्तमं
एकोच्चारणमात्रेण सम्पत्रेनासुरगेभवेत् ॥ कं खं गं घं ङं चं छं जं झं ञं दत्ता नथा महे
श्वरि ॥ इति ते कथितं भक्त्या राकिनीवीजमुत्तमं ॥ टं ठं डं ढं णं तं थं दं धं नं दत्ता कपरमेश्व
रि ॥ इति ते कथितं भक्त्या लाकिनीवीजनिर्णयं ॥ अधुनासंप्रवक्ष्यामि काकिनीं सिद्धि
दायिनीं ॥ पं फं वं भं मं यं रं लं अष्टार्णाः वीरवन्दिते ॥ कथितं काकिनीवीजं चतुर्वर्गफ
लप्रदं ॥ अधुनासंप्रवक्ष्यामि सुभगे सुन्दरि शाकिनीं ॥ वं शं षं सं चतुर्वर्णा वाञ्छि
तार्थप्रदं प्रिये ॥ इत्येतत् शाकिनीवीजं चतुर्वर्गप्रदायकं ॥ अधुनासंप्रवक्ष्या
मि सुभगे सुन्दरि हाकिनिं ॥ हं लं क्षं हाकिनीवीजं क्षिप्रं सिद्धिप्रदायकं ॥ सन्व

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्वरूपिणीवीजंसुगुणंसिद्धिप्रदायकं ॥ अंआंइंईंउंऊंऋंॠंलृंलॄंएंऐंओंऔंअं
अः ॥ षोडशार्णोमहाविजंसत्वमध्येप्रकीर्त्तितं ॥ रजःस्वरूपिणीवीजंशीघ्रसिद्धिप्रदा
यकं ॥ कंखंगंघंङंचंछंजंझंञंटंठंडंढंणंतंथं इदंसप्तदशार्णोहिरजोमध्येप्रकी
र्त्तितं ॥ तस्यंतमोमयीवीजमधुनाग्रेवदाम्यहं ॥ दंधंनंपंफंबंभंमंयंरंलंवंशंषं
संहंलंक्षंइदंसप्तदशार्णोहितमोमध्येउदाहृतं ॥ अथनामंप्रवक्ष्यामिमातृकाजिस
द्धं ॥ अंआंइंईंउंऊंऋंॠंलृंलॄंएंऐंओंऔंअंअः कंखंगंघंङंचंछंजंझंञंटंठंडंढंणंतं
थंदंधंनंपंफंबंभंमंयंरंलंवंशंषंसंहंक्षं इदंपञ्चाशदर्णोहिमातृकायांप्रकीर्त्तितं ॥ अ
नुलोमविलोमेनपूर्णाकृत्यजपंचरेत् ॥ लक्षंयावन्महेशानिनतःसिद्धोनसंशयः
जन्हवीजंसमुद्दिष्टंगन्धर्वोन्यपक्षरहस्यं ॥ डाकिनीदेविलाकिनिकाकिनिगतः ॥ साकि
नीहाकिनिसंज्ञांसत्वरूपाततःप्रिये ॥ रजोरूपात्तमोरूपामातृकारूपिणीस्मरः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ कं.स्का ॥
॥ ३ ॥

रमाकालपरमेशानिवर्णैः पञ्चदशात्मकाः ॥ डाकिनि च महादेवी अणिमासिद्धिदायिनि
राकिणी लघिमासिद्धिदायिनि ॥ लाकिनि तथा ॥ प्राप्तिसिद्धिदायिनि च काकिनी का
म्यादायिनी ॥ शाकिनि महिमासिद्धिदायिनि नमः ॥ कामावसायिनासिद्धिजपादेव
प्रयच्छति ॥ सत्वरूपा नमो रूपा रजो रूपा तथैव च ॥ एताश्चैव महादेवि चतुर्वर्गवर
प्रदाहि ॥ पश्चाद्वर्णस्वरूपा या निर्वाणं सा ददाति हि ॥ गतर्देशानि सकलं ब्रह्माण्डं ज्ञानम
व्ययः ॥ इति ते कथितं भद्रे डाकिन्यादिविनिर्णयं ॥ डाकिनि राकिनि चैव लाकिनी का
किनि तथा ॥ शाकिनि देवि वर्णानामत्र देवता ॥ गतरणानां सिद्धिवर्णानां षडेता अ
धिदेवताः ॥ डाकिन्यादि विना ज्ञानं वर्णो वर्णपृथक् ॥ अज्ञानात् प्रजपेन्मन्त्रं डाकि
न्यादेश्च भक्षणं ॥ विना वर्णपरिज्ञानं कोटिपुरश्चरणेन किं ॥ नेऽप्यसर्व भवेद्दुःख
मापेदेरदं यथा ॥ शृणु ध्यानं प्रवक्ष्यामि डाकिन्यादि सांप्रतं विस्मिते ॥ ध्यानानि यथा

॥ नेत्र ॥
॥ ३ ॥

27

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शरच्चन्द्रप्रतिकाशां द्विभुजां लोललोचनां सिन्दुरतिलकोद्दीप्तअञ्जनाञ्चितलोच
नां ॥ रक्ताम्बरपरीधानां नानालङ्कारभूषितां ॥ ध्यायेद्धृदि सुरश्रेणि नित्यां डाकिनि
मन्त्रसिद्धये ॥ १ ॥ अरुणाशिप्रसङ्काशां द्विभुजां मृगलोचना ॥ सिन्दूरतिलको
द्दीप्तअञ्जनाञ्चितलोचनां ॥ शुक्लाम्बरपरीधानां नाभाभरणभूषितां ॥ ध्यायेद्धृदि सु
रश्रेणि नित्यां राकिणी मन्त्रसिद्धये ॥ २ ॥ सिन्दुरवर्णसङ्काशां द्विभुजां शरवञ्जनेक्ष
णां सिन्दुरतिलकोद्दीप्तअञ्जनाञ्चितलोचनां ॥ शुक्लाम्बरपरीधानां नानालङ्का
रभूषितां ॥ ध्यायेद्धृदि सुरश्रेणि नित्यां लाकिनि मन्त्रसिद्धये ॥ ३ ॥ यवायावकसङ्का
शां द्विभुजां खञ्जनेक्षणां ॥ सिन्दुरतिलकोद्दीप्तअञ्जनाञ्चितलोचनां ॥ शु
क्लाम्बरपरीधानां नानाभरणभूषिताः ॥ ध्यायेद्धृदि सुरश्रेणि नित्यां काकिनी मन्त्रसि
द्धये ॥ ४ ॥ शुक्लज्योतिःप्रतिकाशां द्विभुजां मृगलोचनां ॥ सिन्दुरतिलकोद्दीप्तअ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

ञ्जनाञ्चितलोचनां ॥ कृष्णाम्बरपरिधानां नानालङ्कारभूषितां ॥ ध्यायेत्कुशिसुखीं नि
त्यां शाकिनीमन्त्रसिद्धये ॥ ५ ॥ शुक्लकृष्णारुणाभासां द्विभुजां द्विलोललोचनां
भ्रमद्भ्रमरसङ्काशां ॥ कुटिलालककुन्तलां ॥ सिन्दूरतिलकोद्दीप्तअञ्जनाञ्चित
लोचनां ॥ रक्तवस्त्रपरिधानां शुक्लकञ्चुकधारिणीं ॥ ध्यायेत्कुशीसुखीं नित्यां हा
किनीमन्त्रसिद्धये ॥ ६ ॥ त्रिगुणा या त्वं देवेशि ध्यानं पूर्वं उदाहृतं ॥ अधुना संप्र
वक्ष्यामि मातृकाध्यानमुत्तमं ॥ पञ्चाशल्लिपिभिर्विभक्तमुखदोःपन्मध्यव
क्षस्थलीं ॥ भास्वन्मौलिनिबद्धचन्द्रशकलामापीनतुङ्गस्तनीं ॥ मुद्रामक्षगु
णां सुधाढ्यकलशं विद्यां च हस्ताम्बुजैर्विभ्राणां विशदप्रभां त्रिनयनां वाग्दे
वतामाश्रये ॥ गणेशोऽपि महेशानि पूर्वोक्तध्यानमाचरेत् ॥ पाद्यादिभिर्वेतालोहं
संपूजा तज्जपेन्मनुं ॥ पूर्वोक्तं यस्य यद्वीजं तन्मन्त्रं तस्य निर्णयं ॥ अंडाकिन्य

28
॥ मंत्र ॥
॥ २८ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नमः स्वाहा कं काकिन्यै नमस्तनः ॥ टं लाकिन्यै नमः स्वाहा यं काकिन्यै नमस्तनः ॥ द
शाकिन्यै नमः स्वाहा हूं हाकिन्यै नमस्तनः ॥ ननमनुध्यानेन हृत्सुस्का पुजयेदुपचारतः
उक्तविधिजेन पुष्टिनं कृत्वा मन्त्रं जपेद्यदि ॥ नद्या सिद्धिर्भवेन्मन्त्री पापादिर्न्नीयते ध्रुवं
न ॥ इति ते कथितं दिव्यं कलिकालस्य सम्मतं ॥ कलौ भगवद्वर्षे च नान्यदृष्टे कदाचन
दशमादि षोडशाभावागारं शाकिनी सिद्धि संयुतं ॥ चविशकादि दशाभावागारं ॥ काकि
नी सिद्धि संयुतं ॥ द्वाभादि दशाभावागारं लाकिनी सिद्धि निर्णयं ॥ गदादि दश
भावागारं काकिनी सिद्धि निर्णयः ॥ कल्याणीत्यादि कौलपंजं शाकिनी सिद्धि निर्णय
वज्रादि विलक्षणान्तः हाकिनी सिद्धि निर्णयं ॥ गल्कदेवं विनाभेडे नियतं कलं श्रम
केवलं ॥ कलिकाले वरारोहे कलहं नग ह्रस्विध्ययोः ॥ भविष्यामि नमस्ते हं ब्रह्महंस
हृदि ध्ययायोः ॥ इति ते कथितं सर्व्वं कालिकायाः सुदुर्लभं ॥ कालिकाभैरवोदेवो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ क·का ॥
॥ २५ ॥

जागर्त्तिसिद्धिमन्त्राकलौ॥ तारा चैव द्रहाविद्या तथा त्रिपुरसुन्दरी॥ धनदा छिन्नमस्ता च
मातङ्गी बगलामुखी॥ त्वरिता अन्नपूर्णा च तथा वाग्वादिनी प्रिये॥ महिषघ्नी विशा
लाक्षी नारसिंही भुवनेशिका॥ धूमावती भैरवी च तथा प्रत्यङ्गिरादिका॥ दुर्गा शाक
म्भरी चैव कलिकाले हि सिद्धिदा॥ एतासां जपमात्रेण निद्राभयोभिजायते॥ नि
द्राभङ्कृते देवि सिद्धिर्हानिश्च जायते॥ किं तासां जपपूजायां हानिस्यात्कुत्रचित्तरं
घोराशोकास्त्रियैवै रूपस्तुतेविघा उग्रास्मृते॥ सत्यादिषु चतुर्युगे सर्वेजातिस्तु का
लिका॥ उग्रा ता कालिका विद्या उग्रा स्याश्च फलबोधिका॥ उपायं तत्र वक्ष्यामि
येन सिद्धिः प्रजायते॥ सहस्रडाकिनीमन्त्रं निशायां प्रजपेत् यदि॥ बहुकालेन दा
सिद्धिर्जायते नात्र संशयः॥ स्त्रीशूद्राणां पुरश्चर्या नास्ति भक्तेकदाचन॥ जपपूजा ॥ तंत्र ॥
संख्यासां उग्रशला वा त्वदर्शिने॥ चतुर्युगे चतुर्युगे च शूद्राणां सिद्धिरुत्तमा॥ जा ॥ २५ ॥

29

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

॥कस्का॥
॥३०॥

यंत्रेस्तुभगेमामगत्नत्वम्भक्तिर्भवेन्यदि ॥ तदासिद्धिमवाप्नोतिगत्नत्वंभक्त्याविशेषय
तः॥ ॥ इतिदक्षिणाम्नायेश्रीकालमालिनीतंत्रेपञ्चमःपटलंसमाप्तं

॥तंत्र॥
॥३०॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu.

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

जयदुर्गा तथा मेधा तथा त्रिपुरसुन्दरी ॥ अष्टादश महाविद्यास्तत्वा देव कथिताः प्रिये नात्र का
ल विशुद्धिः स्यात् समयासमयादिकं ॥ न वार तिथि नक्षत्रं न योगकरणं तथा ॥ सिद्धविद्या
महाविद्या युगसेवा प्रकीर्त्तिताः ॥ ॥ इति श्रीनिरुत्तरतन्त्रे पार्वतीश्वरसंवादे प
ञ्चदशः पटलः ॥ ॥ समाप्तम् ॥ ॥ शुभम् ॥ ० ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि॰ रु॰
४०

रवादिनीततः सकलपशुत्वे ॥ जनमनश्चक्षुस्ततोदेविश्वेत्र जिह्वाततः ॥ परं ॥ प्रा-
णोक्ति तिरस्कारणांकुसद्युग्मं ततपरं ॥ लीनंहृयसमधिहृत्पुरा प्रत्यानिलीनांशुका-
भरणमास्यविलेयनाप्ता ॥ निद्रापटेन भुवनानि तिरोदधाना रण्डुगंभुजे भगवती परिपा-
तु भक्तान् ॥ इति ध्यात्वा कुलेशानि ऊं मम चं त्रिधाजपेत् ॥ ठः ठः वह्निवधूर्देवि ड्या परि-
त्रिधाजपेत् ॥ परमानन्दः परानन्दः परिमार्गाः परोरसः ॥ परमानंपरंज्ञानंतेनत्वां पाव-
याम्यहं ॥ पावमानञ्च त्रिर्जप्त्वा वायुवीजेन शोधयेत् ॥ रमिति वन्हिवीजेन संदह्य प्राणा-
मेदिति ॥ कालीतारामहाविद्या षोडशी भुवनेश्वरी ॥ भैरवीछिन्नमस्ता च विद्या धूमाव- राम॰
तीतथा ॥ वगलासिद्धिविद्या च मातङ्गी कमलात्मिका ॥ एता दश महाविद्या सिद्धिविद्याः ४०
प्रकीर्तिताः ॥ कालीतारांतथाछिन्ना मातङ्गी भुवनेश्वरी ॥ अन्नपूर्णा तथा नित्या दुर्गा महिष-
मर्दिनी ॥ त्वरिता त्रिपुरा पुष्टा भैरवी वगला तथा ॥ धूमावती तथा ज्ञेया कमला च सरस्वती

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नारं ॥ वियद्युग्मं वह्निजायाद्दशाधा संजपेत्प्रिये ॥ वाग्भवं भुवनालक्ष्मीः आनन्दभैरवेन्त
कं ॥ वियद्देवनततो द्विधा महितिमदननारं ॥ इति गायत्रीं त्रिजन्माक्षरकत्र्यन्त्रजपेदिति
ॐ ऐं ह्रीं हंस समुच्चार्य रीं ग्रीं क्रौं क्रमात्ततः परं ॥ ततः स्वधाक्षरस्यापि श्रीं मोच्चदयत्ततः परं ॥ अमसंस्था
वयक्षम्वं वह्निजायाकुलेश्वरि ॥ इति दशदशाधा जन्मा मन्त्रा रोन्यानि त्रिर्जपेत् ॥ ॐ स्कस्वंप
रंवलस्थूलसूक्ष्ममयं ध्रुवं ॥ कचोद्रवात्र सहस्त्रांते नते नाश्याम्यहं ॥ ॐ सर्वमाद्युलस
म्भूते वरुण वयसन्नवे ॥ अमावीजमये देवि शुद्धा पापाद्विमुच्यते ॥ ॐ देवानां प्रणवो वीजं
ब्रह्मानन्दमयं यदि ॥ तेन सत्येन मे देवि ब्रह्महत्यां व्यपोहतु ॥ इति मन्त्रत्रयेणो वह्नि-
धा समभिमन्त्र्य च ॥ ह्रीं श्रीं फ्रं श्रीं कारोति शोभिनि च ततः परं ॥ ततो विकारणस्थिनि 32
हरस्वरवह्निवल्लभा ॥ इति त्र्यं जन्माऽऽं श्रीं ऐं च ततः परं ॥ इति प्रकाशिनीं त्रिश्च
जन्माश्रिरस्करणीं जपेत् ॥ ह्रीं क्लीं ऐं श्रीं समुच्चार्य तिरस्करणी ततः परं ॥ सकलजनवा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ां रक्षामहेश्वरि ॥ त्रिपदित्रामयमूलेनन्यासं वदेत्कुलेश्वरि ॥ देवतायष्टिमे भागे स्थापयेत्तत्
कुलेश्वरि ॥ स्कंदस्तु पितं कृत्वा पञ्चीकरणमाचरेत् ॥ ध्यायं दर्भैश्चोक्तमन्त्रैः सन्यस्य परमेश्व
रि ॥ हृमिति वामहस्ते न मुष्टिं कृत्वा कुलेश्वरि ॥ अधोमुख्या च तर्जन्या चैव स्पृशेत्त्रिः कुलेश्वरि ॥ मू
लेन वीक्षणं देवि अस्त्रेणाभ्युक्षणाचरेत् ॥ त्रिसुगन्धस्य मूलेन मुक्तीयात्परमेश्वरि ॥ प
ञ्चीकरणमित्युक्तं क्रमशो गिरिपार्वति ॥ कुम्भे पुष्पं ततो दत्वा प्रणवेन कुलेश्वरि ॥ त्रिको
णेन त्र्यंसं लिख्य तन्मध्ये चैव हंसोऽपि प्रिये ॥ हंसः सोहं सोऽस्माहं मेन निश्चय तत्र प्रपूजयेत् ॥ प्रणवं
पूर्वमुच्चार्य वक्ष्याणि दनन्तरं ॥ वामदेवो ततो ङेन्तुं गौः समन्त्रेण पूजयेत् संपूज्य वामदेवं स्वप
शुपतिं ततो यजेत् ॥ प्रणवं तु चैव बीजं तु ङेन्तुं पशुपतिस्ततः ॥ ह्रां ह्रीं युग्ममन्त्रबीजमन्त्रेण प
शुपतिं यजेत् ॥ मायाबीजं समुच्चार्य कालीबीजं ततः परं ॥ ततः परमपदं देवि त्वामिति च ततः
परं ॥ परांकोयगता देवी ह्रूं न्य वह्निनी ततः परं ॥ वज्रसूर्याग्निमस्तकानि पश्चात्पाञ्चजन्य तदन

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वेकं॥ आग्नेय्यां देव्यः संपूज्याः जयाद्या मातृकाः क्रमात्॥ पूर्वे चैवादिकाः सिद्धा गन्धपुष्पैः प्रपूजयेत्
अंशुदिक्षु च सर्वस्य पूजयेत् द्वादशीं कलां॥ ततश्च रक्तवस्त्रेण वेष्टयेत् घटमुत्तमं॥ घटं संपू
जयेद्देवि हृत्तु नाम मूलमुच्चरन्॥ ॐ अमृतादिकलासोमस्य कलानन्तैव पूजयेत्॥ तत्राऽपि पञ्चमु
द्राभिः प्रणामं तु नत्वेश्वरि॥ त्रितय सर्वज्ञाकारे नमो अन्तलक्षणं॥ क्लीं नमः इति नमस्कुर्यात्तव
तुरस्यानुसा स्मृता॥ पूर्णाकारं करं बद्धा मुष्टिं बध्वा भूतले॥ विधायैव नमस्कुर्यात् क्लीं नमः
संवृताः स्मृताः॥ कृत्वा पुटाञ्जलिं भूमौ क्लीं नमः प्रणामेन त्रिरे॥ कथितास्तु पुटमुद्राः शृणु देवि 37
पुटाञ्जलिं॥ कृत्वा करनिरयोर्मूले निःक्षिप्य च पुटाञ्जलिं॥ कृत्वा च हूं नमो भूमौ प्रणामेन तु मस्तु
टाञ्जलिः सः नमो योनिमुद्राया पञ्चमुद्राः प्रकीर्तिता॥ ततः कुम्भस्य पश्चात्तु चन्दनेन च संलिखे
त्॥ त्रिकोणं तु भूमिस्थं न च सर्वं पथिकायच॥ पूजयित्वा बलिं तत्र त्रिशिखायच सेभ्यरि॥ माया
त्रिसर्वपथिकाभ्यो नमः प्रिये॥ बलिमुत्सृज्य देवेशि तत्त्वमुद्राक्रमेण च॥ वामहस्तेन तत्त्वस्य मु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि.त.
३८

वक्ष्यामि समन्त्रकोषक्रमेण च ॥ निशीथे संजते वा गुप्तसुकुलं वा समागते ॥ संस्थाप्य न्यासजालं
च्च न दगाच्चेति न्यसेत् तत्क्रमात् ॥ सर्गादिश्च ततो न्यस्य न्यासजालं क्रमेण च ॥ भूतशुद्धिं विधायादौ व
र्णन्यासं ततश्चरेत् ॥ अङ्गन्यासकरन्यासौ लिपिन्यासमनुत्तरं परं ॥ ततो ऽनुस्मानकोहलामात
कान्यासमाचरेत् ॥ प्राणायामं ततः कृत्वा ऋषिन्यासं ततः परं ॥ पीठन्यासं व्यापकञ्च कालीकुल
स्य पूजने ॥ क्रमभङ्गो भवेन्नैव भवेच्च विफलं ध्रुवं ॥ जपपूजादिकं कर्म्म सर्व्वं निष्फलतामियात्
तस्मात् सर्व्वप्रयत्नेन क्रमभङ्गं न कारयेत् ॥ जीवन्यासं व्यापकादौ विधायाग्रे प्रपूजयेत् ॥ षोढा
न्यासं नीलकराङ्कामस्य परिकीर्त्तितं ॥ ततो ध्यात्वा महाकालीं मानसैः परिपूजयेत् ॥ ततश्चैव पञ्च
मंत्रं हृदि विज्ञायार्घ्यं ततः परं ॥ ततः कुलस्त्रं संपूज्य पश्चात् तां शुद्धिमाचरेत् ॥ स्ववामे बिन्दुषट्कोणं
वृत्तञ्च चतुरस्रकं ॥ तत्रैवाधारं संनिधाय सामान्यार्घ्योदकेन च ॥ अभ्युक्षणं ततस्त्वासनं तत्रैव देवीं
विचिन्तयेत् ॥ नमस्कृत्य क्षालितापात्रं धारयेच्च संस्थाप्य पूजयेत् ॥ वह्निसूर्यशशाङ्कानां तत्र पूजयेद्विधिः

रामः
३८

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

परिकीर्त्तिता ॥ सर्वदा यन्त्रसंस्कारो यस्यास्त्वपरिजायते ॥ सैव भूमीकुजा रम्या सर्ववर्णोद्भवप्रिये
अथ त्यंगोपयेत यत्नु सर्वदा पशुसङ्कटे ॥ सर्ववर्णोद्भवा रम्या गोपिनी सा प्रकीर्त्तिता ॥ पूजा
द्रव्यं समालोक्य या मनोपरिकीर्त्तिता ॥ सर्ववर्णोद्भवा रम्या मालिनी सा प्रकीर्त्तिता ॥ शक्त्यभावे
महेशानि यासाम्न कांश्चिदम्हरेत ॥ संशोध्य पञ्चमं तत्त्वं तर्पयेत् कुलसुन्दरी ॥ अङ्कुस्था नामि
का योगाद्वा महत्तस्य पार्वति ॥ तर्पयेत् कालिकां वीरः सा शुधां परिकाहतां ॥ अङ्कुशी भैरवी
देवः अनामशक्तिरुच्यते ॥ शिवशक्तिसमायोग तर्पयेदि[illegible] दक्षिणां ॥ तर्पणं त्रिविधं देवि श्रेष्ठ
मध्यं कनीयसं ॥ श्रेष्ठं च दिव्यभावस्य वीरभावस्य मध्यमं ॥ कनीयांसं पशुनाश्च हृदियन्त्रे जले
कमात् ॥ ॥ इति श्रीनिरुत्तरतन्त्रे चतुर्दशः पटलः ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव म
हादेव कुलमार्गप्रकाशक ॥ पञ्चमं कीदृशं द्रव्यं तेषां शुद्धिस्तु कीदृशी ॥ तत्प्रकाशय सम्यङ् मे
मयि नाथ कृपां कुरु ॥ श्रीशिव उवाच ॥ मद्यं मांसं तथा मीनं मुद्रा मैथुन पञ्चमं ॥ एषां शुद्धिं प्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

निह
३

ध्वसदाशिवः॥ इन्द्रादिदशदिक्पाला आदित्यादि नवग्रहाः॥ अमिता ह्यद्ययोग्ये यैर
वाश्वसुरादयः॥ कुलपूजां कृत्वा सर्वे कृतार्थाः कुलीनाः स्मरे॥ शक्तिं विना महेशानि शक्तिम
न्त्रो न सिध्यति सर्वेषां शक्तिमन्त्राणां शक्तिः सिद्धिप्रदायिनी॥ नटी कापालिका वेश्या र
जकी नापिताङ्गना योगिनी ब्रह्मपचीशेरासी भूमीन्दुतनया तथा॥ गोपिनी मालिकारम्या
आसां कार्य्यविभेदतः॥ चतुर्वर्णाङ्गनारम्या [illegible] रिकीर्त्तिता॥ पूजाद्रव्यं समालोक्य न
त्यगीतपरायणा॥ चतुर्वर्णाङ्गनारम्या सानयरिकीर्त्तिता॥ पूजाद्रव्यं समालोक्य वेश्या
रमणाभिरङ्कृता॥ चतुर्वर्णाङ्गनारम्या सा वेश्या परिकीर्त्तिता॥ पूजाद्रव्यं समालोक्य रजोरक्तं
प्रकाशयेत्॥ सर्ववर्णाङ्गनारम्या रजकी सा प्रकीर्त्तिता॥ पूजाद्रव्यं समालोक्य कुलजा वी
रमाश्रयेत्॥ सन्त्यज्य पशुभर्त्तारं कर्म्मचाण्डालिनी स्मृता॥ शिवशक्तिसमायोगा योगिनी
सा व्यवस्थिता॥ विपरीतरता पत्योपान्त्या परिष्कृति॥ नववर्णाङ्गनारम्या साङ्गोत्तरा।

राम
३

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कुलज्ञानस्य कुलीनाय मन्त्रतन्त्रफलप्रदा ॥ महाविद्या भवेत्तस्य सर्वविद्याफलप्रदा ॥ या
मान्त्र सर्वविद्यानां प्रशस्ता यत्कुलार्च्चने ॥ सैव शक्तिविशेषेण सर्वविद्याः प्रकीर्त्तिताः ॥
कुलीनार्द्दर्शनेनैव सर्वपापक्षयो भवेत् ॥ कुलज्ञानं पुरश्चर्या कुलीनावत कुलेश्वरि ॥ स
र्वविद्याहीनज्ञानं सर्वसिद्धिप्रदायिनी ॥ अनेकजन्मनामानि कुलधर्म्मप्रवर्त्तते ॥ कुलध
र्म्मं विना देवि न च मोक्षः प्रजायते ॥ कुलपूजां विना देवि सुन्दरी नैव सिध्यति ॥ कुलपूजां
विना देवि पञ्चमी न हि सिध्यति ॥ कुलपूजां विना भैरवी न च सिध्यति ॥ कुलपूजां वि
ना देवि छिन्नमस्ता न सिध्यति ॥ कुलपूजां विना देवि छिन्नमस्ता न सिध्यति ॥ कुलपूजां वि
ना देवि काली कुलं न सिध्यति ॥ कुलपूजां विना देवि मितत्वज्ञानं न जायते ॥ तत्वज्ञानं विना दे
वि निर्वाणं नैव जायते ॥ निर्वाणं श्रेयसं प्राप्य मनं योगः प्रजायते ॥ निर्वाणं श्रेयसञ्चापि
स्तनञ्च कुलमन्दिरं ॥ पञ्चमैः पूजयेत् कालीं कुलीनं कुलमन्दिरे ॥ तमाविष्टु ह ह्यस्य ईश्वर

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि॰त्
३६

न्यां हीनजातां पूजयेत् पवायतः ॥ ब्रह्मचारी गृहस्थो पि विहितां नचार्च्चयेत् ॥ अर्च्चयि
त् सिद्धिहानिः स्यात् दुःखं च तस्य पदे पदे ॥ हीनजां विहितां देव्यां मनसा च प्रपूजयेत्
न तु योगं चिन्तयेद्धीमान् शान्तमस्थेन्तरं जपेत् जन्माप्रणम्य देवेशि भक्ष्यद्रव्यं निवेदये
त् ॥ कोमलाङ्गो हतो वापि हीनजां यदि वेष्टति ॥ रौरवं नरकं याति हीनजासङ्गमेन च ॥ ही
नजासङ्गमं देवि मनसापि न संस्मरेत् कलौ कुलकर्म्मप्रवृत्ता या सा मुक्ता नात्र संशयः ॥ कुल
जा कुलवेश्या च वीजमेवं समाश्रयेत् ॥ सन्न्यस्य पशुभर्त्तारं कुलमार्गे प्रवेशयेत् ॥ कुलमा
र्गे समाश्रित्य वीरमेकं समाश्रयेत् ॥ कुलमार्गप्रवृत्या चेत् पतिहीना भवेत् यदि ॥ कुलना
वा कुलीना वा परजन्मनि जायते ॥ कुलधर्म्मरताश्चान्या कुलेधर्म्मा न तत्सुका तथा ॥ पूजासं
सा महेशानि पतिहीना प्रपूजयेत् ॥ लोकाचारक्रमेणैव पूजा हीनं विना यदि ॥ तां
विहाय कुलेशानि कुलजान्त्वप्रपूजयेत् ॥ गङ्गास्मरणमात्रेण यथा पापक्षयो भवेत् ॥

रामः
३६

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अयोध्या मथुरा प्रिये॥ माया च कुलवेश्या स्यात् महोदरावकाशिका॥ राजवेश्या देववे
श्या द्वारका परिकीर्तिता काञ्ची च राजवेश्या स्यात् दैववेश्या अवन्तिका॥ द्वारावती ब्रह्मवे
श्या सैव ज्ञेता मोक्षदायिका॥ कुलीना भगवती साक्षात् कालीतारा सरस्वती॥ कुलीना भै
रवी राधा कुलीना छिन्नमस्तका॥ कुलीना सुन्दरी देवि कुलीना महिषमर्द्दिनी॥ कुली
ना भुवना बाला कुलीना बगलामुखी॥ धूमावती कुलीना च मातङ्गी कुलीना प्रिये कुलीना च
अन्नपूर्णा च त्रिपुरा त्वरिता तथा॥ पतिव्रता कुलीना च सती सावित्री महोदया॥ कुलीना मच्च त
न्त्राणां सिद्धिदा नात्र संशयः॥ कुलजा देवकन्याश्च कुलीना योगिनीगणाः॥ रत्नोर्व्वशी रती
रामा त्रिलोत्तमा कुलसुन्दरी॥ एताः सर्वाः पृथग्वेश्या विहरन्ति कुलात्मजाः॥ कुलस्या कु
लवेश्या याः कुलधर्म्मपरायणाः॥ पशुभर्त्ताश्रिता लोकाः कामकौतुकलालसाः॥ कुल
वर्त्मक्रमेणैव सर्व्वे चरमणोत्सुकाः॥ दिव्यवीरभावेन वीरगोपनतत्पराः॥ विह्निना

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

क्तकर्म्मणि ॥ आगमोक्तपतिस्त्राता आगमोक्तपतिः शिवः ॥ सिद्धविद्या न सिद्ध्यन्ति आ
गमोक्तपतिं विना ॥ आगमोक्तपतिर्देवि योषितां मोक्षदायकः ॥ कालीं नैव यजेत् योषि
दागमोक्तपतिं विना कुलनागुरुके देवि पतिं त्वेव वरणञ्चरेत् ॥ तदा सा गुप्तवेश्या स्यात् कुल
जा च पतिं विना ॥ गुप्तवेश्या भवेत्सैव कुलमार्गप्रवर्त्तिता ॥ कुलमार्गप्रसक्ताया सा मु
क्ता नात्र संशयः ॥ कुलजा गुरवे देवि यदि न स्यात् पतीच्छुका तस्याः शिवो महाकालः सत्यं
सत्यं न संशयः ॥ घोरवेश्या व्यासदासा स्यात्काशी विश्वमतं परा ॥ तारापञ्चदशाद्दा चैव त
चतुर्द्दशा च सुन्दरी ॥ त्रयोदशी चोन्मुखी साक्षादशाब्दा च भैरवी ॥ एकादशगुणोपेता
ब्रह्मवेश्या कुलेश्वरि ॥ महासाध्वी समाख्याता त्रिषु लोकेषु दुर्लभा ॥ स्वर्गे मर्त्ये च पाताले ष
यास्तिष्ठन्ति चाङ्गनाः ॥ सर्वासामपि भर्त्ता च दिव्यो वीरश्च साधकः ॥ योगी दिव्यो यदा वीर
सर्वनारीपतिर्भवेत् ॥ दिव्योपि वीरभावेन सर्वजात्युद्भवां यजेत् ॥ गुप्तवेश्या महावेश्या

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रं दत्वा जपेत् कालीं सनातनीं ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तो निर्वाणपददीं व्रजेत् ॥ परस्मिन्
गुप्तदेशे वा प्यथवा कुलीना भवेत ॥ शुक्रोत्सारणकालन्तु निर्वाणं विद्धि पार्वति ॥ तत
कालस्तु महत्कालं फलमार्गप्रवेशिनां ॥ शुक्रोत्सारणकालन्तु कार्येन मनसा पिवा ॥ अ
ऊभङ्गः क्रमेणैव कुलीनाय प्रकाशयेत ॥ शुक्रोत्सारणकालस्य ज्ञापना तु कालिका ॥
स्वयं जपाङ्कुः कालिका देवी महाकालं विमोहयेत ॥ कुलीनाश्च लवैश्याद्वैस्तदाज्ञस्यं तपसः
फले ॥ वरु नाजन्मना मल्ले व्रखेदेश्यारप्र जायते ॥ त्वत्समा प्रकृति काचिदयवक्ष्ति भू
मिमण्डले ॥ न तथा त्वत्समो शक्ति स्त्रिषु लोकेषु गीयते ॥ नाचैव दक्षिणा काली महन्ना
नु र विह्वला ॥ वेदेभ्यो जायते कर्म्म कर्म्मणा बन्धनं भवेत ॥ वेदिकं कर्म्मसन्त्यज्य सुरते पुस
दाजपेत ॥ आगमोक्तपतिश्शम्भुरागमोक्तः पतिर्गुरुः ॥ स्वपतिः कुलजायाश्च नपति
श्च विवाहितः ॥ विवाहितपतित्यागे दूषणं न कुलार्चने ॥ विवाहितं पतिं नैव त्यजेत्स्मो॰

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि·रु सत्यंसत्यंनसंशयः॥ कामाद्वालोभतोवापिधनाशावशवर्त्तिनि॥ नानावीराश्रितावेश्या
३८ वेश्यात्वंनरकंव्रजेत्॥ धनाद्वाकामतोवापिस्नेहाद्वाकुलसुन्दरि॥ पशुसङ्गगतावेश्यासा
वेश्यानरकंव्रजेत्॥ नानावीराश्रितावेश्यापशुसङ्गगताचया॥ वर्जनीयाप्रयत्नेनकु-
लसाधनकर्म्मणि॥ योऽन्याश्चेत्सिद्धिहानिःस्यात्भ्रष्टवेश्याकुलार्णवे॥ रोगःशोकोभवे
त्तस्यधनहानिःक्षणे॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनस्वशिवस्त्रसमाश्रयेत्॥ जपपूजादिकंवेश्या
स्वशिवेपरिकल्पयेत्॥ पुष्पिताकामसमापन्नासदारमणस्पृहिका॥ सर्वसिद्धिप्रदावे
श्याकालिकारूपधारिणी॥ पितृभूमिःस्मरयातासदाशिवविनाशिनी॥ शिवएवन राम
राज्ञेयालिङ्गरूपधरोयतः॥ शिवस्थानंश्मशानंस्यात्श्मशानंकुलजंगृहं॥ अस्मात्त्व ३८
चतुर्दश्यांपक्षयोरुभयोरपि॥ श्मशानेनागतेनार्च्चितःअवश्यंपशुवद्भवेत्॥ तन्मन्त्रंपूजि
तंयेनसर्वमन्त्रंप्रपूजितं॥ तत्रसंजप्यदेवेशिनिर्वाणपदवींव्रजेत्॥ मातृस्तुरवपितृसु

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नरतिंविना ॥ विपरीतरतावेश्यात्रिकुलोकेसुपूजिता ॥ गाढमालिङ्गनंदत्वाचुम्बयित्वा
पुनःपुनः ॥ करक्षेपंदर्शयेत्तत्र दक्षिणांकौलिकोत्तमा ॥ एवंविधापुरश्चर्यावेश्याया
श्चकुलेश्वरि ॥ एवंविधाभवेद्वेश्यानवेश्याकुलटाप्रिये ॥ कुलटासङ्गमात्देवि रौरवंनरकं
व्रजेत् ॥ वीरशक्तिर्भवेद्वेश्यासाशक्तास्वस्वसाधने ॥ पुरश्चर्यास्थितावेश्यायोजयेत्तकु
लसाधने ॥ शिवलिङ्गगतासाध्वीशिवलिङ्गगतासती ॥ शिवलिङ्गगतावेश्याकीर्त्तिता·
सापतिव्रता ॥ योनिश्चजननीवामातालिङ्गश्चजनकःपिता ॥ विभाव्यपितरौभावंरुभयोः
परिचिन्तनं ॥ लिङ्गरूपोमहाकालोयोनिरूपाचकालिका ॥ तयोर्योगपराधन्यातयोर्योग
पराधन्यातयोर्योगपरोमलान ॥ स्वभैरवंविनावेश्याशिवपूजांकरोतिया रौरवेनरके
घोरेवसेदाहूतसंप्लवं ॥ स्वभैरवीविनावीरोमनसानैवसंस्मरेत् ॥ स्मरेच्चनरकंयातिम
हाव्याधिपरोभवेत् ॥ नानावीराश्रितावेश्यापशुवेश्याकुलेश्वरि ॥ सावेश्यानरकंयाति

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि॰रू॰
३३

ल वेश्या प्रकीर्त्तिता दिव्यशक्तिर्वीरशक्तिस्तासां संज्ञा प्रकीर्त्तिता ॥ चतुर्वर्गोद्भवानां च संज्ञि-
ताः परिभाषिताः ॥ वेश्याघतप्रमतेयस्मात्तस्माद्वेश्या प्रकीर्त्तिता ॥ वर्णाशङ्करतो जाता सर्व-
वेश्याः प्रकीर्त्तिताः ॥ कुलमार्गप्रवृत्ता या सा वेश्या मोक्षदायिनी ॥ चुम्बनालिङ्गनाघातं रतिवि-
गुह्यदर्शनं ॥ आमन्त्रणं च विस्तब्धं भगलिङ्गस्य कीर्त्तनं ॥ वेश्याः नाग्नजयाङ्गं दंशाङ्करेण
पुरोदितं ॥ नयाङ्कनविना वेश्या न कुर्यात् स्थिरसङ्गमं ॥ जपाङ्गं पत्यहं कुर्यात् सा शिवेः
सहमोदिता ॥ निशायां प्रजपेन्मन्त्रं स्वयम्भुशिवयोगित ॥ वेश्यानां जपमात्रं तु पुरश्चर-
णमुच्यते ॥ विपरीतरतौ जपेन्मन्त्रं सा काली नात्र संशयः ॥ योषितां मन्त्रसिद्धिः स्यात् वि- राम:
परीतरतौ प्रिये ॥ विपरीतरतौ जप्त्वा सर्वसम्पत्तिमालभेत् ॥ विपरीतरतौ जप्त्वा निर्वाण- ३३
पदं व्रजेत् ॥ विपरीतरतौ जप्त्वा काली वदति हे रतसुवि ॥ विपरीतरता काली विपरीता च
तारिणी ॥ विपरीता च या वेश्या सा काली नात्र संशयः ॥ योषिद्विद्या न सिध्यन्ति विपरी-

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

लभते प्रिये ॥ तस्यापि षोडशांशाश्च चरेन्मार्गेण लभ्यते ॥ ज्ञात्वा ज्ञानाधिकफलं नतागेहे
प्रवेशनं ॥ तस्यापि षोडशांशश्च कलां नार्हन्ति ज्ञात्वा ॥ ॥ इति श्रीनिरुत्तरतन्त्रे पा
र्वतीशिवसंवादे नवमो दशः पटलः ॥ ॥ देव्युवाच ॥ वेश्या च कीदृशी देव प्रशस्ता
कुलपूजने ॥ कस्याः संसर्गमात्रेण प्रेयो भवति साधकः ॥ नानाकुलगता वेश्या कथं ज्ञास्ता
कुलार्च्चने ॥ श्रीशिव उवाच ॥ गुप्तवेश्या महावेश्या कुलवेश्या महोदया ॥ राजवेश्या देववेश्या
ब्रह्मवेश्या च सप्तधा ॥ कुलजा गुप्तवेश्या स्यात् निर्लज्जा मदनातुरा ॥ पशुभर्त्ताभितलोके गु
प्तवेश्या प्रकीर्त्तिता ॥ पुत्रजा कुलवेश्या च महावेश्या प्रकीर्त्तिता ॥ महावेश्या कुलेशानि स्व
च्छया च दिगम्बरी ॥ कुलवेश्या कुलीना च वीरपत्नी कुलेश्वरि ॥ महोदया समाख्याता स्व
च्छया विपरीतगा ॥ राजदत्ता च वेश्या स्यात् राजवेश्या प्रकीर्त्तिता ॥ देवं संयोज्य चक्रे च
जप्त्वा नु विसृज्य ततः ॥ भगलिङ्गं कपाले च चुम्बयेच्च पुनः पुनः ॥ एवं विधा कुलीना च तत्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि·ह सहस्रजपमानतः॥ अस्मात्स्वचतुर्दश्यां छिन्नुसांयदि दृश्यते मन्त्रकलान्तरे देवि लिखि
३२ त्वा कुङ्कुमेन च॥ तत्पार्श्वे साध्यमालिख्य ताडयेत् सर्षिमृद्धिभिः॥ साध्यमुक्तिं जपेन
त्रकामान्तिमन्त्रलभ्यते॥ तत्र पूजास्त्ररेद्धोमान् महाचीनक्रमेण च॥ ग्रामे याता समेकोस्यश्म
शाने शान्तरेऽपि वा॥ विलिख्य यन्त्रमन्त्रं स्वकामाख्यायां प्रपूजयेत्॥ तस्य राज्यमवाप्नो
ति सत्यं सत्यं न संशयः॥ रजोमूले रजस्यानुयायाति बिल्वपत्रके॥ देवीं सहस्रं पूजये
त् पितृसमभ्यर्च्य कानने॥ तस्य राज्यमवाप्नोति रिपवो न पलायते॥ चिन्तायां रजनी सोहे
सङ्गस्य च पूजेन्मनुः यं यं कामयते कामयतं तमेव कुर्वं लभेत्॥ पुनश्चात्र रसपूज्यस्वय राम:
म्भु कुसुमेन च॥ उद्भवजायते सौख्यमन्ते च मोक्षवाप्नुयात्॥ मेरुभूता दिने नक्तं स्मस्मा ३२
नेरजनीयुतः॥ सहस्रेवप्रमाणोन किं न सिध्यति भूतले रजनीरजसा देवि पिरज्ज्वाप
रिकल्पयेत्॥ यन्नाम्ना जायते पिण्डं न गच्छत् सयमालयं॥ रजनी वेसृनादेवयन्त फलं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नश्यन्ते भैरवे तस्मिन् सिद्धिर्देवानमपि दुर्लभा ॥ रजनीं द्विगुणां वीक्ष्य सहस्रं यदि साधकः ॥ पञ्चा
शद्दिवसं यावत्तावत्तत्त्व प्रत्यहं जपेत् ॥ संपूज्य रजनीं भूमिं संगम्य प्रजपेन्मनुन्तदावाक्षि
सुसिद्धः स्याज्जपेन क्षितितसुविशेन ॥ पर्वते ह्स्तमारोप्य शतशः शुद्धभावतः ॥ कथिता
लभते धीमान् देवीलोकं स तेव्रजेत् ॥ पद्ममध्यं तथा बिम्बं तत्स्तनं शिखरं तथा ॥ वामरंवा
रिक्षिवस्त्र तिलयुग्मं मरोरहं ॥ त्रिसूत्रं वीक्ष्य सजप्य शतशः शुद्धभावतः ॥ सर्वरजनी
माथः कलौ कल्पलतां भुवि ॥ स पूज्य रजनीगेहं मनुं तत्रैव संलिखेत् ॥ कलांभा कलाकोटे रा
देवीं ध्यात्वा पुनर्यजेत् ॥ तद्वन्द्वेन पुष्पेण पूजयेत् भक्तिभावतः ॥ स याति शिवतां सु
मोकुलं द्रुमगतः सुचि ॥ वसन्तरोमलापन्ने ध्यात्वा देवीं प्रपूजयेत् ॥ तत सुधासारस्रा
रेण तर्पयन्मात्स्कां सुखे ॥ कलापूजाक्रमेणैव रजनी वेष्टिते यदि ॥ महानिक्षिजपेन्मन्त्रं
भुवं मोक्षं स वाहति ॥ तिथिक्रमेणकामेन रजनीवेष्टितो जपेत् ॥ नरमासे स सिद्धिः स्या

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि॰त॰
३१

नरतन्त्रे पार्वतीशिवसम्वादेकादशः पटलः ॥ ० ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ नानास्त्र सिद्धिवि
द्यानां यस्या या याः प्रपूजिताः ॥ तास्ताः शृणु विशेषेण गणनाथ यथा मपि प्रभो ॥ श्रीशिव उवा
च ॥ कुलस्त्रं सर्वजातीनां नानां कुलीनां कुलार्चने ॥ सिद्धविद्याविशेषेण सिद्धिदा कुलपूजने ॥
द्यया मा विद्या न सिध्यन्ति नापिताङ्गनया विना ॥ तारा विद्या न सिध्यन्ति चाण्डालीगमनं वि
ना ॥ त्रिपुरविद्या च न सिध्यन्ति ब्राह्मणीगमनं विना ॥ छिन्नमस्ता न सिध्यन्ति कापालीगमनं
विना ॥ सिद्धविद्या न सिध्यन्ति भूमीदुतनयां विना ॥ जलकान्त गृहे देवि भैरवी च सुसिध्यति
मध्यमा रहिता प्रोक्ता विहिता ऽन्तसिद्धिदा ॥ साधयेद् जनीं सर्वां ब्राह्मणीं यवनीं विना ॥ स
र्वावस्थां परित्यज्य साधयेत् द्विजजां द्विजः ॥ राजराजेश्वरी साक्षात् द्विजजा रूपधारिणी ॥
द्विजजातावरणा देवदन्तं सिध्यति सुन्दरि ॥ शेषवर्णोद्भवां रजनीं साधयेन्नैव साधयेत् ॥ साध
येत् सिद्धिहानिः स्याद्रौरवं नरकं व्रजेत् ॥ अथान्यत् संप्रवक्ष्यामि रजनीं साधनान्तवां ॥ यस्मि

राम:
३१

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

र्णी वा कुलयागमाचरेत् ॥ सिद्धिविघ्नं न गच्छायान् गच्छीयान्नरकं व्रजेत् ॥ जपपूजां तथा होमं
साधनं सर्वकर्म्मसु ॥ सर्वं च निष्फलं याति दुःखं तस्य पदे पदे ॥ कुलद्रव्याणि देवेशि पश्वा
दिभ्यो न दर्शयेत् ॥ तर्पयेत् सिद्धिहानिःस्यात् रौरवं नरकं व्रजेत् ॥ कुलपूजादिकं कर्म्म य
ज्ञो रहो चरेत् यदि ॥ तत्कर्म्म निष्फलं याति का कथा परजन्मनि ॥ पशोरालापनादेवि कुल
कर्म्म प्रणश्यति ॥ पशोर्दर्शनमात्रेण स्पर्शदर्शनमाचरेत् ॥ स एव द्विविधो देवि दीक्षितो
दीक्षितः पशुः दीक्षितो हि भवेत् पूर्वोऽदीक्षितो हि महापशुः ॥ पूर्वसङ्गात् कुलज्ञानि सि
द्धिर्नापि प्रजायते ॥ महापशुसमायोगात् कुलज्ञानं व्रजेत् ॥ पशुमात्रसमायोगात् प्र
तराज्याधिपो भवेत् ॥ पशुमात्रसमायोगात् कुलकर्म्म प्रणश्यति ॥ तस्मात् सर्वप्रयत्ने
न कुलीनं गुरुमाश्रयेत् ॥ कुलीनसेवितस्यापि मन्त्रसिद्धिः प्रजायते ॥ पशुशास्त्रं च यत्नेन त्यक्तु
व्यं च विशेषतः ॥ धर्मार्थकाममोक्षार्थी गुरुत्वेन न चार्चयेत् ॥ ॥ इति श्रीनिरु

नि॰ त॰
३०

तोवापि द्वेषाद्वा वरवर्णिनि ॥ न गच्छेद् यजनस्थाने गच्छेच्च नरकं व्रजेत् ॥ अज्ञात्वा कुलस
द्भावं कुलमार्गे विशेद्यदि ॥ संयाति नरकं घोरं कोटिकल्पापरजन्मनि ॥ गुरुं विना कुलं शास्त्रेऽस्मि
न्नाधिकारी कदाचन ॥ गुरोराज्ञां समादाय कुलपूजां चरेत् सुधीः ॥ यज्ञो वापी ह्यशक्तो वापि
धूर्तो वा वञ्चकादपि न गच्छेत्स्तेभ्यात् सिद्धिविद्यां गच्छेद्यातु दुःखभागी भवेत् ॥ मधुलुब्धो य
था भृङ्गः पुष्पात्पुष्पान्तरं व्रजेत् ॥ ज्ञानलुब्धस्तथा शिष्यो गुरोर्गुर्वन्तरं व्रजेत् ॥ तस्मात्स
र्वप्रयत्नेन कुलीनं गुरुमाश्रयेत् ॥ कुलीनस्तत्त्वमन्त्राणामधिकारीति गीयते ॥ आजन्मचे
ष्टितं वस्तु कुलीनाय निवेदयेत् ॥ शुभे मासि शुभे पक्षे शुभे लग्ने शुभे दिने ॥ पूर्वोक्तमन्त्रज्ञा
नेन घटं संस्थापयेत्ततः ॥ भूर्जपत्रे च मालिख्य घटे संस्थापयेद्यत्नतः ॥ तत्र पूजां चरेच्छ्रीमान्
महाचीनक्रमेण च ॥ पूजयित्वा ततो देवीं गुरुः शिष्यं विनोदयेत् ॥ ततः कुलानामाश्रित्य म
न्त्रं तत्त्वं विनोदयेत् ॥ अभिषेकं ततश्चैव कुर्यात्तत्कुलपरायणः ॥ यज्ञो वा वञ्चकादपि ध

रामः
३०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ते ॥ रजन्यागकुलागारे पूजितानि पुरा यदि ॥ तत्समा रजनीकान्ता कमलावाथवा शिका
श्चिपुलोम्नेपुमाधन्या ब्रह्मविष्णुशिवात्मिका ॥ सिद्धविद्या मन्त्रक्रिया मन्त्रयन्त्रफलप्रदा ॥
तस्याः प्रसादमात्रेण दुःखमन्त्रोऽपि सिध्यति ॥ तस्मात् सर्वप्रयत्नेन तामेव शरणं व्रजे
त् ॥ रजन्यां रजनीयोगं विहरेत् यदि साधकः ॥ जेपत्तपूजयेत्तत्व सर्वं तत्र निष्फलं भवेत्
येन केन प्रकारेण रजनीं तां परिपूजयेत् ॥ वाह्याशाकोटनाक्षापि रणाद्यानोपयन्तसत
ययं भावं रजन्याश्च ततं भावं प्रकल्पयेत् ॥ अतिरिक्तः कृतो नाथ घोरो रौरवं नरकं व्रजेत ॥ कलाया
स्मिन्तं क्षत्वा साधयेत् कुलसाधनं ॥ अयान्या नरकं याति सत्यं सत्यं न संशयः ॥ कलापि
साधकं ज्ञात्वा स स्मृतिर्नैव जायते ॥ सा चैवं नरके घोरे रौरवे निर्दवन्न संशयः ॥ उभयोः स्मृतिं
ज्ञात्वा साधयेत् कुलसाधन [illegible] स्मृतं कुलामृतज्ञान सिद्धिर्हानिः प्रजायते ॥ योगरूढ
जननीगेहे कुलमार्गविवर्जिते ॥ स एव नरकं याति सत्यं सत्यं न संशयः ॥ क्रोधाद्वा काम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि.ह हस्तं तर्पयेत् पाठेयम्बुप्रक्षालनादिकेः ॥ एवं कृते भवेत् सिद्धिः सत्यं सत्यं न संशयः ॥ अथा
२९ न्यत् संप्रवक्ष्यामि पुरश्चरणमुत्तमं ॥ ज्ञातं भाले ज्ञातं केशे ज्ञातं सिन्दूरमण्डले ज्ञातमेकं कु
लागारे पूजयेद्भक्तिभावतः ॥ एवं दशशतं जप्त्वा कुलागारे ततो जपेत् ॥ पूजयित्वा जपे
न्मन्त्रं गजाननकमरहस्तकं ॥ ततस्तु तत्त्वयोगेन ध्यात्वा मद्यैर्नरं जपेत् ॥ एवं नक्षं पुनस्तत्र
पुरश्चरणमुच्यते ॥ अथान्यत् संप्रवक्ष्यामि कुलागारस्य साधनं ॥ येन कृते कुलेशानि सर्वपा
पक्षयो भवेत् ॥ कुलागारे कुलाख्यां कुलमाहूय पूजयेत् ॥ तर्पणान्ते जपेत् सोमनननदक्षर
तां व्रजेत् ॥ कदलीतरुमूलस्थ द्विगुणां यदि दृश्यते ॥ तत्रैव महती पूजा कर्तव्या वरवर्णि रामः
नि ॥ ततः तत्र स्ववक्त्रे गत्वा होमं कुर्याद्विचक्षणः ॥ होमः कृत्वा जपेन्मन्त्रं कोटिकोटिगुणं भ २९
वेत् ॥ द्विगुणं रजनीमूलं संवीक्ष्य यो जपेन्मनुं ॥ स भवेत् सर्वसिद्धीशः सत्यस्य पुराणेन
विग्रहे ॥ रजनीस्वच्छया कृत्वा साधकं कुलभूषणं ॥ विपरीता जपेन्मन्त्रं तस्याः पुरायं नगरप

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तत्फलं लभते देवि कुलीनो यन्त्रदर्शने ॥ कुलीनां यन्त्रमालिख्य यत्र यत्कर्म्म समाचरेत्
तत्कर्म्म सफलं याति सत्यं सत्यन्न संशयः ॥ कुलीनां यन्त्रमालोक्य सर्व्वपापैः प्रमुच्यते
शैवाः शाक्ताश्च सौराश्च वैष्णवाश्च कुलेश्वरि ॥ पूजयन्ती सदा भक्त्या कुलीनां सहमन्दिरे
सर्व्वेषां यन्त्रमन्त्राणां दुर्गाधिष्ठान देवता ॥ यतो वेज्ञा यते विश्वं तस्मात्तां परिपूजयेत् ॥ य
न्त्रपूजा कृता मन्त्रीन्न सयो नोपजायते ॥ यन्त्रपूजां विना देवि नशक्तिपूजनं चरेत् ॥ श्री
निरुत्तरतन्त्रे पार्व्वतीशिवसम्वादे एकादशः पटलः ॥ ॥ श्रीशिव उवाच ॥
अथान्यत् सम्प्रवक्ष्यामि साधनं भुवि दुर्लभं ॥ येन कृतेन लभेत् सिद्धिं देवानामपि दुर्ल
भां ॥ ललाटे शक्तिमन्त्रन्तु त्रिराकृत्या लिखेद्बुधः ॥ तन्मध्ये कामबीजञ्च विलिखेत् कामला
ञ्छितं ॥ कामेन पुटितं कृत्वा पूजयेत् परमेश्वरीं ॥ सम्पूज्य कालिकां देवीं यन्त्रे वा परिपूज
येत् ॥ तत्त्वचिन्तापरो योगी अपेक्ष्यं निराकुलं ॥ संगृह्य जलपुष्पन्तु पूजयेच्च पुनः पुनः ॥ स

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding: MIDF

याभक्त्यानासाद्यांहंविशेषतः॥आसामभावेदेवेशिसर्वशक्तिंप्रपूजयेत्॥स्वशक्तेरपि
क्रमन्न्यस्यात्पश्चाद्देवतांप्रपूजयेत्॥अकृत्वायाःपूजासोयदिबालक्षतेकुलं॥तदेवहि
नजांशक्तिंशोधयेत्कुमावर्त्मना॥हीनजांशोधयेद्देवकांसिक्रमज्ञात्वातिप्रियतः॥हीनजा
सुप्रसन्नावेसिद्धिर्भवतिसाधके॥सर्वदाहीनजांशक्तिंसर्वत्रैवप्रपूजयेत्॥गुरुनाम
चयत्कृत्वापूजयेत्कुलमार्गिनं॥भैरवंभैरवींतत्वंसमनमानप्रकाशयेत्॥कन्याकोटि
प्रदानेनहेममारंशतस्य॥यत्फलंलभतेदेवितत्फलंनिजमन्दिरे॥प्रथमांद्वि
तीयामुक्तांशक्तिभ्योऽपिदद्यात्यदि॥तृप्यन्तिदेवताःसर्वायोगिन्योभैरवादयः॥पृथि
वींहेमसम्पूर्णांदत्वायत्फलमाप्नुयात्॥तत्फलंकोटिकांगेहपूजायांलभतेध्रुवं॥
अश्वमेधादिकंपुण्यंसुतीर्थानांगृहदर्शनं॥गयाकोटिप्रदानेनयत्फलंलभतेनरः॥त
त्फलंहीनजागेहेलभतेनात्रसंशयः॥तिस्रःकोट्यर्धकोटीचतीर्थस्नानेषुयत्फलं॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

पूजयेत् ॥ तत्वयोगाज्ञयोद्दयं कलौ कृत्युवल्लारिणीं ॥ अष्टेनेदृशानं जन्मा पूस्वरात्सुच्य
ते ॥ मूलजातसुतांसुखांरज्ञकीयोगिनान्तथा ॥ नटाकापालिकांवेश्यांशौण्डिकांश्च प-
श्वांस्तथा विदग्धां हीनजां सर्वां पूजयेद्व्ययदानतः ॥ आसां भाले लिखेन्मायां ततस्ताः परि
पूजयेत् ॥ सर्वथा यक्षयैन्नतां दीक्षयेन्नारकं व्रजेत् ॥ नानाजात्युद्भवा रस्ता हीनजा परि
कीर्तिता ॥ चतुर्वर्णोद्भवा रस्ता दीक्षयेत् गुरुमार्गतः ॥ हीनजां यदि लभ्येत तदन्यां वरि
चिन्तयेत् ॥ हीनजां पूजयन् योगी निःसङ्गो निशिवासरं ॥ हीनजं द्रव्यदानेन तोषयन्त-
त्वचिन्तनात् ॥ नवमं कल्पयेन्नश्च लिखित्वा पूजयेत्सुधीः ॥ स युक्तः कालिका पूर्वेन स
भूमौत्र जायते ॥ कामारत्या पूजिता येन स युक्तो नात्र संशयः ॥ शक्तिमन्त्रेण सिद्ध्य-
न्तु कामास्या पूजनं विना ॥ तासु गोक्षत्रियो वैश्याभूजन्त्ववरवर्णिनी ॥ नाहरेद्द्रव्यदा
नेन नरके च व्रजेत् ॥ आकर्षिताय शिष्याय कन्या तु न्यास्त्वदाक्षितां ॥ पूजयेत्पर

नि.ह.
२

विनिवेदयेत् ॥ यद्वाद्रव्याणि गन्धादीनि तानि सिद्धिमृवेन कुर्व ॥ यद्भिक्षागावङ्कैनेव स्थिनजो
कौलिकीं परां ॥ पूजयेत्सममनसा वचानेत्रतां विचिन्तयेत् ॥ अष्टोत्तरशतं जप्त्वा तु स्वयिता
पुनः पुनः ॥ अनेन मार्गं चरेत्तत्र जपसंख्या रसानलं ॥ ततस्तु पूर्ववत्कृत्वा पुरश्चरणासु
चरेत् ॥ हीनजाते तु संयुक्ता शसितासि वसर्वदा ॥ शाङ्करी शाक्तिका चापि वेश्या वीवाप्यवै
ह्मवी ॥ सर्वदा साधने योग्या साधकानां तु लाघवे ॥ वाकावाक्रीडया वा पिषनारामान
संनयेत् ॥ नरोयोऽव्यवसानेव हीनजाकुल साधने ॥ विजयारससंयुक्ता हीनजादी
सितासवानजाते विनिसेव्या यान्ततः साक्षुवनेश्वरा ॥ हीनजा मानसंयुक्ता भुवनाभुव
नेश्वरी ॥ हीनजा कुलसामान्या कुलवक्रे निरोमप्रिये ॥ तत्र पूजाचरेत् योगी गुरुमार्गक्र
मेणच ॥ अष्टोत्तरशतं जप्त्वा पुरश्चरणमुच्यते ॥ अथवा शक्तिमालेन तु त्रिपञ्चारं लिखे
त्प्रिये ॥ मनुवा पवित्रे बोरास्थं तत्र पूजादिकश्चरेत् ॥ वज्रपुष्पेण संमिश्र्य वज्रपुष्पेण

राम:
२७

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नो॥ श्रीशिव उवाच॥ निर्लोभा या मनाहीना निर्लज्जा दम्भवर्जिता॥ शिवमङ्गमनासाध्वी
स्विकृत्या विपरीतगा॥ चतुर्वर्णोद्भवा रक्ता एश्या कुलपूजने॥ चतुर्वर्णोद्भवानाञ्च पुर
श्चर्या विधीयते॥ वर्णाश्रमेतरो ज्ञानाहीनजा परिकीर्तिता॥ लज्जान्विता भालायासा
साक्षान्नभुवनेश्वरि॥ नानाजात्युद्भवानाञ्च साक्षी कुलपूजने॥ ब्राह्मणाश्रीतन्त्रोदे
मनसा वा प्रपूजयेत्॥ अज्ञात्वा कौलिकां देवीं पशुवत्परिपूजयेत्॥ पशुवत्पूजये
दोषी सतां वाप्युपेक्षितां॥ शक्तिमात्रं यजेद्वीरः पात्रयोगमात्रः स्मरेत्॥ अप्यन्तरशत
द्वितन्त्योगं सुरते जपेत्॥ प्रणम्य मनसा रेखां चुम्बनं मनसा स्मरेत्॥ सुन्दरीं नागरीं
स्तु॥ एवं सञ्चिन्तयेन्नरः स एव कालिकापुत्रः सदा शिवहतत्परः॥ स्वदेवालयमन्दिरे श्मशाने विप
ने पथि चान्तरे॥ दृष्ट्वा च सुन्दरीं रम्यां मनसा च प्रपूजयेत्॥ तत्त योगं मनसा स्मृत्वा जपेच्च
श्चान्तरे ज्ञाते॥ जपं समर्प्य तां चुम्बनं प्रणाम्य च पुनः पुनः॥ नरः षोडशवर्षाः स्तनां भ्योमतत्वाच

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

भि.रु धयेत्कुलसाधनं॥ कुलद्रव्यं सर्वजातीनां पूजनीयं कुलार्च्चने॥ सिद्धविद्याविशेषेन सि
२६ द्धियत्कुलपूजने॥ श्मशाने निर्जने रम्ये त्रिपान्ते चत्वरे मण्डले॥ ग्रामे पाताल केवापि सा
धयेत्कुलसाधनं॥ बलिदानं विना पाने श्मशानगमनं विना॥ जपपूजादिकं कर्म
त्वभिचाराय कल्प्यते॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन बलिदानं समाचरेत्॥ प्रणवं पूर्वमुद्धृत्य
तत्र भावेततत्परं॥ ततो विकटदंष्ट्रे च पच पक्षं मोहय वहयं॥ खादय हय मुञ्च च परप
द्वयं तथा॥ यां मां हिं सितसुयता च योगिनी चरुर हरकूं फट् ततः परं॥ वह्निजायान्त
तो देवि परविद्यां ततः परं॥ आकर्षय ततो देवि छेदकं भयालिने॥ गरुडद्वयं वह्निजा राम:
या अनेन बलिमाहरेत्॥ अनेन बलिदानेन कुलकर्म सुसिद्ध्यये॥ त्रिपान्ते श्मशाने २६
वा बलिं दत्वा ततः जपेन्मनुं॥ महात्रिपान्ते दत्वा किं न सिध्यति भूतले॥ बलिदानं विना
किञ्चित्साधनं नैव साधयेत्॥ श्रीदेव्युवाच॥ साधकः कथितो देव साधिका कीदृशी प्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्तेश्वरि ॥ भक्तोऽपि वीरभावेन साधयेत् कुलसाधनं ॥ शक्तिमात्रं यजेत् योगी भक्तोय-
गपरायणः ॥ आत्मन्येवात्मनो योगं ज्ञात्वा शिवयोजनं ॥ अभिषेकेण देवेशि मे-
रवो जायते भुवि ॥ अवधूतो भवेद्धीरो दिव्यश्च कुलसुन्दरि ॥ स्मशानागमनिरतश्च कु-
लयोगपरायणः ॥ कुलशास्त्रार्थसंवक्ता वनिवासरतः सदा ॥ निर्द्वन्द्वो निरहंका-
रो निर्लोभो निर्भयः शुचिः ॥ गुरुदेवरतः शान्तो घृणालज्जाविवर्जितः ॥ रक्तचन्दननि-
ग्धाङ्गो रक्तकौपीनभूषणः ॥ उदासीनः सर्वद्वैते स्वाचाररततत्परः ॥ कुलाचाररतो वीर-
पूजितः कुलवर्त्मना ॥ कुलसङ्केतसंवेत्ता कुलशास्त्रविशारदः ॥ महाबलो महाबुद्धिम-
हासाहसिकः शुचिः ॥ नित्यकर्मणि निष्कामो दन्तहिंसादिवर्जितः ॥ परनिन्दासहिष्णु-
श्च कुलोपचाररतः सदा ॥ वीरासनसमासीनः पितृभूमिगतः शुचिः ॥ सर्वदानन्दहृदयः
कुमारीपूजने रतः ॥ एवंविधैर्भवेद्वीरो मदेवेशानं तां यजेत ॥ दिव्योऽपि वीरभावेन सा-

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि॰त॰ २५

तावन्मोनयेत॥देवींगुरुंसुधांविद्यांभैरवांशक्तिंस्त्रियात्मजां॥योगिनीःभैरवीन्नत्वंअस्त्र
न्तंश्चपूजयेत॥विमातातुभिन्नाभग्नीसुतापत्नीचपञ्चमी॥पञ्चचक्रेयजेदेमान्पूजु॰
वनोपचारंचरेत॥गन्धपुष्पञ्चधूपञ्चवस्त्राद्याभरणानिच॥सिन्दूराद्युरक्तवस्त्राणिनाना
पुष्पाणिसुन्दरि॥मत्स्यंनानाविधंद्रव्यंफलंनानाविधंप्रिये॥स्नानद्रव्यगरान्यत्नुभक्त्या
नाभ्योनिवेदयेत॥षष्टिवर्षसहस्राणिस्थित्वाराजाभवेत्ध्रुवं॥वीरचक्रेमवाप्नोतिसिद्धिर्भ
विनसंशयः॥अमावास्यांचतुर्दश्यांपक्षयोरुभयोरपि॥श्मशानेनगतेतार्चेनसु॰
सिद्धिंनप्रकाशितं॥ ॥इतिश्रीनिरुत्तरतन्त्रेपार्वतीशिवसम्वादेदशमःपट
लः॥ ॥श्रीदेव्युवाच॥योगिनांसाधनंदेवसूचितंनप्रकाशितं॥इदानींश्रोतु॰ रामः २५
मिच्छामिकृपयाकथयप्रभो॥श्रीशिवउवाच॥आत्मनोज्ञानमात्रेणतत्त्वज्ञानंभवे
त्प्रिये॥तत्त्वज्ञानीभवेद्योगीसयोगीत्रिविधःस्मृतः॥निरालम्बश्मसानमोमनोश्चप

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पुनः पुनः ॥ स्वशक्तिं पूजयन्नग्नतउच्छिष्टं पिबेत्प्रिये ॥ वयस्त्रज्येष्ठतो ग्राह्यं कनिष्ठ
यनिवेदयेत् ॥ एकासनेन भुञ्जीत भोजनं नैव भोजने परस्यमुमस्पर्शं न कर्त्तव्यं क
दाचन । एवं च मे गा देवेशि गीरसर्वं समाचरेत् ॥ जानीयहीनजां देवीं शक्तिमन्त्रेण शोध
येत् ॥ संशोध्य हीनजां पूजाभीरक्षाकिं निवेदयेत् ॥ मधुसकायवीरा पेयाद्याद्वीनजां
सुतां ॥ चक्रकोटिसहस्रेण न स्यपुराणं न मद्यते ॥ वीराय शक्तिदानन्तु वीरस्तेकेविधीय
ते ॥ चक्रभिन्नेववरस्थाने भैरवं न रकं व्रजेत् ॥ पातयदे आपयेद्वापि नमिदे चनिरीक्षये
त् ॥ कामक्रोधञ्च मात्सर्यं विकारं लोभमेव च ॥ कुत्सानिन्दादुरालापं गोपयेदस्वक
प्रिये ॥ मन्त्रं स्रुजमक्षमालां योनिस्त्ववीरसङ्कुलं ॥ मराद्रुनस्त्रघटं पीठं सिद्धिद्रव्याणि गो
पयेत् ॥ परित्रं तं गीरसन्नानं देवे दे वीञ्च योगिनीं ॥ कुलाचारं गुरुं नाम मन्त्रमापि न नि
न्दयेत् ॥ मातयोनिं पत्युमातुं नन्नां स्त्रीमुस्रनस्तलीं ॥ कान्ते न क्षोभिता कान्तां कामतो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

निरु
२८

वत्तुपास्मृता ॥ योगिनी निजशक्तिः स्यात्पञ्चतत्त्वाः प्रकीर्त्तिता ॥ गुरोसमीपवर्त्तव्य
मथवा भ्रातृभिः सह ॥ सिद्धमन्त्री भवे वीरो नवीनायदापानतः ॥ अभिषिक्तो भवेद्वीरो
अभिषिक्ता च कौलिकी ॥ एवञ्च वीरशक्तिश्च वीरचक्रे नियोजयेत् ॥ क्रमसङ्केत वक्ष्ये
व पूजासङ्केतमेव च ॥ मन्त्रसङ्केतकञ्चैव यत्र सङ्केतकन्तथा ॥ निखिलं मन्त्रयन्त्राणां स
ङ्केतं गुरुमार्गतः ॥ सङ्केतज्ञं विनावीरं यदि चक्रे नियोजयेत् ॥ निस्फलं पूजनं देवि दुःख
नस्य पदे पदे ॥ सङ्केतहीनो यो वीरो नाभिषिक्तो गुरुक्रमात् ॥ कुलभ्रष्टः स पापिष्ठस्त्य
त्यजेद्वीरचक्रके ॥ नाभिषिक्तो वसेच्चक्रे नाभिषिक्ता च कौलिकी ॥ व्यपेक्ष्य रौरवं यान्ति सत्यं
सत्यं न संशयः एवं क्रमं विना देवि वीरचक्रे वसेत्यदि ॥ सिद्धिहानिं सिद्धिहानिं रौर
वं नरकं व्रजेत् ॥ सर्वमन्त्रं सर्वशुद्धिं सर्वमानं कुलेश्वरि ॥ सर्वमुद्रा सर्वपुष्पं स्त्रयम्भूकु
सुमो तथा ॥ कुण्डगोलोद्भवं द्रव्यं नानारससमन्वितं ॥ प्रदद्यात्साधकश्रेष्ठो वीरचक्रे

राम
२८

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तुर्थसप्तमीतिथौ॥ मत्स्यचक्रे मनेन्द्रस्या सर्वकामार्थसिद्धये॥ देवचक्रं प्रवक्ष्यामि शृणुष्व
वरवर्णिनि॥ त्रिसन्ध्या सर्वजातीनां पञ्चकन्याः प्रकीर्तिता॥ गौडिकं फलजं रम्यं द्वितीयं प
क्षिसम्भवम्॥ तृतीयं शालमतस्यन्तु चतुर्थं मान्यमन्नवम॥ सुगन्धिगन्धपुष्पञ्च देव
चक्रे नियोजयेत्॥ देवचक्रे यजेद्धर्मिं देवलोके महीयते॥ षष्टिवर्षसहस्राणि देव.
कन्याः प्रपूजयेत्॥ पञ्चकन्यायजेद्यस्तु नातिरिक्तां करोत्वन॥ लोभाद्वा कामतो वापि विष्ठ
ल्लोक वरवर्णिनि॥ यदि स्यात समृद्धं तासां रौरवं नरकं व्रजेत्॥ अष्टम्याञ्च चतुर्दश्यां प
क्षयोरुभयोरपि॥ पितृभूमिं समागम्य वीरचक्रं प्रपूजयेत्॥ दिव्यवीरान्वितो मन्त्रीय
जेद्धर्मिं व्रतिप्रशोभम्॥ श्रीदेव्युवाच॥ मात्रादयः पञ्चकन्या यतीनाञ्च कथं प्रभो॥ श्री
शिव उवाच॥ मात्रादय पञ्चकन्या हीनजातायते प्रिये॥ चतुर्वर्णोद्भवां वेश्यां विशेषेण
वनीयसीम्॥ भूमिन्द्र कम्पकां मालां दुहिनां रजकां सुता॥ चपचीं वन्धसाङ्गेया कापाली॥ ५८

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि.रु.
२३

भक्ष्यं नानाविधं द्रव्यं नानावस्त्रसमन्वितं ॥ आसवं शुद्धिसंयुक्तं न्यमोदयात् पुनः पुनः
धूपाद्यजपेन्मंत्रं स्तुत्वा नत्वा स्वसम्यक् ॥ अष्टमैव स्तुत्वा तासां स्पृष्ट्वा चन्द्रकं पूजेत् ॥ मधुमा
ज्ञाससतनालु नस्वपन्ति सुसम्पदः ॥ न तदेवं भवेत् सर्वं सत्यं सत्यं न संशयः ॥ षष्टिवर्ष
सहस्राणि तु सलोकमहीयते ॥ माता भगिनी स्नुषा कन्या वीरपत्नी कुलेश्वरि ॥ महाचक्रे य
जेद्देवताः पञ्चशक्तीः पुनः पुनः ॥ द्रव्यदानेन तु संपूज्या नशक्तो शिवयोजनम् ॥ योजयेत
सिद्धिहानि स्यात् रौरवं नरकं व्रजेत् ॥ महाव्याधिभवेद्देविधनहानिः प्रजायते ॥ सदैव
दुःखमाप्नोति सर्वं तस्य विनश्यति ॥ आद्यस्तु गोद्विके प्रोक्तं द्वितीयं कुक्कुटोद्भवम् ॥ तृतीयं
रोहितं प्रोक्तं चतुर्थं माषसंभवम् ॥ कवरी राजवंपुष्पं च स्वर्णं रक्तचन्दनं ॥ पूजयेत् परया
भक्त्या शिवलोके महीयते ॥ षष्टिवर्षसहस्राणि तद्देवीं प्रपूजयेत् ॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां
अमावास्यायां पूर्णे ऽहनि ॥ राजचक्रे महाचक्रे भगवान् मातॄः प्रपूजयेत् ॥ शुक्लपक्षे गुरोर्वारे च

राम:
२३

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ज्याः कुलसाधने॥ योजयेत्सिद्धिहानिः स्यात्तौरवं नरकं व्रजेत्॥ वीरशक्तिं विना देवि न
कुर्यात्कुलसाधनं॥ तदभावे हीनजातौ प्रशस्ता वीरसाधने॥ पञ्चचक्रे प्रशस्तायास्ताः शृ
णुष्व वरानने॥ चक्रं पञ्चविधं प्रोक्तं तत्र शक्तिं प्रपूजयेत्॥ राजचक्रं महाचक्रं देवचक्रं तृती
यकं॥ वीरचक्रं चतुर्थञ्च पशुचक्रञ्च पञ्चमं॥ पञ्चचक्रे व्रजेद्देवि वीरस्य कुलसुन्दरि॥ ल
क्ष्या राजहंस्यश्च पञ्चचक्रे प्रपूजयेत्॥ कुलीयसी वदेदेवेशि वीरचक्रे प्रपूजयेत्॥ ब्रह्मच
री गृहस्थश्च वीरचक्रेण पूजयेत्॥ योगिभिः पूज्यते देवि सर्वचक्रे कुकामिनी॥ सा नाभि
नी चे वधुहिता च सुपा तथा॥ गुरुपत्नी च पञ्चैता राजचक्रे प्रपूजयेत्॥ गौरी वा पञ्चवर्षा स
र्वी सुराङ्गना कुलेश्वरी॥ कुशिष्या गोडवा ज्ञाता तत्तौ विटसन्नं धर्मपूजा मोपूसमा ज्ञाता स्वयम्भू
कुसुमं पीठकुण्डगोलोद्भवं॥ द्रव्यमनुकल्पेन योजयेत् रक्तचन्दनं तथा स्वेतमनुकल्पं स्वय
म्भवं॥ वस्त्रालङ्कारभूषाद्यैर्गन्धमाल्यानुलेपनं॥ पूजयेत्परया भक्त्या देवता योनिवेदयेत्

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि॰ स॰ विनु कुहूकं विज्ञाते यदि ॥ न सच्छेत् साधको योगी न गच्छेन्नरकं व्रजेत् ॥ एवं ज्ञाते कुहूकं येनैय
२२ त्रैमाले जपयेदिति ॥ विनासंविस्त्यमन्त्रो सिद्धेयं गच्छेत् कुलसाधक ॥ कामतश्चोप्यथवापितो
भावाद्वरवर्णिनि ॥ एवं ज्ञाते कुलकं यन्त्र यजेन्नरकं व्रजेत् ॥ सिद्धिमूलं कुले ज्ञानि विज्ञाते
कुलकं स्मृतं ॥ न ज्ञात्वा मोहयेत् सर्वं जगदेतच्चराचरं ॥ विज्ञाते कुहुकायन्त्रो मन्त्रज्ञात्वा विशार
दः ॥ तदहं सुपरिज्ञाप्य निर्वाणोऽथ यमं व्रजेत् ॥ त्रस्तगिनतनवाभिस्तो न गणो ज्ञेवद्धान
ते ॥ एवं ज्ञाते कुलकवदानं न कुर्यापि वृकाशितं ॥ ॥ इति श्रीनिरुत्तरतन्त्रे पार्वतीशि
वसम्वादे नवमः पटलः ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ शक्तिर्नानाविधा प्रोक्तास्त्वंशयोज्जायते
सदा ॥ कुलीनां कीदृशीं देवीं ता सगणः पूजयेत् सदा ॥ श्रीशिव उवाच ॥ सर्वजातिषु कुर्वाणा शक्तियो राम:
गिभिः पूज्यते सदा ॥ यां यां पश्यति योगीन्द्रस्तां तामेव प्रपूजयेत् ॥ वीरशक्तिविशेषेण २२
शृणुष्व वरवर्णिनि ॥ पुरश्चर्यायुक्ता वीराः प्रशस्ता वीरसाधने ॥ पुरश्चर्याविहीनाश्चेन्नयो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रसादेनशिवस्यैवप्रजायते॥आकर्षणंविनागच्छेन्नकुत्रकोलिकांपरं॥आकर्षणात्भवे
त्सिद्धिर्देवानामपिदुर्लभा॥आकर्षणाच्चनिर्वाणंलभतेनात्रसंशयः॥यावन्नपूजयेद्देवीं
रजनींकुलमन्दिरे॥निर्वाणमपिचाश्रित्यतावत्कलिर्भवेत्पुनः॥प्रकृत्याजायतेविश्वंप्रकृत्या
चविलीयते॥शैवानांवैष्णवानांचसौराणांचमहेश्वरि॥स्याच्चनिर्वाणमेतेषांमातृगर्भेभव
न्तिहि॥ब्रह्माविष्णुरुद्रश्चईश्वरश्चसदाशिवः॥सर्वेमुक्तिप्रदादेवानिर्वाणश्रेयसंविना
निर्वाणश्रेयसंदेविप्रकृत्यापरिज्ञायते॥तस्मात्सर्वप्रयत्नेनप्रकृतिंपरिपूजयेत्॥प्रकृ
तिर्योमहामायासैवप्रकृतिरूपिणी॥विकृतेनमन्त्रसिद्धिःस्यान्नप्रकृतेःकुलकंग्रहे॥नि
र्वाणश्रेयसंसैवप्रकृतेकुलकंविना॥निरतंमन्त्रमन्त्राणांपूजनंचजपंप्रिये॥नियतरु ४०
हमार्गेणसाधकोनित्यंनेचरेत्॥सङ्गहीनैःसदाकार्यंसङ्गेननस्वयंव्रजेत्॥प्रकृतेर्योषितां
रूपंविकृतिःपाद्यमोनिभौ॥तत्त्वंसिद्धिमूलंचमन्त्रयन्त्रविलेखनात्॥मन्त्रयन्त्रंविनास्ये

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि ह्
२१

येत् ॥ ततो लक्षत्रयं संजप्य स्थिरधीः कुलसाधकः ॥ ततस्तत्क्षितिकर्तौ वज्रपिक्रन्दःसम
न्वितं ॥ मूलमन्त्रं त्रिधा हत्वा कथयेत् नामकर्मके ॥ अद्यप्रभृति शान्तिस्त्वं कुलदेवार्चने वरः ॥ गु
रो राज्ञां समादाय षट्कर्मानर्थादि विवर्जिता ॥ शिवो नाम विधिना देव करिष्यामि कुलार्चनं ॥ शा
हिनाथ कुलाचारकामिनीकामनायक ॥ तत्पदाम्भोरुहच्छायां देहि मे कुलवर्त्मनि ॥ गते च
तुर्थमे यामे स्वकुले कुलिकोपरि ॥ वामभागे समासीनः रक्तवस्त्रसमन्वितं ॥ नानागन्धर
सायुक्तं नानारत्नेन भूषितं ॥ ललाटे मन्त्रमालिख्य मध्ये नाम विदर्भितं ॥ नासापूरितमु
खस्ताम्बूलारुणलोचनः ॥ कुलाकुलजपं कृत्वाकृष्टमायाति तत्क्षणात् ॥ एवं सिद्धिर्न जायेय
साकर्षितो मन्त्रो सिद्धमन्त्री कुलेश्वरी ॥ तावत्प्रयोगः कर्त्तव्यो यावत्सिद्धिर्न जायते ॥ सि
द्धमन्त्री कुलाचारे परयोषां तत्र पूजयेत् ॥ सिद्धमन्त्री श्मशाने च परयोषां च पूजयेत् ॥ यो
षिदाकर्षणाद्देवकन्याश्चैवाकर्षयेत ॥ देवकन्याकर्षणेन देवतांकर्षयेत्तदा ॥ आकर्षण

राम:
२१

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्रिपुरायाः पुरस्थाद्देशिवः स्वयं ॥ श्रीविद्यां कालिकां तारां योजयेत् परमेश्वरीं ॥ तस्मै नैव प्र
दातव्यं मासाम्मत्वं विना प्रिये ॥ प्रणम्य दण्डवद्भूमौ ततश्च परिकल्पयेत् ॥ त्रैलोक्ययोषि
तां नाथ किं करोमि वद स्वमे ॥ श्रीगुरुरुवाच ॥ कुलाचारश्च भोवन् समसुगोप्यं कुरु सर्वतः
स्वशक्तिं कौलिकीं ज्ञात्वा तत्र पूजां प्रकल्पयेत् ॥ सिद्धमन्त्री यजेद्भक्तिं कायेन मनसापि वा
परशेषां शिवोपेतां सिद्धमन्त्रीं प्रपूजयेत् ॥ एतानि कुलकर्म्माणि गुरुभिरुदितानि च
यावन्नैव सिद्धमन्त्री भावयेत् स कुलं व्रजेत् ॥ ॥ इति श्रीनिरुत्तरतन्त्रे पार्वतीश्व
संवादे ऽष्टमः पटलः ॥ ॥ देव्युवाच ॥ देवदेव महादेव सर्वसिद्धिप्रद प्रभो
सिद्धमन्त्री भवेन्नाथ केन कर्म्मणा वद मे प्रभो ॥ शिव उवाच ॥ आनीय मत्कुलं रम्यं कुलमक्कं
कुलार्च्चने ॥ स्वचक्रे विविधं कृत्वा शक्तिभाले निरखेत्ततः ॥ तत्र कामकलां देवीं वीरकोटिं लि
खेत् प्रिये ॥ तन्मध्ये देव मन्त्रं विलिहितं कामनान्वितं ॥ तत्र देवीं समावाह्य ध्यात्वा तत्र प्रपूज

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

कि छ
१०

वह्निज्वालाचयवषट्कुर्वमतः परं ॥ योगक्रोधस्तु पत्स्थास्तमभिषिञ्चन्तु सर्वदा ॥ नश्यन्तु प्रेत-
कुष्माण्डा राक्षसा दानवाश्च ये ॥ पिशाचा गुह्यकाभूता अभिषेकेण तर्पिता: ॥ अलक्ष्मीः का-
लकर्णी च या पापिनि सुमहानि च ॥ नश्यन्तु चाभिषेकेण तारावीजेन ताडिता: ॥ रोगाः शोका-
श्च दारिद्र्यं दौर्बल्यं चित्तविभ्रमं ॥ नश्यन्तु चाभिषेकेण मन्मथेन च ताडिता: ॥ तेजो ह्रासो बु-
द्धि ह्रासः शान्ति ह्रासस्तथैव च ॥ नश्यन्तु चाभिषेकेण शान्तिवीजेन ताडिता: ॥ निराभि-
षा महारोगा डाकिन्यो मातरस्तथा ॥ घोराभिचाराः क्रूराश्च ग्रहनाशास्तथैव च ॥ नश्यन्तु चा-
भिषेकेण कालीवीजेन ताडिता: ॥ नश्यन्तु विपदः सर्वे सम्पदः सन्तु सुस्थिराः ॥ पूर्णाभि- रामः
षेकेशानानां पूर्णाः सन्तु मनोरथाः ॥ एवमासिच्य शिष्यं तु पुनः पूजां समारभेत् ॥ शि- २०
ष्योऽपि नवसं वस्त्रं गुरवे दक्षिणां ददेत् ॥ गोभूमिःस्वर्णरूप्यञ्च नानारत्नानि पार्वति ॥ स-
र्वस्वं वा तदर्द्धं वा पिदक्षिणां ॥ श्रीविद्यां सिद्धकालीञ्च तारां वा महिषमर्दिनीं ॥ शिष्याय भ-

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रिणा॥ असिताङ्गो रुरुश्चण्डः क्रोधउन्मत्तसंज्ञकः॥ कपाली भीषणतारश्च संहारो ऽष्टौ
व भैरवाः॥ एतेनाममभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारिणा॥ डाकिनीपुत्रिकाश्चैव शाकिनीपुत्रि
का तथा॥ ततश्च रङ्किणीपुत्रि देवीपुत्री ततः परं॥ मातङ्गाश्च तथा पुत्री चोर्द्धमुख्याः सुता
श्च याः॥ अधोमुख्याः सुताश्चैव व्यालमुख्याः सुताः परा॥ एता त्वामभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूते
न वारिणा॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरः सदाशिवः॥ एते त्वामभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वा
रिणा॥ पुरुषः प्रकृतिश्चैव विकाराश्चैव षोडश॥ आत्मा परात्मा जीवात्मा ज्ञानात्मा पर
मात्मनः॥ आत्मानश्चात्मनश्चैव स्थूलसूक्ष्माश्च ये ऽपरे॥ एते त्वामभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूते 80
न वारिणा॥ वेदादिबीजं क्रूंबीजं स्त्रीबीजं तन्निकेतनं॥ शान्तिबीजं रमाबीजं सुधाबीजञ्च
केवलं॥ चिन्तारत्नं महाबीजं नारसिंहञ्च तारकं॥ मार्त्तण्डभैरवं दीर्घबीजं श्रीपुरुषोत्तमं
गारुडं प्रत्यक्षबाणं कामबीजं भयापहं॥ त्वामेव अभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारिणा॥ वह्निश्च

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

त्रि·ह
१९

इन्द्राणी मायारतिर्ब्राह्मी जयन्ती चापराजिता ॥ अजिता मानवी श्वेता धीतिस्त्वधिभिरेव च ॥ मा
याचैव महामाया मोहिनी क्षोभिणी तथा ॥ कमला विमला गौरी लावण्या सुप्रसुन्दरि
दुर्गा क्रियाप्रह्लवती च तथैव विग्रहात्मिका ॥ चर्चिका चापराजेया तथैव सुरपूजिता ॥ वै
रस्वती च कौमारी तथा माहेश्वरी परा ॥ वैष्णवी च महालक्ष्मीः कालिका कौशिकी तथा
शिवदूती च चामुण्डा मुण्डमाला विभूषिता ॥ एतास्त्वामभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारि
णा ॥ इन्द्रो वह्निर्यमश्चैव नैरृतो वरुणस्तथा ॥ पवनो धनदश्चापि ईशानः सोऽदिगीश्व
राः ॥ सम्वत्सराश्चायने च मासपक्षादिनानि ॥ च तिथयस्त्वाभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारि
णा ॥ रविः सोमः कुजः सौम्यो गुरुः शुक्रः शनैश्चरः ॥ राहुः केतुश्च सततमभिषिञ्चन्तु तेग्र
हाः ॥ नक्षत्रं करणं योगो मन्त्रसिद्धिस्ततः परम् ॥ दग्धं पापं तथा भद्रा योगो वाराः क्षणा
स्तथा ॥ वारवेला कालवेला दोषा नश्यादयस्तथा ॥ अभिषिञ्चन्तु सततं मन्त्रपूतेन वा·

राम:
१९

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दुर्गा च नवदुर्गाख्या दुर्गा भगमालिनी ॥ तथा भगन्दरी देवी भगसिद्धा तथा परा ॥ सर्वेश्व
रेश्वरी देवी तथा दक्षिणकालिका ॥ एतास्त्वामभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारिणा ॥ क्षेमङ्क
री महाकाली वाग्निकृजा सरस्वती ॥ मातङ्गी चान्नपूर्णा च राजराजेश्वरी तथा ॥ एतास्त्वाम
भिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारिणा ॥ उग्रचण्डा प्रचण्डा च चण्डोग्रा चण्डनायिका ॥ चण्डा च
ण्डवती चैव चण्डरूपाति चण्डिका ॥ एतास्त्वामभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारिणा ॥ उग्रंरुद्रा म
हादंष्ट्रा सुदंष्ट्रा तु कपालिनी ॥ भीमनेत्रा विशालाक्षी मङ्गला विजया जया ॥ एतास्त्वामभि
षिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारिणा ॥ मङ्गला नन्दिनी भद्रा लक्ष्मीः कीर्तिर्यशस्विनी ॥ पुष्टिर्मेधा
शिवा साध्वी यशाः शोभा जया धृतिः ॥ आनन्दा च सुनन्दा च नन्दिन्या नन्दपूजिता ॥ एतास्त्वा
मभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारिणा ॥ विजया मङ्गला भद्रा स्मृतिश्शान्तिः क्षमा धृतिः ॥ सि
द्धिस्तुष्टिरुमा पुष्टिः श्रीः सिद्धिश्च रतिस्तथा ॥ दीक्षा कान्तिर्यशो लक्ष्मी रिद्धिर्बुद्धिरेव च ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यं यजमानं पुरोहितः ॥ सिञ्चेद्दूर्वाग्रैः श्व पल्लवैर्भूतसङ्क्रमे ॥ सिञ्चेद्दोदुम्बरैर्म
न्त्रदोषेत्वकरवीरजैः ॥ यज्ञोधनायतेजस्वीफलकामेचचूतवैः ॥ तुलसीमञ्जरीभिश्च स
र्वपापक्षयार्थिभिः ॥ सर्वतीर्थफलावाप्त्यैः ज्ञानानांबिल्वसन्तवैः ॥ अभिचारेनारसिंहैर
भिषेकं प्रवक्ष्यते कुर्यात्तद्गर्भेषु गर्भेष्वदोषेषु स्त्रीकृतेषु च ॥ असौभाग्येननारीणां दूर्वा
भिः सेवनं चरेत् ॥ अथवा सर्वकार्येषु सिद्धार्थे दूर्वयाचूतपल्लवैः ॥ अस्याभिषेकस्य
दक्षिणामूर्त्तिऋषिरनुष्टुप्छन्दः शक्तिर्देवता सर्वसंकल्पसिद्ध्यर्थे विनियोगः ॥ ॐ राज
राजेश्वरी ज्ञानभैरवी कालभैरवी ॥ श्मशानभैरवी देवी त्रिपुरानन्दभैरवी ॥ त्रिपुरमालि
का त्रिपुरानन्दिनी देवी तथैव त्रिपुरान्तकी ॥ एतास्त्वामभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारि
णा ॥ छिन्नमस्ता महादेवी तथा च रतिघोरिका ॥ नित्या च नित्यरूपा च वज्रप्रस्तारिणी त
था ॥ एतास्त्वामभिषिञ्चन्तु मन्त्रपूतेन वारि ॥ अश्वारूढा महादेवी तथा महिषमर्दिनी ॥

वैकुण्ठेश्वरी ॥ नारायणी जया दुर्गा च शूलिनी भुवनेश्वरी ॥ हरिख्याता मत्स्येन्दिनतथा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रूपाणि नियतैः कुर्वन्तु सन्निधिं ॥ श्रीबीजेन प्रजप्तेन पल्लवं प्रतिपादयेत् ॥ मूर्ध्नेन फलसनं
स्यात् ह्रीबीजेन स्थिरा चरेत् ॥ सिन्दूरं वह्निबीजेन पुष्पं प्रतेन विन्यसेत् ॥ मूलेन प्राणा
वेनापि इर्वांदयाद्विचक्षणा ॥ ॐ फट् स्वाहेति मन्त्रेण कुर्याद्भैरणताडनं ॥ विचिन्त्य देवीं
पीठस्थ तत्रावाहय पूजयेत् ॥ अनेनैव विधानेन सर्वकर्मसु सुन्दरि ॥ घटस्थापनयजेदे
वि षट्कर्मसु विज्ञेयतत: ॥ मण्डपञ्च रक्षीमान् षोडशोपचारकै ॥ गुरुणाञ्च महापू
जाञ्जीनाञ्च तत: परं ॥ ततपश्चात् साधकानाञ्च कुर्याच्च परिपूजनं ॥ कुमारीभ्यो वलि
दत्वा कुलज्ञाभ्यो विशेषत: ॥ अभिषेकेन तोयेन विद्युच्च गुरुमार्गत: ॥ स्नातस्त्रोक्तविधाने
न मन्त्रमुच्चारणे सह ॥ वानयत्नु घटं मन्त्रीं मन्त्रेणानेन देशिक ॥ उत्तिष्ठ ब्रह्मकलस
सेवितोऽशेषसिद्धिद ॥ सर्वतीर्थाम्बुपूर्णेन पुरयास्मिन्मनोरथं ॥ ईशानेनुस्मरक्षो राणी
तत्वस्ते भुवनेश्वरी ॥ मन्त्रेणानेन वाद्यानानि घोषेण्णानयेत् घटं ॥ अभिषिञ्चेत् गुरु: शि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding: MIDF

कल्पविधिनागुरूणांवराणान्नेत्॥ततःपूजांचैवदेयाःपञ्चैतेभ्यःपृथक्पृथक्गुणान्यस
द्गुरुंदेवदेवीञ्चसाधकेश्वर॥गुरुपूजांविधायाथदेवव्याख्यानपरायणाः॥अभिषेकंवि
धायाथशुचौदेशेत्वरेशिव॥शून्यागारेनदीतीरेविल्वमूलेत्रियान्तरे॥महात्रियान्तरे
त्रिपुरान्तरेवापिनिर्जनेपितृकानने॥ग्रामेपातालकेवापिपर्वततटिनीतटे॥देवता
यतनेवापिस्थानञ्चपरिचिन्तयेत्॥ ॥इतिनिरुत्तरतन्त्रेसप्तमःपटलः॥
श्रीशिवउवाच॥शिवशक्तिञ्चसंपूज्यस्थापयेत्पात्रमुत्तमम्॥नातिह्रस्वंनातिदीर्घं
स्वर्णरौप्यविनिर्मितं॥त्रिशाधार्घस्यमन्त्रेणत्रिकोणंवापिविन्यसेत्॥कामबीजेनसंप्रो
क्ष्यवाग्भवेनैवताडयेत्॥ज्ञात्वाधारंसमारोप्यमाययापूरयेज्जलैः॥मन्त्रेणानेनतीर्था
निदिशिकस्तुप्रविन्यसेत्॥ॐगङ्गाद्याःसरितःसर्वाःसमुद्राश्चसरांसिच॥सर्वेसमुद्राः
सरितःसरांसिचजलाशयाः॥ह्रदाःप्रस्रवणाःपुण्याःस्वर्गपातालभूमिताः॥सर्वतीर्थानि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्वजपेद्विद्यां कुलागारे विशेषतः ॥ विजयापानकल्लञ्च सुराभावे निवेदयेत् ॥ आनन्देन-
विना भ्रंशो न च नत्यन्निदेवता ॥ पञ्चमेनार्च्चयेत् कालीं कामाख्यायां विशेषतः ॥ कामा
ख्यायं विशेषेण कालिका सिद्धिदा भवेत् ॥ कुलाचारं विना देवि कालीमन्त्रं न सिध्यति ॥
अभिषेकं विना देवि कुलकर्म्म करोति यः ॥ तस्य पूजादिकं कर्म्म चाभिचाराय कल्पते ॥ अ
भिषेकं विना देवि सिद्धिविद्यां ददाति यः ॥ तावत्कालं वसेद्घोरे यावच्चन्द्रदिवाकरौ ॥ ब्रह्म
त्वञ्च हरित्वञ्च शिवत्वञ्च कुलेश्वरि ॥ सर्व्वसिद्धिश्वरत्वञ्च अभिषेकेण जायते ॥ दिव्या वी
रश्च देवेशि कुलभक्तिपरायणाः ॥ अभिषेकं विना श्रीमान् मोक्षार्थी कुलकर्म्मसु ॥ विमु
खं कुलधर्म्मेषु कुलद्रव्यपरायणाः ॥ स याति नरकं घोरं जन्मे वा परजन्मनि ॥ तस्मात्स
र्व्वप्रयत्नेन अभिषेकं समाचरेत् ॥ अभिषेकं च वै देवि अधिवासपुरःसरम् ॥ पूर्णाभि
ततः कुर्य्याच्छिवशक्तिं प्रपूजयेत् ॥ गुरुं सम्पूज्य विधिवत्तस्याणां संस्कारभूषयेत् ॥ ततः सं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding: MIDF

नि·रु
१८

विप्रो वस्मत्वं लभते ध्रुवं ॥ अभिषेककृतः श्रीविप्रधर्म्मत्वमागत ॥ वैश्यः क्षत्रियतां
याति शूद्रो वैश्यत्वमागतः ॥ अभिषेकेन सर्व्वेषां ब्रह्मोऽपि बद्धतां त्यजेत् ॥ ब्राह्मणस्य सु
रापाने ब्रह्मत्वं त्यजते क्षणात् ॥ अभिषेककृते विप्रे सुरापानं विधीयते ॥ आगमः प
रमो वेदः कुलमभ्यस्य पार्वति ॥ शिवोः विप्रश्च मोवर्णाः सिद्धविद्यां जपेत् यतः ॥ सुवर्णत्वं
परित्यज्य शिवत्वं सम्प्रजायते ॥ अभिषेकं विनानैव ब्राह्मणाः सुपिवेत्सुरां ॥ प्रगल्यसि
द्धविद्यास्तु सद्भूतज्ञस्ततो भवेत् ॥ सद्भूतज्ञः कुलागारेनाभिषेकं समाचरेत् ॥ अभिषे
ककृतो मन्त्री कुलपूजां समाचरेत् ॥ कुलपूजाकृतो मन्त्री पितृभूमिं समाश्रयेत् ॥ पितृ
भूमिकृतं स्थाने एकाकी विहरेत् सदा ॥ एकाकी विहरेद्धीरः प्रान्तरे चत्रिप्रान्तरे ॥ अत्र सि
द्धिं लभेद्देवि देवानामपि दुर्लभां ॥ कुलाचारं विना देवि तन्त्रमन्त्रं न सिध्यति सिद्धविद्याः
कुलागारे कृतं सिध्यति निश्चितं ॥ अभिषेककृतो विप्रः सुरां दद्यात् युगे युगे ॥ सुरां पी

रामः
१८

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शैव अभिषेकं चैरेन सुधीः कुलनाथं गुरुं वीक्ष्य अभिषेकं गुरुश्चरेत्॥ सर्वशान्तिकरं सु-
रायं सर्वरोगनिवारणं॥ धनदं कामदं चैव आयुर्वृद्धिकरं नृणां॥ सर्वसौभाग्यजननं म-
हापातकनाशनं॥ सर्वाशापूरकं देवि मन्त्रयोगप्रकाशनं॥ सर्वार्थसाधकं देवि धनवृ-
द्धिकरं परं॥ अभिचारहरं सर्वग्रहदोषनिवारणं॥ भूतवेतालादिदमनं डाकिनीनां भया-
पहं॥ तेजोवृद्धिकरं देवि सर्वतीर्थफलप्रदं॥ श्रीगात्रे स्थापिते देवि शरीरे मानसे तथा॥ त-
स्य वैराग्यपिशाचस्य विघ्नदोषविनाशनं॥ तेजो श्रीसेबले लोससुद्धि लासिधनक्षये॥ विका-
रे देशिकः कुर्यादभिषेकं विचक्षणः॥ असौ भागी वनारीणामभिषेकं प्रवर्त्तते॥ पूर्णा-
भिषेकी त्वनन्यामभिषेके प्रवर्त्तते॥ गुरुत्वं च न भेदेन विकर्मणाभिषेकेन तु॥ वैष्णवं पा-
णप्रत्यक्ष्य सौरं शैवं कुलेश्वरं अभिषेकं प्रकुर्वीत ज्ञानकथ्यकुलभूषणं॥ मन्त्र तन्त्र स-
र्वेषामतिवेकादि सिध्यति॥ अभिषेकेण सर्वेषामधिकारी भवेत् ध्रुवं॥ अभिषेककृत-

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि.रु.
१५

पितुर्लभां ॥ वर्त्तमाने एनतेतु यदि सस्नेहमाजनः ॥ लभते नैव संसिद्धिं जन्मकोटिसह
स्त्रकैः ॥ इति कथितं परं यत् सहस्रासिद्धिविधायकं ॥ महेशि जायते नित्यं दूरं विद्धि पतत्ति म
गच्छा वा क्षितिविधे हि दक्षिणां ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ श्रेयसी तव देवेश गौरी ज्ञस्य चनन्दिनी ॥ य
क्षिणा कीदृशी नाथ वद तात्त्वं वदाम्यहं ॥ एवं माकर्ण्य देवेशः सस्मितो लोललोचनः ॥ स्वंप
श्यन् गिरिजां वीक्ष्य प्रणये विवरानने ॥ अरुणामरुणातस्यां प्रास्ते देशे निधाय ॥ स्रणुग
कुचयुगलं कोडे पोरमालिङ्ग्य तं यत ॥ स्वरसवदनेभ्यः कर्म्मणा येन वक्ष्ये सुतत्वालिङ्गि
ता दक्षिणा भेद सिद्धो ॥ ॥ इति निरुत्तरतन्त्रे षष्ठः पटलः ॥ ० ॥ श्रीदेव्यु
वाच ॥ भगवन् सर्वजीवानां साक्षीत्वमसि हे प्रभो ॥ अभिषेकं पुरा प्रोक्तं कीदृशं कथय
प्रभो ॥ श्रीशिव उवाच ॥ अभिषेकस्तु द्विविधं राज्ञां ज्ञानिनामपि ॥ राज्याभिषेकं देवे
शि वैदिकादिक्रियाश्रितं ॥ ज्ञानिनामभिषेकन्तु सर्वतन्त्रेषु गोपितम् ॥ कुलचक्रं क्रमे

रामः
१५

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दुंसितं तत्त्वमार्गते ॥ मनोजास्तु विज्ञाने क्षेमेणाप रितेष्विता ॥ किं दाता स्विवरं त्वं मे मधुन
त्तुलतर्पिते ॥ अथवा स्थिरधीनोरीक्ष्यमाणोनवचक्रे रतिविग्रहंवीर ॥ अयुतमथवास
हस्रं ज्ञात मध्यावि कंजपेन्मनुं ॥ सतु कार्त्तिके यवि क्रमो मत्तस्य मम भावं प्रति याति ॥ वि
प्रास्ते तत्व मम मपर्वणि नित्यं योगीन्द्रो भावनानिपुणः ॥ कुरुते गुरुपादिष्टं भूमि भैरवभा
वमर्हति ॥ कथयामि वरारोहे शृणु तत्वं परात्परं ॥ कथितं नैव कस्मैचित यदि संसार
मिच्छति ॥ स्त्रीपुंसोः सङ्गमे सौख्यं जायते तत्परंपरं ॥ तदात्वयोश्च विन्यस्तं याभ्यां तम्यो
क्तं नहि ॥ भाजनः सर्वविद्यानां ज्ञा सर्गः कामिनीगणो ॥ वीरा रमां जायते भयो भ्रमि भृवि
दुवास्यदं ॥ आचार्यस्सं नसाक्षीति यः कुर्याद्धि जितेन्द्रियः ॥ योऽसौ कालीभजे तुल्या स एव
हि न चान्यथा ॥ यः करोति सपर्यां नो देवि सद्गुरुमार्गतः ॥ स नेष्ठो नैव कर्त्तव्यो यदि संसि
द्धिमिच्छति मनो रूपाहिसं सिद्धिं क्रियते नाच संशयः ॥ कुलागारे तु भेतस्मि सिद्धिस्थे वा नाम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि॰त॰ १४ मेब्रूहि कुलेश्वर॥ श्रीशिवउवाच॥ चपलासि वरारोहे हेमगौराङ्गि पार्वति॥ संसारभेद
कं ज्ञानं कथने कथयाम्यहं॥ श्रीदेव्युवाच॥ चपलाहं सारहिता महादेव भवाम्यहं॥ संसा
रभेदकं तत्वं कथयस्वकृपांकुरः॥ श्रीशिवउवाच॥ संसारभेदकं ज्ञानं नप्रकाश्यंवसच
न॥ प्रकाश्यते यदा यस्मिन् स हि मत्सदृशो भवेत्॥ श्रीत्याराद्धर्षिता प्रीत्या भ्रमाद्दही
नज्ञा तथा॥ पार्वती सस्मिता प्रीता यौवनाहितविग्रहा॥ वीक्ष्य मारगाननुक्षीरोधोक्षरा
स्य च तत्परा॥ आनीय वीरभावेन तुष्टाता पाद्यदानतः॥ विस्तीर्णामासनं दत्वा भवन्या?
धानतत्परः॥ स्वयं मत्सदृशो भूत्वा निस्पृहो विगतस्पृहः॥ बिन्दुमोक्षरामदनस्य मनि
निधाय चक्रे॥ वशकारी गिरीन्द्रजाता आज्ञा अकरस्थरजनी मथवा॥ निशीथे तु बलिं दत्वा नि
हत्तविधिना ततः॥ आवयोः प्रीतिजनकं ध्यात्वा तत्परकर्मणा॥ न कार्यः कर्मसन्देहो य
रागलज्जाविवर्जितः॥ भवत्याभावमापन्नः प्रहृतिसस्मितप्रदः॥ उन्नरादेव फलं तस्मिन्ः राम॰ १४

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ति नरकं ध्रुवं ॥ एकासनस्थो यो वीरो दिव्याचाकुलसुन्दरि ॥ सुधां पीत्वा वीरवन्द्ये रौरवं न
रकं व्रजेत् ॥ महासिद्धो भवेद्वापि भुक्त्वा पीत्वा परस्परं ॥ सिद्धिहानिं पुरस्कृत्य स्याति
नरकं ध्रुवं ॥ विनाशक्तिं पिबेद्द्रव्यं वीरो गुरुपरायणः ॥ तथापि नरके घोरे पतत्येव न
संशयः ॥ शक्त्यभावे कुलेशानि नद्यं वै जलतः क्षिपेत् ॥ गुर्वभावे तत्भागं त्यजेज्जलतो वि-
निवेदयेत् ॥ ॥ इति निरुत्तरतन्त्रे पञ्चमः पटलः ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच
रजनीपूजनादेव कृतं सिद्धिः कथं भवेत् तत्त्वं कथय मे सर्वं यद्यहं तव वल्लभा ॥ श्रीशि
व उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि लोकसंशयभेदकं ॥ यस्य विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तिः प्रजा
यते ॥ अज्ञानतिमिराच्छन्ना आभवया : स्मृतिवर्जिताः ॥ उन्मज्जन्ति निमज्जन्ति संसारजल
धौ जनाः ॥ सर्वनार्य्यं त्वमेवासि पर्वेऽहं पुरुषाधिये ॥ एतद्विज्ञानमात्रेण जायते सिद्धि
भाजनः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ सर्वज्ञ जगतां नाथ सर्वलोकहितेरत ॥ केनैव तत्कृतं सिद्धिः स्यात्त

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि.रु.
१३

सवयोगेन सर्वदा पूजयद्विज ॥ स्मशानभैरवीं देवीं उग्रतारां च पञ्चमीं मातङ्गीं च तथा
धूमां वगलां भुवनेश्वरीं ॥ राजराजेश्वरीं बालां त्वरितां महिषमर्द्दिनीं ॥ कलाविमाश्चास·
वेश्च पूज्याश्च दक्षिणां विना ॥ आसनं गोवीरभावेन सुरां पीत्वा जपेन्मनुं ॥ सुराभावे च गो
क्षीरं द्विजो दद्यात् युगे युगे ॥ द्रव्याभावे वा तु कलौ पूजयेत परदेवतां ॥ स्मार्त्तद्रव्याव्यतीपा
ते कर्म्मलोपं न कारयेत ॥ कृते च गुरोर्वन्द्यो न स्मातको ऽपि प्रनीयते ॥ केवलं विपर्याश्च·
क्तः पतत्येव न संशय ॥ अग्रे च वीरभावेन न कार्यं गुरुसन्निधौ ॥ नतभावे मातृभिः सा
र्द्धं कार्यस्त्रैवः विधानतः ॥ प्रथमं पात्रं पिवेद्द्रव्यं पूयकपात्रे च भोजनं ॥ शक्तियुक्तं वदेत् नापि
गमं युग्मविधानतः ॥ शक्त्युच्छिष्टं पिवेन्मद्यं वीरोच्छिष्टं च चर्व्वणं ॥ स्वज्येष्ठस्य च भोक्तव्यं राम:
कनिष्ठस्य न भोजयेत् ॥ निजशक्तिं विना यो विशक्त्युच्छिष्टं पिवेत् यदि ॥ रौरवे नरके घोरे या १३
वदिन्द्राश्चतुर्दश ॥ स्थापमनेवसेत यस्तु भुञ्जीत चैकभाजने ॥ परस्पर सुखस्पर्शे न संशया

ततः पूजां रात्रौ पर्य्यटनं प्रिये एकाकी॥ स्वैरं वीरो निःशङ्कः सङ्गवर्जितः॥ रात्रौ पर्य्यटनं
नास्ति न रात्रौ शक्तिपूजनं॥ नार्च्चयेन् कालिकां देवीं शाम्भवीं सुखमोक्षदां॥ यथा मांसं
तथा मत्स्यं मुद्रां च मैथुनं विना॥ ब्राह्मणो वीरभावेन कालिकायै निवेदयेत्॥ पूजाद्रव्यं
महेशानि पशुर्यदि पश्यति तद्द्रव्यं च जले क्षिप्त्वा पुनर्देवं सुचिन्तयेत्॥ धूर्त्तश
ठं चुलुकं च मूर्खं च दान्तिकं प्रिये॥ एते च पाशवाः प्रोक्ताः सर्वान् भावाश्रितांस्त्यजेत्
पशुभिर्दर्शितं द्रव्यं देवे भोगं न निवेदयेत्॥ कुलपूजां कुलद्रव्यं कुलस्त्री कुलमङ्गलं॥ गोप
नीयं पशोरग्रे प्रकाशान्मरणं भवेत्॥ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्च कुलयोगतः॥ पञ्च
मैः पूजयेन् कालीं मोक्षार्थी च कलौ प्रिये॥ ब्राह्मणैः पीयते मद्यं द्विजत्वं कुतो भवे॥ कलौ वा
सवयोगेन तर्पयेत् कालिकां प्रिये॥ पाने भ्रान्तिर्भवेत् यस्य पूर्णास्याद् कृतैनसः॥ सपा
पिबेत्पूजने च कालीं कलुषहारिणीं॥ कालीं तारां तथा छिन्नां त्रिपुरां भैरवीं तथा॥ कलौ वा

निरु
१२

तमनाचर्यस्त्रीसुमध्येषुसुव्रते॥ स्त्रीकालेसिद्धिहानिःस्यात्रौरवंनरकंव्रजेत॥ सुधार्त्तः
श्चकालिकांनैवपूजयेत॥ पूजयेत्‌यदिदेवेशितुध्यामवतिकालिका॥ साधकेक्षोभ
मापन्नेदेवीक्षोभःप्रजायते॥ तस्मात्भुक्त्वाचपीत्वाचपूजयेत्कालिकांशुभां॥ विनापी
तासुरांभुक्त्वामत्स्यमांसंरजस्वलां॥ योजयेत्दक्षिणांकालींतस्यदुःखंपदेपदे॥ दिव्य
भावंवीरभावंविनाकालींप्रपूजयेत॥ पूजनेनरकंयातितस्यदुःखंपदेपदे॥ लतासंव
विनादेविकलौकालींनपूजयेत॥ पशुभावाश्रितोदेवियदिकालींप्रपूजयेत॥ रौरवंन
रकंयातियावदाहूतसंप्लवं॥ नतादृशंनमान्त्रेणकालिकादर्शनंभवेत॥ दृष्ट्वाचसुन्दरीं
शान्तिंकालींतत्रैवचिन्तयेत॥ शून्यागारेश्मशानेवाप्रान्तरेनिर्जनेवने॥ नदीतीरेपर्वतेवा
शक्तिंतत्रप्रपूजयेत॥ एकाकीपूजयेच्छक्तिंनिःशङ्कोभयवर्जितः॥ गुरुंविनानसङ्गी
स्यात्सङ्गीस्यान्नरकंव्रजेत॥ सङ्गाच्चधनहानिःस्यात्सर्वसङ्गाद्विनश्यति॥ इतायागे

राम:
१२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रजन्यां रजनीं जपेत् ॥ न जपेद्दिवसे चैव दानवस्त्वविश्रान्तिकां परां ॥ जपेच्चरकमाप्नोति दु
ष्टवदुःखभाग्भवेत् कुलनाथं समानीय निर्योज्य कुलमन्दिरे ॥ योजयित्वा जपेन्मन्त्रं
कुलेकेन चतामुयेत् ॥ विज्ञात्वा महती पूजा शतेन ज्ञानधाम भवेत् ॥ रजन्याः कथिता पूजा ध्या
नध्रुतत्त्वचिन्तनं ॥ सङ्केतज्ञः कुलानां यं साधयेद्देवचेतसा ॥ रजनीमूलयोगेन निर्वाणपद
वीं व्रजेत् ॥ शठञ्चव्रतलुकं धूर्तं सङ्केतहीनदाम्भिकं स्त्रन्यत्र्य साधयेद्द्विधां महामोक्षप्रदा
यिनीं ॥ धनादा कामतो वापि लोभदा निजमन्दिरं ॥ कारयेत् यदि सा पूज्यो रौरवं नरकं व्रजे
त् ॥ सङ्केतज्ञं दृढं ज्ञात्वा साधनं छिद्रसाधनं ॥ अन्यथा दुःखमाप्नोति स याति नरकं ध्रुवं ॥ प्र
कृन्यायसुजेत् पिज्ञात्वा यत्नेन पूजयेत् ॥ सोऽपि निर्वाणतां प्राप्य पुनराहन्य भूतले ॥ अ
भेदप्रकृतिं ज्ञात्वा जपहोमादिकं चरेत् ॥ सर्वदेवस्वरूपञ्च सर्वमन्त्रस्वरूपिणी ॥ प्रकृ
ते सुतमास्था यथैव लक्ष्यं याति निश्चितं ॥ प्रकृते तत्त्वविद्दिदिन समयो नैव जायते ॥ अशोधि

60

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MoE

नि.रु. मूर्छयेत॥ कुलगुरुस्तत्प्रिये ततस्सुतं ततस्सुतान्वापि ततःपत्नीं वा कुलेश्वरि॥ पूजयेत
११ परया भक्त्या सम्यक् सिद्धिं लभेत यतः॥ ॥ इति निरुत्तरतन्त्रे चतुर्थः पटलः॥ श्री
देव्युवाच॥ कीदृशां रजनीं देवीं पूजयेत् किं निवेदयेत॥ तस्या वा कीदृशी पूजा तत गायत्री
च कीदृशी॥ जपं वा कीदृशं देव पुरश्चर्या च कीदृशी॥ साधना कीदृशी तस्या वद मे परमे-
श्वर॥ श्रीशिव उवाच॥ निर्लोभा कामनाहीना निर्लज्जा द्वन्द्ववर्जिता॥ शिवा सत्वरता सा-
ध्वी स्वेच्छया विपरीतगा॥ एवंसा रजनी देवि पुंसो मे सुगोपिता॥ आत्मना पूजने से-
व समस्ते कुलवर्त्मना॥ अस्योरन्तर्गतं ज्योतिर्जिह्वोरनुः प्रतिष्ठितं॥ यतो रूपं परं ज्योतिस्स- राम:
देव कुलमन्दिरे मनसा साधकं वीक्ष्य कीदृशां तत परिनामतः॥ तेनाम्नेते समस्तेन तर्पयेत- ११
द्रजनीं स्वयं॥ कुलनाथं कुलागारे नियोज्य भावयेत् प्रियां॥ न्यासो न्यासे च गायत्रीं तत्ज-
पाख्य स्वरूपिणीं॥ अजपा रजनी गायत्री ब्रह्मगायत्री च योगिनां॥ अजपा रजनी गायत्री

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कृत्वाप्रश्नंनिर्दिवित्तंकुलदेवार्च्चनंकुरु॥ गुरोराज्ञांसमादाय कृत्वापूर्व्वोऽहंकुमार्च्चने॥ ततः
पश्चात्कुलागारेकुलचक्रंलिखेत प्रियतत्वपूजाकुलद्रव्यैः क्रियतेभक्तिभावतः॥ तच्चा
हनंनाक्रियतेदेवीसकलूपिणी॥ पूजयित्वाप्रयत्नात्यंनतत्वचिन्तापरोभवेत्॥ तत्वचि
न्तापरोमञ्जीतपेक्तपंकुलाकुलं॥ दशांशंतुद्रव्याहूश्रीआसवैपललान्वितैः॥ अभिषेकंत
द्दशांशंतीर्थतोयेनपार्वति॥ कुलद्रव्येस्तद्दशांशंभक्तितोभोजयेद्विजान्॥ आदावन्तेच
मध्येचशक्तिंमांभोजयेत्कुलं॥ तदभावेकुलेशानिशक्तिव्याघ्रप्रपूजयेत्॥ तासाञ्चकु 61
लचक्रेतेमनसाचप्रपूजयेत्॥ पुरश्चरणकालेन्त्रयदिशक्तिंनपूजयेत्॥ तस्यपूजाजपो
होमोऽभिचारायचकल्पते॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनशक्तीनांपूजनञ्चरेत्॥ पुरश्चरणकाले
त्वसंख्यांनस्मरितायदि॥ शक्तीनांहिकुमारीणांद्विजानिकुलपालिनां॥ मायसांमुलद्रव्येण
भोजयेच्चपुनःपुनः॥ सम्पन्नायविधिर्दीर्घ्यानन्दश्यात्गुरुदक्षिणां॥ वस्त्रालंकारभूषाद्यै

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि.रु.
१०

पुरा वगलाचैव मङ्खविद्याविशेषतः ॥ दक्षिणाम्नायोदिताः सर्वाः पशुभिः पूजिताः सदा
कालीकुब्जिवधूम्रायाप्रणवं वाग्भवं प्रिये ॥ अस्तहस्ता च या विद्यान्तराम्नायोदिता शुभा ॥ स
विंशत्यक्षरी विद्या दक्षिणाम्नाये प्रतिष्ठिता ॥ तथा द्वयं जपेद्विद्यां दिवारात्रिप्रभेदतः ॥
दिवा लक्षं जपेद्विद्यां रविद्याशीस दशुचि ॥ दक्षां शं जुरुयास्र श्रोतस्त्रांशाश्रुतपेयेत् ॥ त
द्दशांशाभिषेकस्तु तीर्थतोयेन पार्वति ॥ तद्दशांशं हविष्यान्नैर्भोजयेद्दुजितो द्विजान् ॥ या
शवं कथितं कल्पं शृणु वीर ततः परं ॥ नक्तं यामगते देवि स्वकुलं परिचिन्तयेत् ॥ आनीय
कान्तां सुशीलां कुलभक्तां कुलाश्रिने ॥ शक्तिचक्रं द्विधा कृत्वा शक्तिभाले लिखेत्ततः ॥ तत्र का
मकालं देवी शिवकोणे विलेखयेत् ॥ तन्मध्ये देवमन्त्रं सुलाञ्छितं कमलाश्रितं ॥ तत्र देवीं
समाचार्य ध्यात्वा तत्र प्रपूजयेत् ॥ ततस्तु शक्तिकर्णे च ऋषिच्छन्दः समन्वितं ॥ मूलमन्त्रं
त्रिधा कृत्वा कथयेत्सामकर्णके ॥ अद्यप्रभृति देवि त्वं कुलदेवार्चनं कुरु ॥ गुरोराज्ञां मूर्द्धि

रा.म.
१०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ध्येप्रतिष्ठितं॥ नश्चिन्तनं कुले ज्ञानियोगिनां पूजनं महत्॥ ज्ञेयानि वा चिन्तनं नैव ध्यानं वि
षयसंहृति॥ निर्गुणाधिकभावेन वीराणां च गुणमूलकं॥ सगुणाज्ज्ञेयानि यां मुर्त्तिर्हृदिस्थां का
लिकां स्मरेत्॥ आपादशीर्षपर्यन्तं पुज्या यत्नादिभिः प्रिये॥ ब्रह्मारंध्रे तु मड्याणि वर्यवो
ष्यादिकानि च॥ फलं पुष्पं यथाराध्यं च स्वात्मस्फुरत्स्थितं॥ ततः सर्वं मनसा देयं कालिकायै पुनः
पुनः पेयं जलं निधेर्मानं इव स्वगिरिसाननं॥ यत्नेनैव प्रदद्यात्तु कालिकायै पुनः पुनः॥ इ
त्यन्त्रमानसी पुजा लक्षिता वरवर्णिनि॥ निर्वाणादि च भावैस्तु वीरभावे समानता॥ इदं तत्त्वं
जयाम्नाये ज्ञातापुरश्चरणमाचरेत्॥ निजाम्नायं विनादेवि न कुर्यात्तु पुरस्क्रियां॥ अस्मा
त्सर्वप्रयत्नेन निजाम्नायं विचिन्तयेत्॥ उत्तराम्नायोदितं सर्वं कालीकुलं कुलेश्वरि॥ स
र्वाम्नायोदितं तत्त्वं श्रीकुलं स्वक्रमेणा तु॥ उत्तराम्नायोदिता विद्या भैरवी त्रिपुरसुन्दरी॥ मा
तङ्गी पश्चिमाम्नाये दक्षिणाम्नाये तारुभौ॥ कुल चत्वारि नाथैव पुर्वाम्नाये प्रतिष्ठिता॥ छि

62

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIBF

नि·ह
९

शतानिदिवारात्रौसहस्राण्येकविंशतिं॥ एतत्संख्यायितेमन्त्रंजीवोजपतिसर्वदा॥
अजपानामगायत्रीयोगिनांमोक्षदायिनी॥ अजपाचद्विधाप्रोक्ताव्यक्तागुप्ताक्रमेणतु
व्यक्ताचद्विविधाप्रोक्ताहृदिस्थानेव्यवस्थिता॥ ठकाराकारगुप्ताचशिवशक्तिःप्रकीर्त्तिता
चन्द्रबीजंठकारस्त्वंतबीजंश्चगुरुउच्यते॥ अजपार्थमयीगुप्ताचक्रियायाप्रकीर्त्तिता॥ अस्याः
संकल्पमात्रेणापुरश्चरणमुच्यते॥ प्राणायामद्विषट्केनप्रत्याहारःसउच्यते॥ प्रत्याहार
सहस्रेणज्ञानीयाद्धारणांशुभां॥ धारणाद्वादशप्रोक्ताध्यानंध्यानविशारदैः॥ ध्यानद्वाद
शकेनैवसमाधिरवधायतां॥ यत्समाधेःपरंज्योतिरनन्तंविश्वतोमुखं॥ अस्मिन्दृष्टेक्रि
याकाचित्यातायातंनविद्यते॥ यथासिंहोगजव्याघ्रोभवेद्वश्यःशनैःशनैः॥ तथैवकल्पितो
वायुरन्यथाहन्तिसाधकं॥ चरतांचक्षुरादीनांविषयेषुयथाक्रमं॥ यत्प्रत्याहरतेतथाचैवप्रत्य
त्याहारादिरुच्यतेकरणांकुन्तवादेविसमाधिश्चप्रजायते॥ पुष्पान्तरगतंज्योतिर्ज्ञेवोर्म·

राम:
९

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

याबुस्म विस्नु शिवात्मिका॥ रजोगुणाध्वजाख्या च चित्रिणी सत्वसम्पदा॥ तमोगुणाव
स्मनाडीकार्य्यभेदक्रमेणत्र॥ इडायाः पिङ्गलायाश्च एतासर्वाः प्रकीर्त्तिताः॥ एताश्चप्रा
णवाहिन्यः सोमसूर्य्याग्निदेवताः॥ इडानाडीस्थितावामे दक्षिणेचैव पिङ्गला॥ सुषु
म्नाचतयोर्म्मध्यचन्द्रसूर्य्यप्रभेदतः॥ वायवश्चैवविज्ञेया मनश्चस्नात्मकं हृदि॥ प्राणो
ऽपानः समानश्चोदानव्यानौचवायव॥ हृदिप्राणोगुदेऽपानः समानोनाभिदेशतः॥ उ
दानःकण्ठदेशेस्याद्व्यानःसर्वशरीरगः॥ नागःकूर्म्मोऽथकृकरोदेवदत्तोधनञ्जय॥ प्रा
णाद्याः पञ्चविख्यातानागाद्याः पञ्चवायवः॥ एतेनाडीसमस्तेषु वर्त्तन्तेचान्यसंज्ञका॥ गुण
तावद्भ्रमयथाजीवः प्राणापानेनकर्षति॥ अपानः कर्षतिप्राणं प्राणापानञ्चकर्षति॥ अध
ऊर्द्ध्वस्थितावेतौयोजानातिसयोगवित्॥ हंसगतिः प्रकृतिर्ज्ञेया ॐकारः प्रकृतेर्गुणा
हकारेणबहिर्यातिसकारेणविशेत्पुनः॥ हंसइतिपरंमन्त्रंजीवोजपतिसर्वदा यतः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDE

सीपूज्ञावायापूज्ञाकनीयसी ॥ पूजयालभते पूजां जपात्सिद्धिर्न संशयः ॥ होमेन सर्व
सिद्धिः स्यात्तस्मात्त्रितयमाचरेत् ॥ वीराणां मानसी पूजा दिव्यानां तु कुलेश्वरि ॥ आसनानि
च नाडीनां सङ्केतश्च शृणु साम्प्रतम् ॥ एतत् ज्ञानं विना देवि पुरश्चर्या न जायते ॥ आसनं प्रा
णसंरोधः प्रत्याहारश्च धारणाम् ॥ ध्यानं समाधिरेतानि योगाङ्गानि भवन्ति षट् ॥ आसना
नि कुलेशानि यावन्तो जीवजन्तव ॥ चतुरशीतिलक्षाणां जन्तवः समुदाहृताः ॥ आसनेभ्य
समस्तेभ्यः साम्प्रतं द्वयमुच्यते ॥ एकं सिद्धासनं नाम द्वितीयं कमलासनम् ॥ नाडीनां स
मूहो देवि व्यक्तश्चास्तिथगारावत् ॥ तत्रनाय: समुद्भूताः सहस्राणां द्विसप्तति ॥ प्रधानं
प्राणवाहिन्यः स्वयं तत्र दश स्मृता ॥ इडा च पिङ्गला चैव सुषुम्ना चैव कीर्तिता ॥ गान्धारी ह
स्तिजिह्वा च पूषा चैव यशस्विनी ॥ अलम्बुषा कुहूश्चैव शङ्खिनी च दश स्मृता ॥ एवं नाडीम
यं चक्रं विज्ञेयं शक्तिचक्रके ॥ इडायाः पिङ्गलायाश्च मध्ये यन्तन्सुषुम्ना ॥ इहस्त्वत्रिगुणाज्ञे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

निवासीश्वरी शिवेशान्ते कालिकायै नमोऽस्तु ते ॥ ३ ॥ ललज्जिह्वे करालोके नेत्रत्रितयभूषिते
घोररूपास्यान्तकेरावि कालिकायै नमोऽस्तु ते ॥ ४ ॥ व्याघ्रचर्माम्बरधरे खड्गकर्त्रीकरेधरे क
पालेन्दीवरेवासे कालिकायै नमोऽस्तु ते ॥ ५ ॥ नीलोत्पलजपामारे सिन्दुरे कुसुमोदये
स्फुरद्वक्त्रोष्ठदशने कालिकायै नमोऽस्तु ते ॥ ६ ॥ प्रलयानलधूम्राभे चन्द्रसूर्याग्निलोच
ने ॥ शैलावासे शुभे मातः कालिकायै नमोऽस्तु ते ॥ ७ ॥ ब्रह्मशम्भुजलौघे च शवमध्यप्रसं
स्थिते ॥ प्रेतकोटिसमायुक्ते कालिकायै नमोऽस्तु ते ॥ ८ ॥ कृपासागिनि हरे मातः सर्वाशाप
रिपूरिते ॥ वरदे भोगदे मोक्षे कालिकायै नमोऽस्तु ते ॥ ९ ॥ इत्येतत् कालिकास्तोत्रं यः प
ठेद्भुक्तिसंयुतः ॥ मन्त्रसिद्धिर्भवेत्तस्य नात्र कार्या विचारणा ॥ ॥ इति निरुत्तरतन्त्रे 69
शिवपार्वतीसंवादे तृतीयः पटलः ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ एवं च कथितं देव पुरश्च
र्या च कीदृशी ॥ कथयस्व सुरश्रेष्ठ यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति ॥ श्रीशिव उवाच ॥ उक्तमामान

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि॰क॰
७

तु कालिका ॥ धर्म्मं पातु घोररूपा अधर्म्मं मुण्डमालिनी ॥ करौ श्री पातु नित्यं कालिका सर्व-
दावतु ॥ कामबीजत्रयं पातु नाभिं तत्पादमेव च ॥ कूर्च्चबीजयुग्मं पातु सदा मे नाभिदेशतः
शक्तिबीजद्वयं पातु वक्षःस्थानं पुनः ॥ कामबीजद्वयं पातु संध्यामे पूर्व्वस्यां दिशि सर्व्वदा
कूर्च्चबीजयुग्मं पातु दक्षिणस्यां सदावतु ॥ शक्तिबीजयुग्मं पातु प्रतीच्यां सर्व्वदा शुभा ॥ वह्नि
जाया चोत्तरस्यां दिशि पातु च मां सदा विद्याराज्ञी च सर्व्वस्मान्निरुद्ध सरस्वती ॥ कालिकाकव
चं दिव्यं यः पठेत् यत्नतः सुधी ॥ भूतप्रेतपिशाचाद्याः कुष्माण्डा राक्षसा ग्रहाः ॥ तस्य दूरात्
पलायन्ते सत्यं सत्यं न संशयः ॥ श्रीऋषिरुवाच ॥ शम्भो रोमां स्तुतिं कृत्वा सर्वसिद्धीश्वरोऽभवे
त ॥ तां मे कथय देवेश यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति ॥ शिव उवाच ॥ ॐ हुंकारे शवारूढे नीलनीर
जलोचने ॥ त्रैलोक्यैकमुखे दिव्ये कालिकायै नमोऽस्तु ते ॥ १ ॥ प्रत्यालीढपदे घोरे मुण्डमालाप्रल
म्बिते ॥ खर्व्वे लम्बोदरे भीमे कालिकायै नमोऽस्तु ते ॥ २ ॥ नवयौवनसम्पन्ने गजकुम्भोपमस्त

रामः
७

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDE
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पुनः प्रपूजयेद्देवीं महाकालेन लालिताम्॥ ततस्तु कवचं देवि स्तवञ्च प्रपठेत्ततः॥
इति श्रीनिरुत्तरतन्त्रे शिवपार्वतीसंवादे द्वितीयः पटलः॥ ॥श्रीदेव्युवाच॥ भग
वन् सर्वदेवेश सर्वमन्त्रनमस्कृत॥ सर्वं मे कथितं देव कवचं न प्रकाशितम्॥ कथयस्व सु
रश्रेष्ठ यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति॥ श्रीशिव उवाच॥ सिद्धकाली शिरः पातु ललाटं पातु दक्षि
णा॥ कालीसुखं सदा पा भ्रकपाली पातु चक्षुषी॥ कुल्लागराजे सदा पातु वदनं कुरुकुल्लिका
विरोधिन्यधरं पातु चिबुकं विप्रचित्तिका॥ उग्रा कर्णौ सदा पातु नासा सुग्रप्रभा तथा॥ कण्ठं
दीप्ता सदा पातु ग्रीवां नीला प्रभावतु॥ वक्षःस्थलं पातु घना एवं मात्रा सदावतु॥ मुद्रा नाभिं स
दा पातु मिता लिङ्गं सदावतु॥ रतिप्रिया लिङ्गमूलं गुह्यं शिवप्रियावतु॥ अरुणा नालमूलं दि
रसनां तरुणा तथा॥ महाकालप्रिया जानु विकटा पातु जङ्घयोः॥ श्मशानवासिनी भार्यां पु
त्रं पातु दिगम्बरी॥ भवनं मत्तहासा च मातरं मे सुखेश्वरी॥ राजस्थानं घोररावा सततं पा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

चमहेश्वरी ॥ अपराजिता च चामुण्डा वाराही नारसिंहिका ॥ चतुर्द्वारे यजेद्देवि असिता
ङ्गादिभैरवान् ॥ असिताङ्गो रुरुश्चण्डः क्रोधो भीषण एव च ॥ उन्मत्तश्च कपाली च संहारकः
निक्रमात् ॥ पूर्वादिक्रमतो देवि विद्धारि दारिद्वयं दयम् ॥ इन्द्रादिदशदिक्पालान् दशदि
क्षु प्रपूजयेत् ॥ खड्गं मुण्डं यजेद्वामे हस्ते च कुलसुन्दरि ॥ पूजयेद्दक्षिणे स्कन्धे अभयञ्च व
रन्तथा ॥ पुनश्च पूजयेद्देवीं सायुधाश्च सवाहनाम् ॥ कुल्लुकां मूर्ध्नि संजप्य हृदि सेतुं विचि
न्तयेत् ॥ महासेतुं कण्ठदेशे नाभौ योनिं विचिन्तयेत् ॥ सेतुञ्च प्रणवं देवि हृदिस्थं तत्र पू
जयेत् ॥ निजबीजं महासेतुं कण्ठदेशे विचिन्तयेत् ॥ सबिन्दुमातृकायुक्तां नाभिमध्ये विचि
न्तयेत् ॥ कालीकूर्च्चं वधूर्माया फट्कारान्तं सुरेश्वरि ॥ पञ्चाक्षरी कालिकायाः कुल्लुकां परिचि
न्तयेत् ॥ तारायाः कुल्लुका देवी महानीलसरस्वती ॥ अन्नासाञ्च वधूबीजं कुल्लुका परिकथ्य
ते ॥ कालीकुलप्रवृत्तानां पूजायामेवमाचरेत् ॥ अशेत्तरशतं जप्त्वा पुनः पूजां प्रकल्पयेत्

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सर्वशः ॥ गन्धं पुष्पं धूपदीपौ मधुपर्कं ततः परम् ॥ मन्त्रमुच्चार्य्य दानञ्च तर्पणञ्च ततः पर
म् ॥ माल्यानुलेपनं चैव पश्चात्पुष्पाञ्जलीं ततः पुनः प्रपूजयेद्देवीं महाकालेन लालिताम्
षोडशोपचारयुक्तास्यषोपूजा प्रकीर्त्तिता ॥ अष्टाभिः शक्तिभिश्चापि लोकपालैश्च सम्मतः
पीठमन्त्रक्रमात् यागः समार्गः परमः स्मृतः ॥ पीठे नैव समस्तेन वहिरावरणं विना ॥ मन्त्रं
पूर्वकृतो यागो नित्ययागं समध्यमः ॥ केवलं पुष्पयागस्तु कनिष्ठपूजनं भवेत् ॥ ततआज्ञा
समादाय वरणाश्च प्रपूजयेत् ॥ यमलामुकुटं मूर्द्धिकगौञ्च कूटालेनतः ॥ गुरुपङ्क्तिं ततो
देविमहाकालं ततः परम् ॥ धूम्रवर्णं महाकालं जटाभारान्वितं प्रिये ॥ त्रिनेत्रं शिवरूपञ्च
शक्तियुक्तं निरामयम् ॥ दिगम्बरं घोररूपं नीलाञ्जनसमप्रभम् ॥ निर्गुणञ्च गुणाधारं
कालीस्थानं पुनः पुनः ॥ कालीकपालिनीकुल्ला प्रथमे च त्रिकोणके ॥ मायामुत्तमिनादेव्यः पञ्च
मे च त्रिकोणके ॥ दलाष्टे पूजयेद्देवि पूर्वादिक्रमयोगतः ॥ ब्राह्मीनारायणीचैव कौमारी

66

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि·त्र
५

भिश्चतुर्द्दिक्षु समन्विताम् ॥ शवानां करसंघातैः कृतकाञ्चीं हसन्मुखीं ॥ दिगम्बरीं मुक्तकेशीं
चन्द्रार्द्धकृतशेखरां ॥ शवरूपमहादेवहृदयोपरिसंस्थिताम् ॥ महाकालेन च समं वि-
परीतरतातुराम् ॥ मदिराघूर्णनयनां स्मेराननसरोरुहाम् ॥ अट्टहासां महाघोरां सर्वदा
नन्दकारिणीं ॥ एवं सञ्चिन्तयेत्कालीं श्मशानालयवासिनीम् ॥ एवं ध्यात्वा यजेद्वीरो निशा-
यां कुलमन्दिरे ॥ मानसं पूजनं कृत्वा कुलपुष्पं समाहरेत् ॥ मानसं पूजनं नैव गच्छेत्तु पि-
तृकानने ॥ सपापिष्ठो यजेत्तत्र वा कालीं कलुषहारिणीम् ॥ उच्चैर्नोच्चारयेन्मन्त्रं मनसा च स्मरे-
न्मनुम् ॥ तत्र चावाहनं नैव कामाख्यायां कुलेश्वरि ॥ आराध्य मनसा भक्त्या बाह्यपूजां समा-
चरेत् ॥ आत्मशुद्धिं द्रव्यशुद्धिं कृत्वा पात्राणि विन्यसेत् ॥ अर्घ्यपात्रादिकं तत्र विन्यसेद्विधि-
पूर्वकम् ॥ पीठपूजां विधायाथ पूजयेत्तत्र देवताम् ॥ चिन्तयेत्परया भक्त्या विधिदृष्टेन
कर्म्मणा ॥ आसनं स्वागतं पाद्यमर्घ्यमाचमनीयकम् ॥ स्नानं यज्ञोपवीतञ्च भूषणानि च

राम:
५

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

विष्णुश्च सर्वे देवाऽउपासकाः॥ वेदागमपुराणेषु वन्दिता कालिका शुभा॥ कालिकाकामयी
रेषु सर्वकामप्रदायिनी॥ स्वर्गे मर्त्ये च पाताले ये के चित्त सन्ति भैरवाः॥ ते सर्वे कालिकापुत्रा
न्नो मुक्तान्नात्र संशयः॥ संकृते मार्गदेवेशि नाभिषेकं गुरुक्रमात्॥ पूजाकाले विशेषेणातन्य
ज्यु दन्तजं यथा॥ भैरवोऽस्य ऋषिः प्रोक्तः उष्णिक् छन्दः प्रकीर्त्तितम्॥ देवता दक्षिणाकाली अ
निरुद्ध सरस्वती॥ क्रींबीजं ह्रीं शक्तिश्च क्रीं ह्रूं च कीलकं स्मृतम्॥ धर्मार्थकाममोक्षेषु विनियो
गः प्रकीर्त्तितः॥ न्याससजालं पुराप्रोक्तं नानातन्त्रेषु पार्वति॥ न्याससजालयुक्तो मन्त्री वीरभावे
न पूजयेत्॥ त्रिपञ्चारे महापीठे योनिपीठं प्रपूजयेत्॥ ध्यायेत् कालीं करालास्यां पीनोन्न 68
तपयोधरां॥ महामेघप्रभां श्यामं घोररावां चतुर्भुजाम्॥ सद्यश्छिन्नशिरः खड्ग वा
मोर्ध्वधः करांबुजाम्॥ अभयं वरदं चैव दक्षिणोर्ध्वाधः पाणिकम्॥ पञ्चाशद्वर्णमुण्डमा
लीगलरुधिरचर्च्चिताम्॥ सृक्कद्वयगलद्रक्तधाराविस्फुरिताननाम्॥ शिवाभिर्घोररावा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

मावस्वम्बम्बलयोरेवपरस्परं ॥ शिवोऽपि तत्रयुक्तश्चेच्छक्तिःस्याच्छिवयोगतः ॥ तयोर्योगम
यं तत्वं तयोर्योगेन चिन्तनं ॥ तयोर्योगमयं मन्त्रं तयोर्योगेन संजपेत् ॥ तयोर्मन्त्रं महामन्त्रं
भोगमोक्षप्रदायकं ॥ भोगेन लभते मोक्षं स्वालोक्यादिचतुष्टयं ॥ महोकस्यतरुः काली ·
अनिरुद्धसरस्वती ॥ ब्रह्मविष्णुमहेशानं भुक्तिमुक्त्येककारणं ॥ सा काली गुरुतारा श्याम
तन्त्रस्वरूपिणी ॥ अथ वक्ष्ये कुलेशानि दक्षिणाकालिकामनुम् ॥ येन विज्ञानमात्रेण
जीवन्मुक्तः प्रजायते ॥ ब्रह्मासनयुते देवि नादबिन्दुसमन्वितम् ॥ वामनेत्रार्णसंयुक्तं चि
तस्वरूपं परापरम् ॥ एकाक्षरी सिद्धविद्या मन्त्रराज्ञी कुलेश्वरि ॥ त्रिगुणा चक्रुर्द्वयुगं ल
ज्जायुग्मं ततः परम् ॥ दक्षिणे कालिके चेति सप्तबीजानि योजयेत् ॥ अन्यवन्हिवधूं दद्या-
दिमाराज्ञीप्रकीर्त्तिता ॥ सर्वमन्त्रमयी विद्या सृष्टिस्थित्यन्तकारिणी ॥ अपि चेतत्वतः समा
नारीमन्त्रसमः पुरुषो हन्ति चेत् ॥ अनिरुद्धसवस्वन्याः समो मन्त्रोऽस्ति चेत् नर ॥ ब्रह्मा हरेन्द्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्मिका ॥ त्रिकोणे च त्रयो देवाः शिवविष्णुपितामहाः ॥ योनिमध्ये वसेद्देवी कालिकाकुलसुन्दरी
ज्योतिरूपा महाकाली शुक्ररूपा प्रपश्यसु ॥ शुक्रतो जायते विश्वं शिवशक्तिप्रभेदतः ॥ शि
वशक्तिर्द्विधा देवि निर्गुणा सगुणापि च ॥ निर्गुणा ज्योतिषां पूर्न्दं परंब्रह्म सनातनी ॥ प
रश्च पुरुषं विद्धि महानीलमणिप्रभं ॥ ज्योतिश्च दक्षिणा काली दूरस्ता स्यात् प्रपश्यसु ॥
वि परितरता काली निर्गुणा सगुणापि च ॥ अमास्या त्रिगुणो सापि अतिरुद्रसरस्वती
सगुणा सुरगर्भे च महाकालनिरूपिणी ॥ नारीरूपं समास्थाय सेवा विश्वं प्रसूयते ॥ वि
ष्णुमाया महालक्ष्मीर्मोहयत्यखिलं जगत् सर्वाने वसाऽदेवी योनिमार्गे चराचरं ॥ देवमा
र्गमिदं विश्वं देवमार्गनिवेदितं ॥ शिवशक्तिमयं तत्त्वं तत्त्वज्ञानस्य कारणं ॥ बहूनां जन्म
नामन्ते शक्तिज्ञानं प्रजायते ॥ शक्तिज्ञानं विना देवि निर्वाणं नैव जायते ॥ साशक्तिर्दक्षि
णा काली सिद्धविद्यास्वरूपिणी ॥ सिद्धविद्यासु सर्वासु दक्षिणा प्रकृतिः पुमान् ॥ अविना 68

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नि रु
३

सत्यं सत्यं न संशयः ॥ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्च कुलसुन्दरि ॥ कलावासव योगेन कला
पूजां प्रकल्पयेत् ॥ द्रव्याभावे द्विजो दद्यात्तानुकल्पं युगे युगे ॥ कलायाश्चानुकल्पश्च कलायाः
श्चैव चिन्तनं ॥ द्विजातीनां च सर्वेषां द्विधा विधिरिहोच्यते ॥ द्विधा च पाशवं कर्म्म रात्रिकर्म्म च
कौलिकं ॥ पुरश्चर्यादिकं कर्म्म द्विविधं भावभेदतः ॥ ॥ इति श्रीनिरुत्तरतन्त्रे पार्व
तीश्वरसंवादे प्रथमः पटलः ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवदेव महादेव सृष्टिस्थितिल
यात्मक ॥ कीदृशी दक्षिणाकाली तस्या मन्त्रश्च कीदृशः ॥ पूजा वा कीदृशी तस्याः पूजायाः कीदृ
शं फलं ॥ गुरुर्वा कीदृशो देव पुरश्चर्या च कीदृशी ॥ साधनं कीदृशं तस्याः फलं तस्य च कीदृशं
तत्प्रकाशय सर्वज्ञ येन यामि निरुत्तरं ॥ श्रीशिव उवाच ॥ भगं भगवती ज्ञेया दक्षिणा
त्रिगुणेश्वरी ॥ चराचरमिदं सर्वं भगरूपं कुलेश्वरि ॥ महत्तादीनि सर्वाणि त्रिविधं परिक
थ्यते ॥ हकारार्द्ध कला सूक्ष्मा योनिमध्यरूपिणी ॥ योनिश्च दक्षिणाकाली ब्रह्मविष्णुशिवाः

राम:
३

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पान्तरे कलापूजां कर्तव्या साधकोत्तमैः॥ कलापूजां विना देवि दक्षिणा न फलप्रदा॥ कला
पूजा कृता येन तेन काली प्रपूजिता॥ कलापूजा कृता येन शिव एव न संशयः॥ कलापू
जा कृता दिव्या वीरा वा कुलसुन्दरि॥ इहैव सुखमाप्नोति परे निर्वाणतां व्रजेत्॥ न चार्चये
त्कलां यस्तु न जपेद्दक्षिणां शुभां॥ निस्फलं जीवनं तस्य दुःखभागी भवति कालिका॥ कलापूजां
विना देवि सर्वं निस्फलतां व्रजेत्॥ जन्मान्तरसहस्रेषु काली नैव प्रसीदति॥ कलापूजां वि
ना देवि या काचित् क्रियते क्रिया॥ सा क्रिया अभिचाराय सत्यं सत्यं न संशयः॥ तस्मात् सर्व
प्रयत्नेन कलापूजां समाचरेत्॥ योनिरूपा कला देवि दक्षिणैव न संशयः॥ दिव्यो वीरो व
रारोहे कलापूजां प्रकल्पयेत्॥ पशुभावाश्रितो मन्त्री कलां नैव प्रपूजयेत्॥ कलायाक्षिविधा
पूजा गुप्ता व्यक्ता कुलेश्वरि॥ गुप्ता च साधकैः कार्या निर्जने वनगे निशि॥ व्यक्ता दिवा प्रकर्त
व्या लोकाचारक्रमेण तु॥ लोकाचारं विना देवि गोपनं नैव जायते॥ गोपनं सिद्धिमूलञ्च

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

निरु
२

दितं कर्म्म दिव्यभावाश्रितं प्रिये ॥ श्मशानगामिनो वीराः कलां पूजन्ति सर्वदा ॥ श्म
शानगामिनो वीरा गुह्यायोनीवयावर्त्ति ॥ गोपनात्सि· ११११११ । द्धिमाप्नोति व्यक्ता च्यु·
कुलनाशनं ॥ दिव्यवीराश्रितं कर्म्म फलं दं गोपनान्वितं देवतागुरुमन्त्राणां प्रभावं द
र्शयेत्ततः ॥ दिव्यौघधीनां वीराणां यत्तयत्कर्म्म च योगिनां ॥ तत्सर्वं गोपनं कार्य्यं
प्रकाशान्निस्फलं भवेत् ॥ रात्रौ कुलक्रियां कुर्य्याद्दिवा कुर्य्याच्च वैदिकीं ॥ दिवा रात्रौ यजे
द्देवीं योगी योगप्रभेदतः ॥ न दिवा पूजयेद्वीरो न पशु रात्रिपूजनं ॥ विवर्ज्जयेन्महेशा
नि अभिचाराय कल्प्यते ॥ कलापूजां विधायाथ मनसा वा कुलेश्वरीं ॥ पूजयेद्दक्षिणां का
लीं श्मशाने कुलसाधकः ॥ श्मशाने दक्षिणास्थाने श्मशाने च सदा शिवं ॥ योनिरूपा म
हाकालीशवशय्या प्रकीर्त्तिता ॥ श्मशानं द्विविधं देवि चिता योनिः प्रकीर्त्तिता ॥ शिव
लिङ्गं कुलेशानि महाकालेन भाषितं द्वयोर्योगं विना नैव दक्षिणा सा फलप्रदा ॥ त्रि

राम:
२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सरस्वतीं ॥ कालिकेवलतामूलानीलमूलाच्चतारिणी ॥ उभयोरुभयोः पूजा सा पूजा
मोक्षदायिनी ॥ विशिष्टा चैव मन्त्रा सिद्धिर्देवानामपि दुर्लभा लतानीलं विना देवि का
लीं तारां च पूजयेत् ॥ कुलनाथं समाश्रित्य चोपदेशं प्रकल्पयेत् ॥ कुलनाथं विना दे
वि मन्त्रं तन्त्रं न सिध्यति ॥ भावस्तु त्रिविधो देवि तथैव मन्त्रदेवता ॥ कुलशास्त्ररता ज्ञेया
गुरवो बहवः स्मृताः ॥ कुलशास्त्रविशेषज्ञो गुरुरेको हि दुर्लभः ॥ पशुगुरोर्मुखाल्लब्ध्वा
पशुरेव न संशयः ॥ वीरगुरोर्मुखाल्लब्ध्वा वीर एव न संशयः ॥ दिव्यगुरोर्मुखाल्लब्ध्वा दि
व्य एव न संशयः ॥ दिव्यवीरे च यो भेदः स भेदः परिभाष्यते ॥ दिव्यश्च देवताप्रायो वी
रश्चोद्धतमानसः ॥ पूर्वाम्नायोदितं कर्म्म पाशवं परिकीर्त्तितं ॥ यदुक्तं दक्षिणाम्नायेन त
द्वपाशवं स्मृतं ॥ पश्चिमाम्नायदं कर्म्म वीरयज्ञसम न्वितं ॥ उदमुखोदितं
कर्म्म दिव्यभावान्वितं प्रिये ॥ दिव्याऽपि वीरभावेन साधयेत् पितृकानने ॥ ऊर्द्ध्वाम्नाये

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

जन क १२७२

नि॰ह॰ ॐ नमः परमदेवतायै ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ सिद्धविद्यापुराप्रोक्तातत्त्वमन्त्रा
१ दिकानिच ॥ नानाभावप्रभेदेनसंज्ञयोजायतेप्रभो ॥ भावभेदेनकथयलोकनिस्ता
रकारक ॥ सर्वेषांशरणंतत्त्वसिद्धान्तंविष्णुसम्मतं ॥ आसामाराधनंकेनभावेनपरि
जायते ॥ आसांवाप्रकृतिःकापितस्यावाकीदृशीक्रिया ॥ ततप्रकाशयसम्यङ्मेये
नयामिनिरुत्तरं ॥ श्रीशिवउवाच ॥ सर्वेसांसिद्धविद्यानांप्रकृतिर्दक्षिणाप्रिये ॥ दि
व्यैर्वीरभावैर्वाचिन्तयेद्दक्षिणांशुभां ॥ दिव्यभावैश्चवीरैश्चकालीकुलंविचिन्तयेत्
श्रीकुलञ्चत्रिभिःसर्वैश्चिन्तयेत्कुलसुन्दरि ॥ कालीतारारक्तकालीभुवनामहिषमर्दि राम:
नी ॥ त्रिपुरात्वरितादुर्गाविद्याप्रत्यङ्गिरातथा ॥ कालीकुलंसमाख्यातंश्रीकुलञ्चततः १
परं ॥ सुन्दरीभैरवीबालाबगलाकमलापिच ॥ धूमावतीचमातङ्गीविद्यास्वप्नावती
प्रिये ॥ मधुमतीमहाविद्याश्रीकुलंपरिभाषितं ॥ लतायांपूजयेत्कालींतारांनील

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

निरुक्तटीका

ह. नं. १९८४१

[illegible] .१२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

५-१: ६६८ दे.नं. १६८५०

सौभाग्य तन्त्र

ख।ह। — (अपू)

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नं क १५७२

सा·य·
१

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥अखण्डोऽकारमानन्दनिष्यन्दामृतविग्रहः ॥ चिन्मा
त्ररूपिणीं विद्यां वन्दे स्वानन्दसुन्दरीम् ॥ १ ॥ अथ वक्ष्ये विस्तरेण पारायणावि
धिं परं ॥ यस्य विज्ञानमात्रेण साक्षात्परमसो भवेत् ॥ २ ॥ कालस्वरूपमज्ञात्वा
सिद्धये यो जपेन्मन्त्रं ॥ कोटिकोटिजपेनापि सिद्धिस्तस्य न जायते ॥ ३ ॥ कालस्व
रूपविज्ञानमहर्गणविधानतः ॥ अष्टाङ्कक्रमसंप्राप्तिर्नित्यस्तत्परमः फलं ॥
॥ ४ ॥ उच्यते प्रथमं तत्रादौ सिद्धकल्पाद्यहर्गणः ॥ अष्टाङ्कक्रमसंप्राप्तिर्येन तान्का
लिली भवेत् ॥ ५ ॥ नभर्तुं हुँ शर पक्षघ्नाः २४ गतवत्सरमिश्रिता ॥ नवाम्बरधरा
युक्ता १०९ भवेयुः शाकवत्सरः ॥ ६ ॥ षष्टिहृ पूर्णौ तु चक्रांके रुकर्मेवं नियोज गणः
येत् ॥ तेनैव राववत्सा हृ० हत्वाशेषं पूर्ववद्वहिः ॥ ७ ॥ इति शाकानयनं ॥ ॥ १
नन्दाद्रीन्दुगुणैः ३१७९ ऽर्वेतो गतकालिः यक्षेत्तु १२ नावर्द्धितो युक्तो सोमभूगण्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDE

कोटिघ्नभयुताः खाश्वै ७० र्हृतैः दिवैः २२ गायुफलैर्युतैर्नान स्वगुणै ३ र्वृंहः सतिथ्या
ग्निघ्नाऽघ्नोऽष्टौ शून्यनगाप्त ७०८ युक्अतिरमे २८ लब्धोऽधिमासोनितं ॥ ८ ॥
एवं सांसिद्धमनुमितं रविविम्बैः स्फुटीकृतम् ॥ सप्त ७ भक्ते षष्ठ्यं शुक्रादिस्यात्तु तीत
ल्वहर्गणाः ॥ ९ ॥ इत्यहर्गणानयनम् ॥ ॥ उदयं पंचभिः ५ र्हृते नवभि ९ र्नेव
वामराः ॥ षोडशभिः १६ षोडशाख्यानि त्साप्यन्यो यनामकः ॥ १० ॥ षड्विंशा २६ ग्नि
हृते न चन्द्रवेनष्टं युक्तयोगकम् ॥ कालज्ञाघोतवेदाश्वै ७४६० ९६ र्हृते नष्टुगसंत
ति ॥ ११ ॥ नन्देष्ठ योगश्चाश्वपूर्णापक्षै २०७३६ र्भक्ते परिवृत्तिः ॥ शेषं रसाद्रीषु ५७६
भक्ते वर्षाणि च गतानि च ॥ १२ ॥ वर्षशेषं रसगुणै ३६ र्भक्ते मासास्तु ते गताः ॥ मा
सशेषं ऋक्षमाज्ञेयं दिनानि त्यां कशेषतः ॥ १३ ॥ एवमष्टांगकं ज्ञेयं सिद्धि लग्नका
लिकी स्मृता ॥ पंचभूताश्च नक्षत्रानं स्पादहर्गणात्केसदा ॥ १४ ॥ इति ज्ञात्वा श्रीम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

पा·य·
२

तात्त्वविनियोगं समाचरेत् ॥ पाशायणाक्रमं तत्त्वज्ञायते संस्फुटं ध्रुवम् ॥ १५ ॥
इति श्रीमत्कौमाग्यतंत्रे पाशायणाविधावहर्गणादिनिरूपणं प्रथमपटलः
॥ १ ॥ अथोदाहरणं वक्ष्ये श्रीगुरोः कृपया मुदा ॥ पूर्णां ब्रह्मानन्दशर्म्मा कान्यकुलो
द्भवः स्वयम् ॥ अथोदाहरणं ॥ श्रीशाके १७६१ माघशुक्लसप्तम्यां सोमवासरे ॥ अ
त्र शकवर्षे १७६१ नन्दाद्रीन्दुगुणैः ३१७९ युतो जातः गतकलिवर्षे ४९४० अत्रपक्षे
न्दुर्वर्द्धितः द्वादशभिः १२ निघ्नो गुणितः ५९२८० जातो मासगणः ॥ तत्र युक्तो सौमध्यगाय
केः चैत्रादिगतमासैः १० युक्तः ५९२९० त्रिमग्नतः त्रयस्थानेस्थाप्य ५९२९० ॥ ५९२९
० ॥ अथैकत्र खाश्वैः ७० सप्तघ्नाभक्तं ८४७ फलं उपरि ५९२९० सयोज्य जातं ६०१३७ जा
तो धिमासगणः ॥ अत्र देवैः त्रयस्त्रिंशद्भिः ३३ गुणं फलं १९२२ अधिमासः तैः फलैः उप
रि ५९२९० युतं जातं अधिमाससावयवगणाः ६१२१२ अत्र तत्र मध्यगो वृद्धः त्रिंशद्भि

एम:
२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

३॰ गुणितं तिथिगणं १८३३३६॰ सौरतिथ्या प्राप्त मास स्वगत तिथिः ६ अनेन युतो जातं
स तिथिगणः १८३३३६६ त्रिधा न्यस्यान्येन्यास्य १८३३३६६ १८३३३६६ १८३३३६६
अधोस्थोऽभूत्स्वनगाप्तं ७ अवशिष्टेन अष्टाधिकसप्तशतेन ७०८ भक्तं फलं २५८९ तैः फलै
रुपरिस्थिते १८३३३६६ युक्तं जातं सवृद्धितिथिगणः १८३५९५५ अत्र श्रुतिरसैश्च
तुः षष्टिभिः ६४ भक्तं फलं क्षयदिनानि २८६८६ अनेनाधिवासदिनेन उपरिस्थिते
१८३३३६६ दुनितं जातं सावयवाहर्गणः १८०४६८० ॥ अत्राहर्गणे सप्तभक्ते शेषं
३ शुक्रवारादिगणने ऽक्लिष्टागतः सोमवारः प्राप्तः ॥ जातोऽशुद्ध अहर्गणः ॥ ॥
कलियुगस्य शुक्रवारे प्रारंभत्वात् शुक्रवारादिगणनेनं ॥ अथ ग्रहागानयनम् उद
यं पंचभिर्हतैः अस्मिन् अहर्गणे १८०४६८० पंचभिः ५ भक्ते शेषं ॰ तस्मात् न्यकारागत
ः अर्कादयः प्राप्तः ॥ नवभिर्नववासराः ॥ अस्मिन्नहर्गणे १८०४६८० नवभिर्भक्ते शे॰

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या.य.
३

षं॰ तस्मात् शकारो गतः अकार प्राप्तः॥ शुभगानन्दो गतः॥ आकाशानन्द प्राप्तः॥ यो
डुभिः षोडशास्वानित्या पर्य्याय नाम इत्युक्तत्वात् पर्य्याय नित्यात् पंचदशा एवंभि
ईकामेश्वर्य्यादि चित्रांतरक्षिणाय नं चित्रादि कामेश्वर्यन्तमुत्तरायणमित्युक्त
त्वाच्च अमायेति तंत्रराज वचनादपि पंचाशन्मातृका याविभाग इत्युक्तत्वादपि नि
त्यानयनेत्रिंशाद्भिर्भक्ते शुद्धो भवति॥ अस्मिन् अहर्गणे १८०४६८० त्रिंशद्भिः ९० भक्ते
शेषं॰ तस्मात् अंकारो विजानित्यागतः अकार कामेश्वरी नित्या प्राप्तः॥ षड्विंशद्भिर्भ
क्ते २६ शेषं ३ इति योगकः नक्षत्र योगो गतः दिनगणः १८०४६८० षड्विंश २६ भक्तेशेष
० नेन नक्षत्रस्य लकारो गतः लृकारः प्राप्तः॥ योगस्य नकारो गतः अकारः प्राप्तः॥ का
लंकाख्यात् वेदाश्वेह नेन युगः संतिष्ठति अस्मिन् अहर्गणे १८०४६८० कालंकाख्यात्
वेदाश्वै ०४[illegible]९ भक्तं फलं रगतयुगः तस्मात् ककारो गतः खकार प्राप्तः युगाक्षरः

एम:
३

74

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शेषं प्राप्तयुगांकः ३१।६८८ तत्र अंगात्क्रम्य पूर्णपक्षीः २०७३६ षट्त्रिंशत्सहस्रशताधि
कैर्विंशतिसहस्रैर्भक्तफलं ७४ गतपरिवृत्तिस्तस्मात् ठकारोगत णकारः प्राप्तपरि
वृत्यक्षरः ॥ ॥शेषप्राप्तवर्षांक ६८८ तत्र रसाष्टिभुजै ५७६ र्भिर्भक्तं फलं १ तस्मात् अ
कारोगतः ककारो वर्षाक्षरः प्राप्तः ॥ ॥शेषं ७२ तत्र रसयुगैः षट्त्रिंशद्भि ३६ र्भक्तं
फलं २ गतमासस्तस्मात् आकारोगतः इकारः प्राप्तः ॥शेषं ० दिननित्या ॥क्षकारोगत
ः अकारः प्राप्तः ॥ दिननित्यांकशेषतः इति षट्त्रिंशद्भिर्भक्तशेषअंकतो दिननित्या
भवतीत्यर्थः ॥ ॥इति श्रीभाग्यतंत्रे अहर्गणादीनामुदाहरणं प्रथमपटलः ॥१॥
अथ पारायणानां च लक्षणानि ब्रुवे धुना ॥ यानि ज्ञात्वा साधकेन्द्रः सर्वसिद्धिमवा
प्नुयात् ॥ १ ॥ चतुरंगं च पंचांगमष्टांगं द्वादशांगकं ॥ षोडशांगकं मंत्रं ज्ञात्वा पाराय
णविधिर्भवेत् ॥ २ ॥ नारत्रयं मूलविद्यां वर्षमासादिनोदयात् ॥ संयोज्य चतुरंगा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

पा.य.
४

ख्याविधिरेषः सुसिद्धिदः ३ अस्योदाहरणं ऐं ह्रीं श्रीं मूलवर्णाक्षरं कं मासाक्षरं
इन्दिनाक्षरं अं उदयाक्षरं अं इति चतुर्णां मक्षराणां योगेन जपः तस्मात् कं ई अं
अं रूपिणी श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीदेवी श्रीपादुकां पूजयामि द्वितीयदिने कं ईं कं
ईं रूपिणी० तृतीयादिने कं ईं खं चं ह्रूं० एवं ज्ञेयं इति चतुरंगः अथ पंचांग
: दिनतो वारतः पक्षान्मासात्षट्त्रिंशतावृतः पंचांगक्रमविज्ञेयो मार्कण्डेयाद्यु
पासितः ४ वारश्च घटिकाचैव दिननित्या तथैव च वर्षमासयुगं चान्ते परिवृ
त्तिरिति क्रमात् ५ अष्टांगक्रमसंप्रोक्तं भृग्वाद्यैः समुपासितः वारं घटियुगं मासं
पक्षार्णो तिथिनित्यका ६ परिवृत्तिमहायुगं पूर्णो शबलकादिनं महापरिवृ
त्तिरिति द्वादशांगं क्रमाद्भवेत् ७ पूर्णोसत्पंचशबलं रवदेणामं ततः परं महा
परिवृत्तिश्चैव परिवृत्तिस्तथैव च ८ महायुगं युगं वर्षमासश्च लघुमासकं

एमः
४

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पक्षंदिनंतिथैनित्यावारं घटीमनुक्रमात् ॥ ९ ॥ नक्षेत्रेयोगकारणामेवनुषोडशां
गकं ॥ विंशतिवीजसंख्येयंषोडशांगस्यसर्वदा ॥ १० ॥ एवंयोवेत्तिपंचानांगमपा
णयणानिवै ॥ सयोगीवल्लनिर्वाणप्राप्नयात्रनसंशयः ॥ ११ ॥ इतिश्रीमच्छीभाग्यतं
त्रेपाणयणाविधौपंचांगनिरूपणंद्वितीयपटलः ॥ २ ॥ अथेदानींप्रवक्ष्यामिविं
शतिवीजसन्ततिं ॥ षोडशांगविधानोक्तांयज्ञानान्सिद्धिमाप्नुया ॥ १ ॥ ॐकारःपूर्ण
संज्ञोहिसकारःसत्यमुच्यते ॥ हकारःशावनाख्योहिरंध्रवीजंचसर्वदं ॥ २ ॥ क्लींकारो
एमसंज्ञश्चस्त्रैंमहायरिवृत्तिः ॥ उकारःपरिवृत्तिश्चस्वंमहायुगमुच्यते ॥ ३ ॥ यर
कारोयुगवीजंचनवानीतिप्रचक्ष्यते ॥ एतानिस्थिरवीजानिवर्षोक्षराणिषड्विंशद
काराद्रिनुदीर्यते ॥ ४ ॥ मासाश्चषोडशःप्रोक्तास्वराणांषोडशंततः ॥ माससप्तदिन
संख्यानुषड्विंशच्च प्रकीर्तिता ॥ ५ ॥ अकारादिक्षकारादिक्षकारान्तंषड्विंशद्दिनसं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

पा-य-
५

ततिः योजयेद्बुधिमान्सर्वोलघुमासंविविर्द्दिश्यते ६ पंचमीदशमीपूर्णाशुक्लप
क्षेदिनत्रये तथाकृष्णेभुपक्षेभुकल्पयोगक्रमाद्भवेत् ७ दिनेष्वेतेषुद्वौद्वौचव
र्णौसंख्यानिगद्यते शेषेष्वेकैकमेतच्चलघुमासस्यनिर्णयः ८ पक्षनिर्णयमं
प्यत्रक्रमात्प्राज्ञोमहद्भुतम् वक्ष्यतेशुक्लकृष्णाभ्यांत्रिंशत्तिथिफलप्रदः ९ पंच
मीदशमीपूर्णादिनेष्वेतेषुसर्वदा चतुरश्चतुरोवर्णोनुच्चरेद्विधिवत्क्रमात् १०
अन्येष्वपिदिनेष्वेवंद्वौद्वौवर्णौनुच्चरेत् एवंपक्षस्यसंज्ञोहिनिर्मिताचमनी
षिभिः ११ दिनसंख्यामतोवक्ष्येपारायणसुसिद्धये अकारादिक्षकारान्तान्
षड्विंशत्संख्यकाश्वतान् १२ दिनार्णानीतिप्रोक्तानिपारायणविशारदः नित्य
श्वस्वरसंख्याताषोडशस्वरसंस्थिता १३ कामेश्वर्यादिचित्रांताः सर्वानेषोडशीं
भवेत् पर्यायक्रमतोज्ञेयमितिशास्त्रस्यदिङ्गिमा १४ वाराक्षरमतोवक्ष्येववर्णा

एमः
५

76

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यवर्गोकान् ॥ अलृकचटतपयशानित्येवं विनिर्दिशेत् ॥ १५ ॥ नववाराश्च तिज्ञेयान
वनाथात्मकाः क्रमात् ॥ प्रकाशश्च विमर्शश्च मानंदो ज्ञानमेव च ॥ १६ ॥ सत्पः पू
र्णः स्वभावश्च प्रतिगः सुभगस्तथा ॥ मासि मासे तु वाराणां च त्वारा वृत्तयो भवेत् ॥ १
७ ॥ घटिकाश्चाथ विज्ञेयाः षष्टिसंख्यादिने दिने ॥ पंचाशन्मातृकायाश्च विभागः
पंचधा भवेत् ॥ १८ ॥ अयच तयनामानो वर्गाः संपद्यते ततः ॥ यस्मिन्दिने तु यो
वर्णो ज्ञात्वा तन्घटिकोदयं ॥ १९ ॥ तदादिगणयेद्धीमानाद्य वर्गो जपेत्पुतः ॥ नक्ष
त्राण्यथ वक्ष्यन्ते वर्णक्रमवशादपि ॥ २० ॥ लृकारादि लकारान्तान् षड्विंशत्संख्य
कानिति ॥ योगवर्णानि वक्ष्ये हं संख्या नक्षत्र वन्न वेत् ॥ २१ ॥ अकारादि नकारांता
न् योगसंख्या प्रकीर्तिताः ॥ मआदिरवान्तकहराणान्वादशाश्च तिथि गावृति ॥ २२ ॥
मासे मासे च विज्ञेया षोडशांगमिति स्फुटं ॥ चतुर्निर्णयमप्यत्र वक्ष्ये हं जपसिद्ध

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पा॰प॰
६

येत् ॥ २३ ॥ जयार्द्धेनविधोज्ञेयाशक्तयोष्टौसुसिद्धिदः ॥ श्रीकरीमोहिनीचैवकामि
नीविमलातथा ॥ २४ ॥ हारिणीभ्रामरीचैवगौरीलक्ष्मीकुमारिके ॥ पुष्पिणीचकु
मारीचमोहिनीविमलातथा ॥ २५ ॥ जयनीश्रीकरिश्चैवपर्यायेणैतानिषट्क्रमात्
॥ पुष्पिणीचकुमारीचमोहिनीविमलातथा ॥ २६ ॥ वर्षेदिनंमोहिनीचविमला
मासकोदयात् ॥ वर्षोदयाभ्यांजयनीदिनोदयाभ्यांश्रीकरी ॥ २७ ॥ इत्येवंपर्वेषड्वं
स्यान्क्षोभयानमतोबुधे ॥ वर्षं॰मासंतथाप्रोक्तंपक्षस्योदयमेवच ॥ २८ ॥ वर्णोपंच
कर्मेयोगात्जयसूर्योपराजकः ॥ कामेश्वर्योदिचित्रांतदक्षिणायनमुच्यते ॥ २
९ ॥ चित्रादिकंसमारभ्यकामेश्वर्यांतमुत्तरं ॥ अयनंचोच्यतेयद्वज्ञानान्सिद्धिःप्रद
यकः ॥ ३० ॥ सूर्यःशुक्रस्तथाचन्द्रःकेतुर्भूमिसुतोबुधः ॥ राहुर्गुरुःशनिश्चैवग्रहा
णांजयईरितः ॥ ३१ ॥ प्रतिमासेपिविज्ञेयश्चजयोगतिःक्रमात् ॥ इत्येवंषोडशांगा

रामः
६

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शेन संप्रोक्तं जपलक्षणम् ॥ ३२ ॥ श्रीमता विधिवत्ज्ञात्वा पारायणाविधिं भजेत् ॥
इति संक्षेपतः प्रोक्तं पंचागानां विनिर्णयं ॥ ३३ ॥ षोडशांगविधानं चक्रत्वादिक
मुपक्रमं ॥ गोपनीयं प्रयत्नेन जपनीयं परात्परं ॥ ३४ ॥ इति श्रीसौभाग्यतंत्रे पाराय
णाविधौ षोडशांगबीजसंतत्यादिनिरूपणं तृतीयः पटलः ॥ ३ ॥

॥ अथ षोडशांगस्य बीजानामुदाहरणं ॥ ॥ आदौ चतुरङ्गनामानि

वर्षाक्षर — फं १	दिनतः — ६०।१	इति पंचाङ्गक्रमणं	नित्याक्षर — औ ४
मासाक्षर — ईं २	वारतः — ८।२	अष्टांगचक्रं ॥	वर्षाक्षर — षैं ५
दिनाक्षर — औं ३	पक्षात् — १५।३	वाराक्षर — औं १	मासाक्षर — ईं ६
उदयाक्षर औं ४	मासात् — ३०।४	घटिकाक्षर — औं २	युगाक्षर — रवें ७
पंचाङ्गक्रमः ॥	षट्त्रिंशद्दिनात् ३६।५	दिनाक्षर — औं ३	परिवृत्पक्षर — ह्रीं ८

इत्यष्टाङ्गचक्रं ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पा॰य॰ ७

द्वादशाङ्गक्रमः॥ षोडशांगस्यविंशतिवीजा

वार् अभ्रकाशानंद　　महापरिवृत्ति ह्स्रैं ६　　वाराक्षराणिसनाथाः॥ सप्तग्र

घटि ऐं—२　पूर्णा ॐ १　महायुग ऊं ७ अआ ८ अभ्रकाशानंदनाथा सूर्य १

युग खं—३　सम्प सं २　युग खं ८ अश्वृ ८ विमर्षानंदनाथ शुक्र २

मास ऐं—४　शवल ह्रं ३　वर्ष यं ९ क ५ आनंदानंदनाथ चंद्र ३

पक्ष ऐं—५　खर्व ४　मास फं १० च ५ ज्ञानानंदनाथ केतु ४

नित्या ऐंकामेश्वरी राम क्लीं ५　लघुमास अ ११ ट ५ सत्यानंदनाथ सोम ५

　पक्ष॰ ऐं १२

परिवृत्ति सां ७　नक्षत्र लं १८ १२　दिन अ १२ त ५ पूर्णानंदनाथ बुद्ध ६

महायुग खं ८　योग ऐं १९ १२　नित्या ऐंकामे १६ प ५ स्वभावानंदनाथ राहु ७

पूर्णा ॐ—९　करण क्रं २० १२　वार ऐं १७ य ५ प्रतिभानंदनाथ गुरु ८

शवल ह्रं—१०　इतिद्वादशांग॰　घटि ऐं १७ श ५ सुभगानन्दनाथ शनि ९

　नक्षत्र॰ लं १८ १२

दिन अंशिवतत्व॰सविंशतिवीजानि　योग॰ ऐं १९ १२　संततिभवानिस्थिरवीजानि

महापरिवृत्ति १२　इति षोडशांगस्य　करणा क्रं २० १२　वर्षोक्षरादिकंतुगणितादागतं

इतिद्वादशाङ्गानि　विंशतिवीजानि　ज्ञानमी

या॰म॰ ७

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

१२	भ	ई	इ	ठड	न	अ	५६	ड	प	५५	ङ	क	आचै	अ	अ	ल	वि
११	म	१०	ने	ढणा	प	ध	५०	ढ	शि	५२	व	च	शाफे	अ	य	लृ	कु
१४	य	१०	मै	तथ	फ	श	५७	ण	सि	४८	छ	८	सभो	क	च	ऋ	च
३०	रल	८	उ	दधनय	व	पू	५६	त	सा	४३	ज	त	पूख	रख	त	ऋ	सि
१	व	५	वृ	फव	भ	उ	५४	थ	शु	३७	रु	प	खरा	ऋ	य	उ	व
२	श	१	शु	भम	मृ	रे	५१	द	शु	३१	ज	य	प्रशा	ऋ	अ	उ	व
३	ष	५१	श	यर	य	अ	४८	ध	व्र	२४	ट	श	सूश	लृ	य	ड	भे
४	सह	४६	१	लवशष	र	ञ	४४	न	ऐं	१७	ठ	अ	प्रवृ	लृ	च	इ	ति
५	ल	४०	चै	सह	ल	ह्र	[illegible]	प	वै	१	ड	ल	विशु	ए	त	आ	भ
६	क्ष	३४	मे	लक्ष	व	रो	३६	फ	वि	१	ढ	क	आचै	ए	य	अ	का
७	अ	२८	वु	अक	श	मृ	३२	व	आ	४६	ण	च	शाके	ओ	अ	अ	का
८	क	२३	वृ	खग	ब	आ	२८	भ	सो	३६	त	८	सभो	ओ	ए	आ	भ
९	रका	१८	शु	घङदछ	स	पु	२५	म	शो	३२	थ	त	पूउ	औ	च	इ	नि
१०	घ	१४	श	जरु	ह	ति	२३	य	अ	२६	द	प	खरा	अ	त	ई	भे
११	ङ	१०	१	जट	न	अ	२२	र	उ	२१	ध	यं	प्रवृ	क	य	उ	व
१२	च	८	वै	ठड	क्ष	म	२२	ल	छु	१६	न	श	सुश	ख	अ	उ	व
१३	छ	७	मी	ढण	अ	पू	२५	ल	शू	१२	ञ	अ	प्र	रऋ	ए	ऋ	शि
१४	जरु	७	वु	तथधब	क	उ	२८	लृ	गै	१०	आ	आ	विशु	ऋ	च	ऋ	ल
१५	ज	ई	वृ	नप	ख	ह	२८	ए	वृ	ई	इ	इ	आचै	ल	त	लृ	कु
१	८	१२	शु	फव	ग	वि	१३	ऐ	कु	ई	ई	ई	शाके	लृ	य	लृ	वि
२	नछ			पक्ष	घ												

मास

श	य	अ	ए	च	३१
न	र	आ	ऐ	छ	३२
थ	ल	इ	ओ	ज	३३
द	व	ई	औ	झ	३४
ध	श	उ	अं	ञ	३५
न	ष	ऊ	क	ट	३६
प	स	ऋ	ख	ठ	३७
फ	ह	ॠ	ग	ड	३८
ब	ल	लृ	घ	ढ	३९
भ	क्ष	लॄ	ङ	ण	४०
म	अ	ए	च	त	४१
य	आ	ऐ	छ	थ	४२
र	इ	ओ	ज	द	४३
ब	ई	औ	झ	ध	४४
व	उ	अं	ञ	न	४५
श	ऊ	औ	ट	प	४६
ष	ऋ	क	ठ	फ	४७
स	ॠ	ख	ड	ब	४८
ह	लृ	ग	ढ	भ	४९
ल	लॄ	घ	ण	म	५०
अ	ए	ङ	त	य	५१
आ	ऐ	च	थ	र	५२
इ	ओ	छ	द	ल	५३
ई	औ	ज	ध	व	५४
उ	अं	झ	न	श	५५
ऊ	क	ञ	प	ष	५६
ऋ	ख	ट	फ	स	५७
ॠ	ग	ठ	ब	ह	५८
लृ	घ	ड	भ	ल	५९
लॄ	ङ	ण	म	क्ष	६०
सोम	भौम	बुध	गुरो	शुक्र	

अष्टमानु:

श्रीकरी १
मोहिनी २
कामिनी ३
विमला ४
हारिणी ५
भ्रामरी ६
गौरी ७
लक्ष्मीकुमारी ८

षट्पर्वे

पुष्पिणी १
कुमारी २
मोहिनी ३
विमला ४
जयनी ५
श्रीकरी ६

त्रयोदशी शनिवार दिने वैक्रमे शान्तेयम्

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्रीकरीअत्युग
तमोहृतीनत्य
द्र्मासोदयः

अथ लघुमासनिर्णयोदाहरणम्

माघशुक्ल				पक्ष	घटि दिन	नक्षत्र	योग
९	अ	६	च	अक	अ	भ	२३ लवु ५१ अ अ प्रदत्त· ऐअका शुक्लप
८	क	२	मं	खग	क	कृ	१६ वृऐं ४३ आ लृ विश्रुअ एआम क्ष·दक्षि
१०	ख		उ	घङचछ	ख	रो	१५ एवै २६ इ क आचंल चइनि णायन
११	ग	४८	बृ	जरू	ग	मृ	११ ऐवि २८ ई च शाकेल तईभे
१२	घ	४१	शु	अट	घ	आ	७ ओप्रि २१ उ ट समोए एठव
१३	ङ	३२	श	ठड	ङ	पु	५ औआ १४ ऊ त पूवुऐ अऊव
१४	च	३३	र	ढण	च	ति	३ अंशौ ८ ऋ प स्वाएओ एऋसि
१५	छ	२१	चं	तथद्ध	छ	अ	१ अंशा २ ॠ य प्रवृओ चऋल
१	ज	३०	मं	नप	ज	म	१ कअ १६ लृ श प्रशाअ नलृक
२	झ	३१	उ	फव	रू	पु	३ खउ ५४ लॄ अ प्रर अ यलृवि
३	ठ	३२	बृ	भम	ञ	उ	५ गघ ५३ ए ल विश्रुक अएवि
४	ड	३५	शु	यर	ट	ह	६ घशू ५२ ऐ क आचख एऐनी
५	ढ	३६	श	लवशव	ठ	चि	१४ङगी ५३ ओ च शाकेऋ चओस
६	त	४४	र	सह	ड	स्वा	१६ चंवृ ५४ औ ट समौऋ तओज्वा
७	थ	४६	चं	लक्ष	ढ	वि	२६ छधू ५५ अं त पूवु लृ एऐचौ कृक्षय
८	द	५४	मं	अक	ण	अ	३३ जव्या ५६ अ प खशल अओवि क्षठज·
९	ध	५६	उ	खग	त	ज्ये	३८ रुह ५८ क य प्रवृ ए एओजा णायण
१०	न	६०	बृ	घङचछ		मू	४४ जव ५८ ख श सूशए चओस
१०	प	४	शु	जरू	द	पू	४६ ठसि ५८ ग अ प्ररओ भएनी
११	ब	७	श	अट	ध	उ	५२ ठव्य ५७ घ लृ· विश्रुओ यएवि

घटिकोदयस्योदाहरणम्

सप्तमी	अष्टमी	दशमी	एकादशी	द्वादशी	दशमी
अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ लृ लॄ	ए ऐ ओ औ अं अः क ख ग घ	च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ	त थ द ध न प फ ब भ म	य र ल व श ष स ह ळ क्ष	१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०
ए ऐ ओ औ अं अः क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ	ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ ण त थ द ध न प	त थ द ध न प फ ब भ म य र ल व श ष	य र ल व श ष स ह ळ क्ष अ आ इ ई उ ऊ	अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ लृ लॄ ए ऐ ओ औ अं अः	११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २०
ट ठ ड ढ	फ ब भ	स ह क्ष	ऋ ॠ लृ लॄ	क ख ग घ	२१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३०

अत्र षष्ठिघटिस्य·अमायोनवप्रवर्तितनयोत्क्रमवकत्वाततविसर्गः·
इतिः अथवाश्वकाराहितिनभौः॥मायाविसर्गः॥अस्पष्टा॥
॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अथ पारायणानां च तत्वसंख्या विनिर्णयः ॥ उच्यते प्रथमं तन्त्रसिद्धिदं चतुर
ङ्कम् ॥ १ ॥ नाथरत्नं तु द्वितीयं स्याद्व्रकेशीनान्तृतीयकम् ॥ घटीपारायणं तु
र्य्यं पञ्चमं नामसंज्ञकम् ॥ २ ॥ मंत्रपारायणं षष्ठं तत्वारव्यैवैव सप्तमम् ॥ नि
त्यारव्यमष्टमं चैव नवमं मातृकाह्वयम् ॥ ३ ॥ दशमं लघुमामारव्यं पाक्षमे
कादशं भवेत् ॥ द्वादशं तिथिनित्यारव्यं न्त्रत्वारयन्त्रयोदशम् ॥ ४ ॥ चतुर्द
शं राशिसंज्ञं रविं पञ्चदशं स्मृतम् ॥ षोडशं भूतिसंज्ञश्च हंसः सप्तदशं स्मृत
ः ॥ ५ ॥ वशित्वष्टादशश्चैव युगनाथो नविंशकम् ॥ मुद्राद्वयं विंशतिमं चक्रा
रव्यं त्वेकाविंशतिः ॥ ६ ॥ द्वाविंशतिमरश्मीनां पारायणमनुक्रमात् ॥ षट्य
र्वाणां ततः पञ्चं पूर्वाम्नायाष्टविंशतिः ॥ ७ ॥ ऊनत्रिंशत्सोमपानं पारायणमिती
र्य्यते ॥ सर्वमंगलात्रिंशच्च सर्वमाजस्यासिद्धिदम् ॥ ८ ॥ सूर्य्यापिपागमं त्रिंशत्तदे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

पा॰य॰
९

कात्रिंशतिसम्भवेत् द्वात्रिंशतिमविद्याद्यास्त्रयस्त्रिंशङ्मावयम् ९ भुव
नायाश्चतुस्त्रिंशत्कोमेशाः पंचत्रिंशकम् पारायणमिदं सर्वं जगद्रञ्जनका
रकम् १० आम्नायसंज्ञं षट्त्रिंशत्पात्तं पारायणं परम् शरणं सर्वलोकानां
वैरायं त्रिदिवौकसां ११ श्रीमत्त्रिपुरसुन्दर्यानन्दसाम्राज्यदायकम् इति सं
सेयतः प्रोक्तं सूत्रं परमदुर्लभम् १२ एतानि तत्वसंख्यानि विद्यापारायणा
नि वै यः करोति नरो लोके स मुक्तो नात्र संशयः १३ इति श्रीसोमागमतंत्रे पारा
यणविधौ पारायणसंख्यानिरूपणं नाम चतुर्थपटलः ४ अथोच्यते स
मासेन विद्यापारायणानि वै यानि ज्ञात्वा साधकेन्द्रो भवेदस्खलितविग्रहः १
तत्रादौ कथयिष्ये वक्ष्ये सिद्धिदं चतुरङ्गकम् सर्वपारायणानां च मूलभूतं स
नातनम् २ तत्रैवाम्भवनाश्चैव मूलविद्यामपि क्रमात् अष्टाङ्गानां तत

रामः
९

80

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्रीत्काकुलवृत्तमथाचरेत् ॥ ३ ॥ पारायणानामतश्चतुर्थस्वरतः परा ॥ हंसः पञ्च
वस्तकुनामैवंक्रमादिउत्तमा ॥ ४ ॥ अलृकचटतपयशाद्यैकंक्रमाज्जपेत् ॥ नववर्गेण
प्रथमकं ततो वर्गे द्वितीयकम् ॥ ५ ॥ वर्गौ द्वयाभ्यां तृतीयं त्रिवर्गैश्चतुरीयकं ॥ इत्येकं
चतुरंगं हि गुरुतः शास्त्रतास्त्विदम् ॥ ६ ॥ ज्ञात्वा जपेत्प्रथममतः सर्वसिद्धिमवाप्नुयात्
अथ द्वितीयं वक्ष्येहं नाथ पारायणं परम् ॥ ७ ॥ त्रितारादिकमुच्चार्य्य मूलविद्यादिकं त
तः ॥ मायां रमां च वा क वर्गा नवधा पृथगुच्चरेत् ॥ ८ ॥ प्रकाशादिकमारभ्य सुभगानन्द
मानतः ॥ मंडलक्रमतो जाप्यं मासि भूचतुरावृत्तिः ॥ ९ ॥ अथ तृतीयं वक्ष्यामि चक्रेशीनां
सुखप्रदम् ॥ त्रितारादिकमुच्चार्य्य मूलविद्यादिकंक्रमात् ॥ १० ॥ अआमन्तोपराम्बस्था
त्रिपुरेति ततः परम् ॥ चक्रेश्वरीस्वरूपिणी श्रीमहात्रिपुरसुन्दरी ॥ ११ ॥ श्रीपादुकां पूज
यामित्येवं न तत्पंतमुच्चरेत् ॥ नवचक्रेश्वरीनाम्ना पारायणमितीर्य्यते ॥ १२ ॥ षडिपाराय

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

या.प.

१०

णांतुर्य्यंतत्वकारमथोच्यते अष्टचतयनामानिपश्चात्नुदयकानितु १३ तत्रयदि
वर्सेयस्योदयतत्तुथमाक्षरम् तदादिमजपेदत्तप्रथमंवर्गमभ्यसेत् १४ तारत्र
यंमूलविद्यामानेतद्वर्णोऽहंरितः हंसपदंसमुच्चार्य्यत्येवंषष्टिजपोभवेत् १५ घ
टिकारायणाभ्यासंषष्टिजपइतिस्मृतः प्रातःसध्यानाप्येवंतित्रिकालेवंतिलांत्रिका
१६ नामपरायणामतोवक्ष्ये पूर्वोक्तपश्चमम् तत्रादावधिकारार्थंसंकल्प्यमातृका
न्यसेत् १७ तारत्रयंमूलविद्यांदिनंनित्यादिकंक्रमात् पूर्वोक्तमेवमुच्चार्य्यविन्यसे
मातृकाद्वयम् १८ विद्याकूटत्रयंमूलंहृदिबिंदुषुक्रमान्न्यसेत् विद्याकूटैर्द्विरावृ
त्यादिनंनित्यादिभिःसह १९ कण्ठयुगलंन्यस्यकालचक्रंहृदिस्मरेत् तन्मध्य रामः
गतश्रीचक्रे पालनित्यावृतांपरां २० देवींश्रीसुन्दरींध्यात्वामनसाचप्रणम्यच १०
प्राणायामत्रयंविधिवत्तत्त्वजपमाचरेत् २१ मूलंअंआइप्रथमंनामसप्तकान्ततः

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

परम् ॥ मूले अष्टांशद्वितीयमेवमुत्तरं तोजपेत् ॥ २२ ॥ अंतर्वाईड़्यामध्ये अष्टांईड़न्य(
न्तमुच्चरेत् ॥ विद्या भवति षट्त्रिंशद्दे वस्वरभिभेदतः ॥ २३ ॥ तत्वाक्षरगणाप्रत्यकं दीर्घ
तत्वाक्षरगणपि ॥ तुर्ययामादत्ताक्षरे षट्त्रिंशत्क्रमरूपतः ॥ २४ ॥ प्रति वर्गेषु सप्त
त्यधिकं पञ्चशतं क्रमात् ॥ मिलित्वेत्यक्षरा सर्वे षट्त्रिंशद्गुणारन्तथा ॥ २५ ॥ सप्तशताः
धिकाविंशत्सहस्राः प्रभवन्ति च ॥ तासु प्रत्यहमेकस्य वर्गोस्य जपशक्तितः ॥ २६ ॥
कालप्राप्तं क्रमं पूर्वमावृत्य सक्रमं भवेत् ॥ नामपारायणमिति यच्च मंत्रसमुदाहृत
म् ॥ २७ ॥ इत्येवं भजते यो वै नामपारायणं क्रमः ॥ स सर्वसिद्धिसंप्राप्य देवीदर्शन
मापयात् ॥ २८ ॥ इति सौभाग्यतन्त्रे पारायणविधिर्नाम पारायणात्निरूपणं पञ्चम
पटलः ॥ ५ ॥ अथ षष्ठं प्रवक्ष्यामि मन्त्रपारायणं परम् ॥ यस्यो धौंधारस्पत्तानूनं दे
वीपुत्रो भवेन्नरः ॥ १ ॥ मायाकुण्डलिनी चैव क्रियामध्यमनी तथा ॥ कालीकलामा(

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

पा.य.
११

लिनीचमातङ्गीविजयाजया ॥ २ ॥ भगवतीतथादेवीशिवाचशाम्भवीदश ॥ ततश्च
प्रथमाशक्तिस्तथाशङ्करवल्लभा ॥ ३ ॥ ततस्त्रिनयनावाग्वादिनीचैवतुभैरवी ॥ ह्रीं
कारीत्रिपुराचैवपरापरमयीतथा ॥ ४ ॥ मातृकाकुमारीदशममन्त्रविद्यास्मृताःक्रमा
त् ॥ ऋषिभिःश्रीमूलविद्यायामन्त्रपारायणःक्रमः ॥ ५ ॥ मूःशुक्लिंमूलशुक्लिंचकृत्वावे
मातृकान्यसेत् ॥ मूलविद्यायाऋष्यादिन्यासमन्त्रयःपुरःसरम् ॥ ६ ॥ चतुरासनंवा
ष्वन्यासश्चविन्यसेत्ततः ॥ हृदयेललितांध्यात्वामनसाचैःप्रणम्यच ॥ ७ ॥ प्रा
णायामत्रयंकृत्वाततस्तुजपमाचरेत् ॥ त्रितारमूलविद्यांचउक्त्वामायांततोवदे
त् ॥ ८ ॥ अकाल्यनेशक्तिबीजमेवंक्षालनंसमभ्यसेत् ॥ एवंचमाययायुक्तंअकाली
मोरितिक्रमात् ॥ ९ ॥ क्षालनंपुनर्माययायाचअकालीमोरितिक्रमात् ॥ क्षालनमभ्य
सेच्चपुनर्मूलंमायासमन्वितं ॥ १० ॥ सकारान्तंसमभ्यस्यपद्दिशान्तश्चतुहृन्तरम् ॥ ज

श्रमः
११

82

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

योभवति मायायामधुमत्यापि भेदतः ॥ ११ ॥ पुनाहिन्नाररुच्चार्य्य मूलविद्यां समु
च्चरेत् ॥ वाग्भवन्तु पुनश्चोक्त्वा अकाली मौहिति क्रमात् ॥ १२ ॥ चतुर्विद्याक्षरैर्युक्तं
द्विशतं चतुरुत्तरम् ॥ पुनाहिन्नार्द विद्याश्च कामबीजं ततः परम् ॥ १३ ॥ अंकाली
मौहितिप्रोक्ता चतुर्थी मधुमत्यापि ॥ पूर्ववज्जपयाभूयाद्विशतं चतुरुत्तरम् ॥ १४ ॥
सर्वे मिलित्वा संख्यास्यात् द्वादशाधिकषट्शतम् ॥ नामैकस्य त्रयः प्रोक्ताय्येवं तन्
वसुकीर्तनम् ॥ १५ ॥ कात्यादिषु च नामेषु शास्त्रं व्यतेषु वक्रमात् ॥ विंशाधिक
शतोपेतं षट्सहस्रं जपो भवेत् ॥ १६ ॥ प्रारम्भादिवसे स्वेवं संजप्यं तदनन्तरम्
द्वितीयेन्हि समुत्थाय नित्यं निर्वर्त्य शक्तितः ॥ १७ ॥ स्नात्वा सनं समभ्यागासीतः कृत्वा
न्यासांश्च नादिकम् ॥ प्राणायामं ततः कृत्वा पूर्ववज्जपमारभेत् ॥ १८ ॥ विशेषस्त
त्र विज्ञेयः शक्तिबीजं विहाय च ॥ स्त्रीं हूँ समुच्चार्य्य शेषं शंकरवल्लभाम् ॥ १९ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

एवं द्वितीयेऽह्नि जपः सप्तको पूर्ववद्देवहि ॥ चतुर्भिर्म्मातृकाभिश्च कान्त्यादिदशनामभ-
भिः ॥ २० ॥ पूर्ववत्सर्वमयुक्तं तु ध्येयागमवेदिभिः ॥ एवं तृतीयपि दिने दशाहान्ते क्र-
माज्जपः ॥ २१ ॥ पृथक्पक्षं वसंयुक्तः खपक्षेन्दुतु ६१२० संख्यका ॥ दिवसेदिव-
से भूत्वा सर्वं सम्भूयतिश्चयान् ॥ २२ ॥ वियदाकाशपक्षेन्दुकालद् ६१२०० संख्या-
प्रकीर्तिता ॥ तृतीयेऽह्नि वौषडिति त्रिनेत्रां मंत्रमुच्यते ॥ २३ ॥ चतुर्थेऽह्नि च आहेतिवा-
ग्वादित्या मनुर्भवेत् ॥ पंचमेऽह्नि चैसख्या हौं स्त्रः क्लीं हौं सिति ॥ २४ ॥ षष्ठेऽह्नि भुवने-
श्वर्यो वीजह्रीं कारद्वन्मपि ॥ सप्तमेऽह्नि समाख्याता विद्यापञ्चदशाक्षरी ॥ २५ ॥ अ-
ष्टमेऽह्नि कूटत्रयं परा प्रासादयोर्भवेत् नवम्हि संहेसकलरडान्वावयाश्च स-
मन्विता न् ॥ २६ ॥ सा षोडशपासंकेहौंदिह्यसिस्कादिरुच्यते ॥ कूटत्रयात्मको सं-
नः श्रीमातुः संप्रकीर्तिता ॥ २७ ॥ दशमेऽह्नि कमार्थ्योश्च कामवाग्भवसौरिति ॥ ए

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

वंपृथक्तयाभ्यस्य पञ्चवक्त्रं दिने दिने ॥ २८ ॥ विनियोगं गुरुकृष्णाज्ञाज्ञाजपवि-
धिर्भवेत् ॥ मंत्रपारायणात्पायं यष्ट्यो यो दशभिर्दिने ॥ २९ ॥ पंचाशन्त्रिंदिने वापि
शतं दिवाथवा भवेत् ॥ स्वशक्तितः समभ्यस्येदेवं पारायणं भवेत् ॥ ३० ॥ प्राप्नुयाद्दि-
रिविलान् भोगानन्ते देवीपदं व्रजेत् ॥ अथवान्यप्रकारेण मंत्रपारायणं भवेत्
॥ ३१ ॥ तारत्रयं समुच्चार्य मूलविद्यां ततो वदेत् ॥ मायादिसंपुटमन्यर्णां कालीरौ-
मितिचक्रमात् ॥ ३२ ॥ चतुर्णां मध्यमन्यर्णां पूर्ववत्क्रमतः पतन् ॥ प्रपठन्प्रजपेद्वह्नि
शतं चतुरुत्तरम् ॥ ३३ ॥ शक्तिस्थाने षिवमेवं प्रोक्ता शंकरवल्लभा ॥ शेषं पूर्ववदे-
वं स्याद्विशतं स्वचतुरम् ॥ ३४ ॥ शक्तिस्थाने षिवमेवं त्रिने आदिकमुच्चरेत् ॥ पूर्ववद्यो
जपेत्काली संबुद्धिमान् कायुना ॥ ३५ ॥ इति मायादिभिर्वर्णैः कालाख्य दशधावृतिः
चत्वारिंशाधिकः प्रोक्तादि महस्रास्य संख्यकः ॥ ३६ ॥ एवं च कालीस्थाने संवृ-

पा-य-
९३

स्त्वाः कल्पादिका ॥ नियोज्य पूर्ववज्जाप्यामध्ययत्मादितः क्रमात् ॥ ३९ ॥ इत्यादिद
शविद्यान्ता कात्यादि दशनामभिः ॥ मायायाश्च खभूम्याग्निवियत्पक्ष २०४०० मि
तो जपः ॥ ३९ ॥ एवं द्वितीयबीजस्य कुंडलिन्या ह्रुयस्य च ॥ खभूम्याग्निवियत्पक्ष २०
४०० संख्याको जप ईरितः ॥ ४० ॥ तथैव हि तृतीयस्य श्रीया बीजस्य वै जपः ॥ एकभूम्या
ग्निवियत्पक्ष २०४०० संख्याको ज्ञातामारीषिभिः ॥ ४० ॥ सर्वविद्येयो मयपक्षधराकालद
१२०० मितो जपः ॥ ४१ ॥ मंत्रपारायणमिति का गुत्त गुतः स्फुटं मम ॥ गुह्यगुह्यं वत्सनात्
जाप्यं सर्वसिद्धिप्रदं भवेत् ॥ ४२ ॥ इति श्रीसौभाग्यतंत्रे पारायणविधौ मंत्रपारा
यणनिरूपणं षष्ठपटलः ॥ ६ ॥ अथ पारायणं वक्ष्ये तन्त्ररूपं तु सत्तमम् ॥ एमः
प्रोक्तं मध्यान्हसंध्यायां तजायत्रीजपोत्तरम् ॥ १ ॥ चितारान्ता मूलविद्यादिनतित्या ९३
दिकं नामात् प्रपठन्नात्रूपेन तत्रारम्य रूपिणीं श्रीमहाविदेत ॥ २ ॥ त्रिपुरान्तेश्वरुद्

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रीश्रीमातृकां पूजयामि च ॥ नित्यनैमित्तिकं तत्त्वानां जपः प्रोक्तो दिने दिने ॥ ३ ॥ शिवा
यचनियर्थे नं षट्त्रिंशत्तत्त्वरूपकम् ॥ दिनार्णां तत्त्वमारभ्य मंडलकं मनोजपेत् ॥ ४ ॥
अथ नित्याह्यं पारायणमष्टमसीर्थ्येते ॥ प्रोक्तः सायान्हसन्ध्यायां तजायत्रीं जपोत्त
रम् ॥ ५ ॥ विशेषमहत्त्वविज्ञेयं न नित्यस्यानेकुनित्यका ॥ मंत्रनामण्डरस्थापजपेमस्त
मतं द्विजः ॥ ६ ॥ कामेश्वरीं समारभ्य षोडशपन्ता जपेदपि ॥ षोडशीस्वामसमारभ्य चि
त्रांत्रं प्रजपेत् बुधः ॥ ७ ॥ वर्षारम्भेतु प्रथमानित्यानन्तकं सतो भवेत् ॥ वर्षमध्येतु पर्या
या चत्वारः परिकीर्तिताः ॥ ८ ॥ नित्यापारायणमिति प्रोक्तं सर्वसमृद्धिदम् ॥ यः करो-
ति नरो लोके सर्वाभीष्टमवाप्नुयात् ॥ ९ ॥ अथ वक्ष्ये मातृकायाः पारायणमनुत्तमम्
नवमं नव सिद्धीनां निधीनां च फलप्रदम् ॥ १० ॥ त्रिताराधिकसञ्चायां मुख्यस्यानेष्ठ
मातृकाम् ॥ शेषं पूर्ववदेवात्र नित्यतत्रपलक्षणम् ॥ ११ ॥ एकावृत्तिप्रतिदिनं कृत्वा-

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

देव्येसमर्प्पयेत ॥ प्रसिद्धाः सकलाविद्या इतितंनविशारदः ॥ १२ ॥ संक्षेपेणाथवक्ष्या
मिदशमंलघुमासकम् ॥ त्रिंशद्दिनात्मकंपारायणंतत्त्वाक्षरम्भवेत् ॥ १३ ॥ त्रितानादि
कमुच्चार्य्यदिनाणांश्चततोवदेत् ॥ पूर्वोक्तसंख्ययामंत्रीआदिमध्यान्तगालये ॥ १४ ॥ ह
मडम्पन्तमुच्चार्य्यमण्डलक्रमतोजपेत् ॥ वृद्धिक्षयानुसारेणततद्वर्णांविपोज्यच ॥
॥ १५ ॥ लघुमासाह्वयमितिपारायणमुदीरितम् ॥ त्रिंशत्तिथिमयेमासेसर्वकावृति
फलप्रदम् ॥ १६ ॥ अथपारायणंपाक्षंशुक्लकृष्णक्रमेणच ॥ वक्ष्येतत्पूर्ववत्पूर्णाख्या
मुतिथिषपि ॥ १७ ॥ श्रुतरश्वतुरोवर्णान्नत्यामुखगमदगमत ॥ शुक्लकृष्णक्रमात्पा
क्षंलघुमासवदेवहि ॥ १८ ॥ मण्डलक्रमतोज्ञेयंशुक्लकृष्णविभेदतः ॥ वृद्धिक्षयंसमा
लोक्यतत्तद्वर्णान्समुच्चरेत् ॥ १९ ॥ पाक्षपारायणंयमितिपूर्वादेकादशांस्मृतम् ॥ अथ
पारायणम्वक्षेतिथिनित्याभिधंपरम् ॥ २० ॥ षोडशाश्वेतिपूर्वोक्तासिद्धिप्रदायकम् ॥

85

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तत्रप्रवृद्धिमिथ्यात्तुतिथ्यादिनक्षयंभवेत् ॥ २१ ॥ क्षयतिथ्यात्तुतान्त्रिस्यांप्रजपेद्धि
नयावुधः ॥ दिनक्षयंप्येकतिथ्यांतिथिवृद्धावितीरितम् ॥ २२ ॥ एकस्मिन्दिवसेप्येवं
तिथ्याद्व्यंतिथिक्षये ॥ तिथ्यापारायणामितिसर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ २३ ॥ अथास्त
मत्रसंज्ञात्तुपारायणंवदाम्यहं ॥ वर्षादावधिमारम्यवर्षान्तेचसमापयेत् ॥ २४ ॥
मत्रैकसमासयुग्मान्तरालंतत्तदीरितम् ॥ त्रितागादिकसंख्यार्थ्यंश्रीकरीमन्त्रक-
पिणी ॥ २५ ॥ श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीश्रीपादुका ॥ पूजयामिचतत्तन्त्रमेवं
क्रमसुदीरितम् ॥ २६ ॥ द्विद्विमासंपृथक्स्थश्रीवर्ण्यादिकमभ्यसेत् ॥ त्रयोदशा-
मितिपाठंपूर्वोत्पारायणंमहत् ॥ २७ ॥ चतुर्दशमतोवक्ष्येराशिपारायणंपरम् ॥
प्रतिमासंविराद्वृत्तिर्मासारम्भेपुनःपुनः ॥ २८ ॥ त्रितागादिकसंख्यार्थ्यंतत्तद्वर्णास-
मन्वितम् पूर्ववन्द्रुपसंख्यार्थ्यपारायणविधिंभजेत् ॥ २९ ॥ अथपारायणंस्वर्ट

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रोक्षेयश्च दशांतथा॥ मासे मासे चतुर्थ्यां कमादावर्तयः स्मृतः॥ ३०॥ त्रितापादिकसु
खाप्येसुख्यस्याते भुमंत्रवित्॥ स्वस्वबीजयुतान्मूर्ये: प्रसुखोन्पूर्वे वजपेत्॥ ३१॥
शिवं पूर्वे वदेवा त्रनामन्तं स्वमीरितम्॥ युग्मेष्ठक्रात्च शास्त्राच्छन्नान्वासिद्धिमवाप्नु
यात्॥ ३२॥ अथ वक्ष्येतितिमंत्रं षोडशं सर्वमूर्तिदं॥ शुक्लाम्लाविन्दुकान्तवर्णान्म
धुमन्माद्यं पृथक्॥ ३३॥ पूर्ववज्जपेन्मंत्री मातृकाक्रमरूपतः॥ प्रातःकालका
लेच मध्याह्ने सायाह्ने चार्द्धरात्रके॥ ३४॥ शुक्लादयांसि संयुक्ता मध्याह्ने विन्दुसंयुता
॥ सायं विसर्गो संयुक्ता विन्दुसर्गैर्महानिशि॥ ३५॥ इति संक्षेपतः प्रोक्तं भूतिपाराए
यणां महत्॥ नकुर्यायस्य कस्यापि वुयाद्धिष्यायसाधकः॥ ३६॥ इति श्रीसौभाग्य
तंत्रे पारायणविधौ भूतिपारायणप्रकारणां सप्तमपटलः॥ ७॥ अथ वक्ष्ये स
न्दर्शं हंसः पारायणां परम्॥ षष्ठिवर्णान्विता त्रिंशत्षट्शतोन्नरपूर्वकम्॥ १॥

86

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

एकविंशतिसाहस्रमिति नतिथिसंज्ञकम् ॥ जीवो जपत्यहोरात्रं हंस इत्यक्षरद्वयम्
॥ २ ॥ तज्जपं समन्नचक्रस्य गारोशप्रमुखादिषु ॥ अर्पयेन्कृतसंकल्प पूर्वोक्तवि
धिपूर्वकम् ॥ ३ ॥ त्रितारादिकमुच्चार्य्य मुख्यस्थाने च मंत्रवित् ॥ चक्रस्थदेवताङ
नाजपानमस्तु कामितम् ॥ ४ ॥ निवेद्यामि नान्यकामे वंकमतदर्शितम् ॥ हंसः पा
रायणामिति परमार्थप्रदं महत् ॥ ५ ॥ अथ वक्ष्ये वशिन्यादि पारायणमभीप्सितम्
॥ पूर्वोदस्तादशश्वेवद्विमायान्मराउलन्मवेत् ॥ ६ ॥ तारत्रयं मूलविद्यादिननिसा
दिकं क्रमात् ॥ अआयत्तान्तसकलं च वर्णान्वितान्सम्च्चरेत् ॥ ७ ॥ शिवेन्दुबिन्दु
सर्गाढ्यावितिसर्वत्र संवदेत् ॥ वर्षारम्भे प्रचारम्भे वर्षे वर्षे ष्टमंडलात् ॥ ८ ॥
ज्ञात्वानुबुद्धिमान् सर्वमंत्रशास्त्रप्रमाणतः ॥ कुर्यान्पारायणं कर्मसर्वसिद्धिमवा
प्नुयात् ॥ ९ ॥ वक्ष्ये प्रपुगणनाथानां पारायणमभीप्सितम् ॥ ऊनविंशतिसंगोर्वेच

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तुवर्गो फलप्रदम् ॥ १० ॥ मित्रीशोड्डीशषष्ठीशाश्च व्योमनाथश्चतुर्भिता प्रतिमासे
न चावृत्तिः कथिता सत्त्वावित्तमे ॥ ११ ॥ त्रितारादिकमुच्चार्य्य मुखे स्थाने प्रयोजयेत्
॥ शेषं पूर्ववदेव प्रोक्तं जप्त्वा सिद्धिमवाप्नुयात् ॥ १२ ॥ अथ वक्ष्ये विंशतिमं मुद्रापारा
यणं परम् ॥ यस्यैवं जपमात्रेण भवेत्सर्वोऽङ्गसुन्दरः ॥ १३ ॥ मासे मासे चतुर्वारमा
वृत्तिः कथिता बुधैः ॥ नाथवच्च जपः प्रोक्तो मुद्राबीजान्वितः शुभः ॥ १४ ॥ इति संक्षेपतः
प्रोक्तं पारायणमिदं महत् ॥ गोपनीयं सदा भक्त्या स्वगुह्यमपेयथा ॥ १५ ॥ एवं
पारायणक्रमं यः करोति दिने दिने ॥ स एव किं मानुषे लोके स साक्षाच्छिव एव हि
॥ १६ ॥ इति श्रीमौआग्न्यतन्त्रे पारायणनिरूपणं अष्टमपटलः ॥ ८ ॥ अथेदानीं प्र
वक्ष्यामि चक्रपारायणं परम् ॥ एकविंशतिमं पूर्वमारभ्य संख्यया स्फुटम् ॥ १ ॥
लघुमासरूपविधिना कर्तव्यामिति देशिका ॥ मराग्लनक्षपयणमासादिति मंत्रवि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ज्ञानदः ॥ २ ॥ एवं सन्नत्वादिमारभ्य वर्षान्तं समापयेत् ॥ चक्रेदेव्याः समुद्दिष्टा॰
नमासि त्रिपुरसुन्दरी ॥ ३ ॥ न्यारभ्याखोष्मूः १८० संख्या शुक्लशक्तिस्तनोदिता ॥ त्रि
ताणादिकसूत्राद्ये सुख्यस्थानेषु देवताम् ॥ ४ ॥ नियोज्य पूर्ववच्छेषं नायकं सर्वे
सुच्चरेत् ॥ प्रतिप्रतिपत्प्रथमा द्वितीयायां द्वितीयकम् ॥ ५ ॥ एवं क्रमेण सञ्जप्य सं॰
डलं क्रमतो बुधैः ॥ चरणमासतिथिभिश्चात्र संख्या मूर्त्तिर्भवेदिह ॥ ६ ॥ पूर्ववत्कृह्निहा॰
मादिज्ञात्वा पारायणाश्रयेत् ॥ श्रीगुरोः कृपया देव्याः पूर्णाभिषेकमारभेत् ॥ ७ ॥
वक्रपारायणामिदं तः कुर्यात्समाहितः ॥ पूर्णाभिषेकहीनस्तु चक्रपारायणाश्रये
त् ॥ ८ ॥ स च मृत्युमवाप्नोति रौरवं नरकं व्रजेत् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि राश्मिपारा॰
यणं परं ॥ ९ ॥ द्वाविंशतितमं पूर्वो देवीसान्निध्यकारकं ॥ लघुमासविधानेन ति
थयो वक्त्रगणान्विताः ॥ १० ॥ वियदब्ध्यग्नि ३६० संख्या स्याडक्षैवोक्तफलप्रद ॥ स्वाष्टमू

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

१८० संख्यकाश्च कुलशक्तिमालाक्रमोदिता॥११॥ द्विधा संपातयेत्तावच्छिवशक्तिविभे
दतः॥ वियदष्टमात्रि २८० संख्योक्ताः क्रमयत्र भवन्ति च॥१२॥ तत्रत्तारादिकं चोक्त्वा मु
ख्यस्थाने छमं त्रवित्॥ रश्मीनाम समुच्चार्य्येऽशोषं तन्यन्ततश्च चरेत्॥१३॥ प्रतिपदि
तु प्रथमा द्वितीयायां द्वितीयका॥ वर्षोद्यारम्य वर्षान्तं ह्रासवृद्ध्या स्तु पूर्ववत्॥१४॥ मंड
लेक्रमयोगेन जपेन्मंत्रविशारदः॥ मूलाधारे मनेः पूरे स्वाधिस्थाने हृदि गले॥१५॥
भ्रूमध्ये चैव संज्ञाप्याः पार्थिवादिकरश्मयः॥ पृथ्व्यम्बुवह्निमरुदंतरिक्षोन्मनसंज्ञका
॥१६॥ न्यासक्रमेण जप्तव्या इति मंत्रविदो विदुः॥ इति षडक्रमे देवि पारायणमिदं
स्मृतम्॥१७॥ नाख्येयं यस्य कस्यापि क्रमज्ञाय प्रकाशयेत्॥ बालायश्च दशीयक्रमं तुर्या
श्री षोडशी परा॥१८॥ परा प्रासादनिर्वाणाऽऽराधयक्रमस्ततः॥ एवं दीक्षाक्रमस्तु ते
नाधिकारसंज्ञके॥१९॥ सर्वाधिकारान् कथितान् सत्यस्यैवाधिकारिताः॥ पूर्णादी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

क्षाविहीनो यो रश्मिपारायणाश्चरेत् ॥ २० ॥ विधेर्लोपेन्तु संमार्ज्जनस्नस्मात्पुः क्षीणतास्तु
जे ॥ इति संक्षेपतः प्रोक्तं रश्मिपारायणं महत् ॥ २१ ॥ गोपनीयं सदा भक्त्या प्रकाशात्सि
द्धिहानिकृत् ॥ अथ पूर्वोक्तमेवन्तु षट्यर्णाशाखडानि तु ॥ २२ ॥ पारायणानि संख्यास्या
न्तृर्वार भ्यास्तविंशति ॥ एकैकावृत्तिरूपेसौ जपः प्रोक्तो दिने दिने ॥ २३ ॥ मासमध्ये षडा
वृत्तो भवनेतन्तु दाहृतम् ॥ त्रितारादिकमुच्चार्य शेषं पूर्ववदाचरेत् ॥ २४ ॥ गुरुवक्त्रात्तु
विज्ञाय जपेन्मंत्रं सुसिद्धये ॥ अथ वक्ष्ये सोमसपानमूर्न्नत्रिंशति संज्ञकम् ॥ २५ ॥ त्रिता
रादिकमुच्चार्य पूर्वोक्तानुच्चरेदमुन् ॥ शेषं पूर्ववदेवात्र नमन्त्रं सर्वेसीप्सितम् ॥ २६ ॥ ए
कावृत्तिः प्रतिदिनं जपेन्मर्वैकसिद्धये ॥ वक्ष्येथमंगलायाश्चत्रिंशत्कखंतुसिद्धिदम्
॥ २७ ॥ पारायणानि दंतिन्याः रूपेसौ भाग्यदायकं ॥ त्रितारादिमुच्चार्य मुख्यस्यानेष
मंत्रवित् ॥ २८ ॥ आयतनारालवेवक्ष्ये मानारोणेन्नहसहस्त्रपि ॥ विन्यस्य प्रजपेत्कृत्वा त

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

पा·य·
१८

त्पुकाशावदाम्यहं ॥ २९ ॥ अकारादिक्षकारान्तान् षड्त्रिंशतत्ववर्णकान् ॥ स्वरभिन्नान्
षडङ्गे पुष्पं इसंख्येकान्तामितिक्रमात् ॥ ३० ॥ अष्याः प्रमूर्तिसंख्यानाः पुनः स्वरनिभेद
तः ॥ संयोज्य प्रजपेन्मंत्री जपं देव्यै समर्पयेत् ॥ ३१ ॥ अविन्दुपक्षनक्षारव्यञ्२१ इवि
द्यासंख्याप्रकीर्तिताः ॥ सर्वमंगलनाम्नायाः पारायणमितीरितम् ॥ ३२ ॥ मूलविद्या
न्वितं पक्षनवाक्ष्वनवसंख्यकम् ॥ गुरुवक्त्रात्समभ्यस्य जपेत्सर्वार्थसिद्धये ॥ ३३ ॥ अथ
सूर्योपरागारव्यं पारायणमतो ब्रुवे ॥ वर्णापञ्चकरूपानुपूर्वोक्तं यतदेवहि ॥ ३४ ॥ त्रिता
रादिकमुच्चार्य मुख्यस्थाने प्रयोजयेत् ॥ सोमयानवदेवास्यजपः प्रोक्तोदिने दिने ॥ ३
५ ॥ पूर्वोक्तसंख्यामेकात्रिंशयापारायणमितीरितम् ॥ सर्वापदिवमाश्च रूपप्रजया सूर्योप
वेगाः ॥ ३६ ॥ अथवक्ष्ये विचित्राख्यापारायणमिदं परम् ॥ त्रिंशति तत्संपूर्वोक्तसर्वेष्ट
फलदायकम् ॥ ३७ ॥ तत्राकारादिकाक्षान्तान्स्वरभिन्नास्तु पूर्ववत् ॥ अज्ञावज्ञाविता

राम:
१८

89

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दिनक्षकोक्षक्रौमितिक्रमात् ॥ ३८ ॥ विद्याषडङ्गैश्च ५८६ संख्याता ततः स्वरपिभेदतः त्र
त्रिनुपक्षनत्सा ६२१६ रत्नविद्यापूर्ववदेव हि ॥ ३९ ॥ मंगला वज्रजपः प्रोक्तस्तथा च मन्त्र
योजनम् ॥ कृत्वा जपं सदा भक्त्या देवतायै निवेदयेत् ॥ ४० ॥ इति श्रीसोमपतन्त्रे पारा
यणाविधौ नित्यापारायणानन्तिरूपणं नाम पटलः ॥ ९ ॥ अथस्त्रयस्त्रिंशतिस
न्न त्पारायणाविधे ॥ यत्कृत्वा साधकः श्रेष्ठः कुबेरसदृशो भवेत् ॥ १ ॥ तत्रादौ साधकः श्रे
ष्ठो नित्यनिर्वर्त्य शान्तितः ॥ विविक्तः सम्यगासीनः कृत्वा संकल्पमादरात् ॥ २ ॥ भूतशुद्ध्या
दिकं सर्वं यथाक्रमं प्यादिन्यासमाचरेत् ॥ ततो हृदयपद्मान्तः स्फुरन्तीं चिन्तयेद्रमाम्
॥ ३ ॥ मनसा पूजनं कृत्वा प्रणम्य योनिमुद्रया ॥ प्राणायामं ततः कृत्वा पारायणं जप
श्चरेत् ॥ ४ ॥ अं श्रीं आं श्रीं समारभ्य क्षं श्रीं क्षां श्रीं मितिक्रमात् ॥ पञ्चाशद्वर्णपर्यायाः
षोडशाः स्वरतः पृथक् ॥ ५ ॥ कालाश्वशर ५७६ भेदेन योजनीया यथाक्रमात् ॥ काले

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कनेत्रनन्दा ९२१ ६ रव्यजपसंख्योमवाप्यपि ॥ ६ ॥ मूलविद्यान्वितं नेत्रं नन्दाद्विनन्द ९
९२ संख्यकम् ॥ एषा पारायणामिति सूचितं तन्त्रवेदिभिः ॥ ७ ॥ गुरोराज्ञां समभ्य
र्च्य जपेदिष्टार्थसिद्धये ॥ अथ वक्ष्ये चतुस्त्रिंशाङ्कवर्णेश्वणाः सुसिद्धिदम् ॥ ८ ॥ पारायण
णां महादेव्या मन्त्रसिद्धिप्रदायकम् ॥ अथ वक्ष्ये पञ्चत्रिंशात् कामेश्वर्याः समृद्धिदम्
॥ ९ ॥ पारायणं महादेव्या जगत्सम्मोहनकारकम् ॥ अत्रापि लक्ष्मीस्थाने तु कामेश्वरीवी
जमुच्चरेत् ॥ १० ॥ शाम्भवमावर्त्तं प्रोक्तं तु पैशागमवेदिभिः ॥ मूलविद्यान्विते पक्षनवा
श्वनव ९० ९२ संख्यक ॥ ११ ॥ कामेश्वर्याः प्रमाप्राख्यपारायणमिदं जपेत् ॥ अनेनेह
सकलाभोगान् समवैमिसिद्धिमान् भवेत् ॥ १२ ॥ एवं यः कुरुते नित्यं पारायणत्रयं क्रमा
त् कुबेर इव वित्ताढ्यो जायते नात्र संशयः ॥ १३ ॥ इति श्रीसौभाग्यतन्त्रे पारायणवि
धौ पाराचयनिरूपणं दशमपटलः ॥ १० ॥ अथाम्नायाभिधं वक्ष्ये पारायणमनुत्तमी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ख्यंते ॥ यज्ञानादर्चितान्मंत्री भवेत्सिद्धिवसमः कलौ ॥ १ ॥ लघुश्यामा च समया पूर्वैक
दशसंख्यया ॥ सौभाग्यविद्या वगलाकराही वटुकस्तथा ॥ २ ॥ तिरस्कारिणी च सम
मया दक्षिणो बहुप्रकीर्तिता ॥ लोपामुद्रा च भुवनाद्यंत्र पूर्णा तथैव च ॥ ३ ॥ महा
कामकलादेवी समयाख्या तथैव च ॥ यच्चैव पश्चिमाम्नाये तंत्रविद्भिरुदीरिता ॥ ४ ॥
तुर्य्यो वाचा महावीर्यश्वारूढा मिश्रीस्ततः परं ॥ वाग्वादिनी च समया षडेताश्च सदे
तरे ॥ ५ ॥ श्रीमहाषोडशी विद्या परा षोडशीका तथा ॥ पराप्रासादविद्या च पराभ
ट्टारिका तथा ॥ ६ ॥ पराशांभवविद्यां वा ह्यानुत्तरपदांबिका ॥ कालसंकर्षणीदे
वी समयेत्यष्टसंख्यका ॥ ७ ॥ उर्द्ध्वाम्नाये भुकथिता पारायणाविदां वरैः ॥ इत्येवं पूर्वसं
भूय षट्त्रिंशन्मंत्रसंततिः ॥ ८ ॥ दिनानौर्विनियुंजीत प्रतिमासेषु मंडले ॥ प्रतिदिने
ष्वेकमेव वर्णादेवी परावरा ॥ ९ ॥ विद्येयस्त्वत्र विज्ञेयस्त्रिनाशादिनमोंतका ॥ सु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्ववृत्तं वर्षविघ्नाद्दुःखं मद्यन्ति संगति ॥ १० ॥ एवं नाम्नाय संहृत्य पारायणसमुक्षिपेत्
॥ षड्विंशति मयूर्वात्तु शिवमाद्यमदं महत् ॥ ११ ॥ पूर्णाभिषेकशुद्धात्मा गुरु सं-
कोदृढव्रतः ॥ स एवमाचरेन्नान्यानाधिकारी परो भवेत् ॥ १२ ॥ एवं यः कुरुते सं-
त्या पारायणक्रमाज्जपः ॥ मानुषे वर्तमानोपि स साक्षात्परमशिवः ॥ १३ ॥ इति श्री
मत्सौभाग्यतंत्रे पारायणविधावाम्नायपारायणनिरूपणं नामैकादशपटल
: ॥ ॥ समाप्तश्चायं पारायणक्रमः षड्विंशद्भेदात्मकः ॥ ॥ शुभम् ॥ ॥

.91

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu